

LUKU IV JATKOTUTKINNOT

Tieteelliset jatkotutkinnot

Tutkimus ja tutkijankoulutus ovat etusijalla oikeustieteellisen tiedekunnan strategisissa tavoitteissa Helsingin yliopiston strategisten perustavoitteiden mukaisesti. Voimassaolevan tutkintoasetuksen (794/2004) mukaan jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalaansa piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa; perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin; sekä saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

Oikeustieteellisiä jatkotutkintoja ovat oikeustieteen tohtorin tutkinto ja oikeustieteen liseniaatin tutkinto. Tutkintoasetuksen mukaan tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee suorittaa jatkokoulutuksen opinnot, osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua sekä laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti. Samoin tutkintoasetuksen mukaan jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi suorittaa liseniaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista ja tutkintoon mahdollisesti sisältyvän erikoistumiskoulutuksen. Tohtorin tutkinnon ohjeellinen suoritus-aika on neljä vuotta kokopäivätoimisesti opiskellen. Liseniaatin tutkinnolle ei ole määritelty ohjeellista suoritus-aikaa.

Helsingin yliopiston konsistorin hyväksymien, 1.8.2007 lukien velvoittavien, jatkotutkintoja koskevien yleisten linjausten mukaisesti tohtorin tutkinto on ensisijainen jatkotutkinto Helsingin yliopistossa. Oikeustieteen tohtorin tutkinto on ensisijainen

jatkotutkinto tutkijanuralle aikoville ja muille tutkijankoulutusta tarvitseville.

Yliopistossa on mahdollista suorittaa myös liseniaatin tutkinto. Linjausten mukaan liseniaatin tutkintoon opinnäytetyön lisäksi kuuluvat opinnot ovat 31.7.2008 päättyvän siirtymävaiheen jälkeen samat kuin tohtorin tutkinnossa, mikäli kyseessä ei ole erikoistumistutkinto tai ammatillisesti suuntautunut liseniaatin tutkinto. Tohtorin tutkintoa suorittava jatko-opiskelija voi siis edelleen suorittaa tieteellisen liseniaatin tutkinnon joko välitutkintona tai itsenäisenä tieteellisenä jatkotutkintona.

Konsistorin hyväksymät periaatepäätökset ja linjaukset koskevat kaikkia opiskelijoita, jotka aloittavat opintonsa 1.8.2007 tai sen jälkeen. Niitä sovelletaan myös niihin opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet opintonsa ennen 1.8.2007 ja siirtyneet suorittamaan tutkintoaan uuden tutkintojärjestelmän mukaisesti. Yliopistolain muuttamisesta annetun lain mukaan tutkinnonuudistuksen siirtymävaihe päättyy 31.7.2008. Siirtymävaiheen jälkeen vanhan tutkintojärjestelmän mukaisia tutkintoja ei voi suorittaa.

Liseniaatin tutkintoon itsenäisenä tieteellisenä jatkotutkintona ei voi enää 1.8.2007 lukien hakea tai ilmoittautua. Tieteellisen liseniaatin tutkinnon saavat suorittaa tiedekuntaan siihen koulutusohjelmaan ennen 1.8.2007 hyväksytyt jatko-opiskelijat. Siirtymäkauden ajan, 31.7.2008 saakka, tutkintovaatimukset säilyvät samoina kuin lukuvuonna 2006–2007. Sen jälkeen kaikki tieteellistä jatkotutkintoa suorittavat henkilöt suorittavat tohtorin tutkintoon kuuluvat opintosuoritukset (väitöskirjaa lukuun ottamatta), mikä merkitsee vähäistä tutkintovaatimusten laajentumista nykyisin tieteellistä liseniaatin tutkintoa suorittaville.

Tavoitteena on, että lähimmän neljän vuoden aikana tiedekunnan nykyiset liseniaatti-

opiskelijat joko suorittavat tutkinnon loppuun tai siirtyvät vähitellen ammatillisesti suuntautuneen lisensiaatin tutkinnon koulutusohjelmaan. Tiedekuntaan aiemmin tieteellistä lisensiaatin tutkintoa suorittamaan hyväksytyn opiskelijan siirtyessä ammatillisesti suuntautuneen lisensiaatin tutkinnon koulutusohjelmaan voidaan aiemmin suoritettuja opintoja lukea siihen hyväksi. Lisensiaatin tutkintoa suorittavat jatko-opiskelijat voivat edellytysten täytyessä luonnollisesti hakea tohtorin tutkinnon suoritusoikeutta.

Ammatillisesti suuntautunut lisensiaatin tutkinto

Yliopiston konsistorin linjausten mukaan lisensiaatin tutkintoon opinnäytetyön lisäksi kuuluvat opinnot ovat 31.7.2008 päättyvän tutkinnonuudistuksen siirtymävaiheen jälkeen samat (60–80 op) kuin tohtorin tutkinnossa, mikäli kyseessä ei ole erikoistumistutkinto tai ammatillisesti suuntautunut lisensiaatin tutkinto. Erikoistumistutkintoihin ja ammatillisesti suuntautuneisiin lisensiaatin tutkintoihin kuuluvista opinnoista päättää tiedekunta. Lisensiaatintyön laajuudesta päättää tiedekunta.

Oikeustieteellisen tiedekunnan tiedekunta-neuvosto päätti kokouksessaan 26.4.2007, että oikeustieteen lisensiaatin tutkintoa kehitetään ammatillisesti suuntautuneen lisensiaatin tutkinnon mallin suuntaan. Tähän tutkintoon on erillinen hakumenettely ja -kriteerit, jotka on kerrottu jäljempänä.

Tutkintoasetuksen mukaan jatkokoulutuksessa suoritettavaan lisensiaatin tutkintoon voi sisältyä erikoistumiskoulutus (Tutkintoasetuksen 5 luku, 24 §). Tällöin tutkintoon kuuluu järjestelmällinen teoreettinen ja käytännöllinen syvenyminen erikoisalaan, lisensiaatintutkimus omalta erikoisalalta ja erikoisalan ohjattu työkokemus. Tutkintoasetuksen mukaan lisensiaatin tutkintoon sisältyvän erikoistumiskoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy hyvin omaan erikoisalaansa ja saavuttaa kyvyn toimia itsenäisesti omalla erikoisalallaan.

Ammatillisesti suuntautunut lisensiaatin tutkinto on ammatillista osaamista syventävä koulutusohjelma käytännön työelämästä tuleville. Ammatillisesti suuntautunut lisensiaatin tutkinto on tarkoitettu oikeudellisissa ammattitehtävissä toimiville juristeille, joille on jo kertynyt osaamista ja kokemusta ammattialallaan. Sellaista osaamista syvennetään harjoittamalla opintoja tietyllä valitulla omaan ammattitaustaan liittyvällä erikoisalalla.

Ammatillisesti suuntautunut lisensiaatin tutkinto eroaa tieteellisistä jatkotutkinnoista siinä, että sen painopiste on teoreettisen osaamisen ja tutkijankoulutuksen sijasta ammatillisen osaamisen syventämisessä. Sen vuoksi ammatillisen lisensiaatin tutkinnon päättötyö, lisensiaatintutkimus, ennen kaikkea osoittaa ammatillisen osaamisen syvenemistä erikoisalalla, eikä ole tarkoitettu puhtaasti tieteelliseksi opinnäytteeksi.

Ammatillinen lisensiaatin tutkinto tähtää kuitenkin myös tieteellis-teoreettisen osaamisen syvenemiseen ja harjaantumiseen tieteellisen tutkimuksen taidoissa itsenäisen työskentelyn kautta. Myös systemaattisen luonteensa vuoksi ammatillinen lisensiaatin tutkinto eroaa muusta ammatillisesta täydennyskoulutuksesta.

Oikeustieteen tohtorin tutkinnon suoritusoikeus

Oikeustieteen tohtorin tutkinnon suoritusoikeus myönnetään hakemuksesta ylemmän oikeustieteellisen korkeakoulututkinnon tai oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneelle hakijalle, jos hänellä katsotaan olevan riittävät valmiudet tutkinnon suorittamiseen ja hän esittää hyväksyttävän henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) sekä väitöskirjasuunnitelman. Painavista syistä opinto-oikeus voidaan myöntää myös muun ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneelle hakijalle, jolla katsotaan olevan riittävät valmiudet oikeustieteelliseen jatkokoulutukseen.

Oikeustieteen kandidaatin/maisterin tutkintoon verrattavan ulkomaisen oikeustieteellisen tutkinnon suorittaneelle voidaan hakemuksesta myöntää oikeus suorittaa oikeustieteen tohtorin tutkinto. Tällaisen hakijan on esitettävä selvitys siitä, että ulkomainen tutkinto antaa hänelle riittävät valmiudet oikeustieteelliseen jatkokoulutukseen. Vieraskielisen hakijan on lisäksi esitettävä selvitys siitä, että hänen kielitaitonsa on riittävä tiedekunnassa annettavaan jatkokoulutukseen osallistumiseen. Hakemuksesta voidaan pyytää myös laitoksen johtajan lausunto.

Oikeustieteen tohtorin tutkinnon suoritus-oikeus myönnetään tiedekunnalle tehdystä hakemuksesta. Hakemuslomake on saatavana tiedekunnan kotisivuilta ja kansliasta. Vuosittaiset määräajat hakemusten jättämiselle ovat 30.9. ja 31.1. Hakemusta voi täydentää haun määräajan päätyttyä kuukauden ajan. Hakemukset käsitellään valmistelevasti tiedekunnan jatkokoulutustoimikunnassa. Päätöksen suoritusoikeuden myöntämisestä tekee tiedekuntaneuvosto.

Ennen hakemuksen jättämistä hakija neuvottelee työnohjaajaksi ehdotetun opettajan kanssa ja esittää opettajalle alustavan opintosuunnitelmansa sekä tutkimussuunnitelmansa, joita hän täydentää tarvittaessa neuvottelun perusteella. Opettaja tekee opiskelijan hakemuslomakkeeseen merkinnän siitä, puoltaako hän opinto- ja tutkimussuunnitelmien hyväksymistä sekä mahdollisesta suostumuksestaan työnohjaajan tehtävään. Hakemukseen tulee liittää selvitys riittävästä valmiuksista suorittaa tohtorin tutkinto. Opettaja liittää hakemukseen lausuntonsa, jossa hän ottaa kantaa hakijan valmiuksien riittävyyteen, opinto- ja tutkimussuunnitelmien hyväksyttävyyteen sekä lausuu suostumuksestaan työnohjaajan tehtävään.

Harkittaessa ylemmän oikeustieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneen hakijan valmiuksia suorittaa tohtorin tutkinto otetaan huomioon muun muassa tutkintosuorituksissa osoitettu opintomenestys, erityisesti tutkin-

toon kuuluneen kirjallisen lopputyön ansiot ja arvosana, tutkimussuunnitelman laatu ja mahdolliset julkaisut, mahdollinen tutkimustyötä varten jo saatu rahoitus sekä muu tieteellinen toiminta. Oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneen hakijan valmiuksien riittävyyden arviointi voidaan perustaa hänen lisensiaatintyönsä ansioihin ja siitä saatuun arvosanaan.

Myös ammatillisesti suuntautuneen oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaminen voidaan katsoa meriitiksi tohtorin tutkinnon suoritusoikeutta hakiessa. Jos ammatillisesti suuntautuneen lisensiaatin tutkinnon suorittanut hakeutuu suorittamaan tohtorin tutkintoa, harkitaan yksilöllisesti, missä laajuudessa aikaisempaan tutkintoon kuuluvat suoritukset luetaan hyväksi tohtorin tutkinnossa.

Kun arvioidaan muun kuin oikeustieteellisen tutkinnon suorittaneen hakijan valmiuksien riittävyyttä tohtorin tutkinnon suorittamiseen oikeustieteellisessä tiedekunnassa, otetaan vastaavasti huomioon muun muassa hakijan oikeustieteellisissä aineissa harjoittamat opinnot, niiden vaativuus sekä niissä osoitettu opintomenestys, erityisesti tutkintoon kuuluneen kirjallisen lopputyön aihe, metodi, ansiot ja arvosana samoin kuin mahdollinen oikeustieteellinen tuotanto ja käytännön kokemus oikeustieteen tuntemusta edellyttävistä työtehtävistä. Lisäksi otetaan huomioon ne erityiset seikat, jotka puoltavat tutkinnon suorittamista nimenomaan oikeustieteellisessä tiedekunnassa.

Jatko-opinto-oikeuden myöntämisen edellytyksenä on, että tiedekunta voi osoittaa hakijalle työnohjaajan, joka puoltaa hakemusta ja suostuu työnohjaajaksi. Tiedekunta vahvistaa tutkinnon suoritusoikeuden sekä nimittää jatko-opiskelijalle työnohjaajan. Työnohjaajia voidaan nimittää kaksi, jos tähän on aihetta. Toinen työnohjaaja voi olla myös tiedekunnan ulkopuolelta. Samalla vahvistetaan opiskelijan pääaine ja tutkimusaihe. Opiskelu-oikeuden epäävä päätös on perusteltava.

Jatkotutkinnon pääaineeksi voidaan vahvistaa jokin seuraavista tiedekunnan oppiaineista (joista osassa lisäksi erityisalaja) mikäli aineen professori tai dosentti suostuu toimimaan hakijan työnohjaajana: esineoikeus, eurooppaoikeus, finanssioikeus, hallinto-oikeus, kansainvälinen oikeus, kansainvälinen yksityisoikeus, kauppaoikeus, lääkärintä- ja bio-oikeus, maa-, vesi- ja ympäristöoikeus, naisoikeus, oikeushistoria, oikeusinformatiikka, oikeussosiologia, oikeustaloustiede, oikeusteoria, perhe- ja jäämistöoikeus, prosessioikeus, rikosoikeus, työoikeus, urheiluoikeus, valtiosääntöoikeus, velvoiteoikeus.

Työnohjaajaksi suostuessaan opettaja sitoutuu ohjaamaan hakijan jatkotutkinnon suorittamista tämän esittämien opinto- ja tutkimussuunnitelmien mukaisesti. Tiedekunnassa on valmisteltu keväällä 2007 suosituksia hyvän työnohjauksen periaatteiksi tiedekunnan tohtorikoulutuksessa. Sekä hakijan että ohjaajaksi suostuvan opettajan on hyvä tutustua näihin suosituksiin jo opinto-oikeuden hakuvaiheessa. Suositukset tulevat löytymään mm. tiedekunnan verkkosivuilta tiedekuntaneuvoston vahvistettua ne.

Helsingin yliopistossa tunnetaan mahdollisuus poikkeustapauksessa Helsingin yliopiston muussa kuin humanistisessa ja matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa suorittaa perustellusta syystä filosofian tohtorin tutkinto tutkimusaloilla, joilla tutkinnon myöntävässä tiedekunnassa on tieteellinen asiantuntemus. Filosofian tohtorin tutkinnon suorittamisesta on säännökset kanslerin 14.1.1997 antamassa filosofian tohtorin tutkinnon johtosäännössä.

Henkilökohtainen opinto- ja tutkimussuunnitelma (HOPS) sekä työnohjaus

Henkilökohtainen opintosuunnitelma eli HOPS sekä tutkimussuunnitelma laaditaan kahdeksi erilliseksi asiakirjaksi. HOPS on

opintojen ja oppimisen suunnittelun työkalu. HOPSissa laaditaan vapaamuotoinen suunnitelma tutkinnon suorittamiseksi ja siihen sisältyviksi opinnoiksi sekä hahmotellaan opintojen suoritusaikataulua. HOPSista tulee käydä ilmi tutkintoon sisältyvien opintojen suoritusjärjestys ja suunniteltu aikataulu sekä arvio valmistumisajankohdasta.

Tutkimussuunnitelmassa esitellään tutkimuksen aihe ja tutkimustehtävä sekä tutkimuksen pääasialliset menetelmät ja siinä käytettävät aineistot. Väitöskirjahanketta varten laaditun tutkimussuunnitelman laajuus on 10–15 sivua. Väitöskirjan tutkimussuunnitelman tulisi osoittaa alustava perehtyneisyys tutkimusaiheeseen. Siinä tulisi mainita vähintäänkin keskeinen lähdekirjallisuus.

Työnohjauksella on jatko-opinnoissa keskeinen merkitys. Työnohjaaja ohjaa tieteellisen tutkimuksen tekemistä, minkä lisäksi hän ohjaa ja opastaa jatko-opinnoissa laajemminkin. Jatkotutkintoa suorittavan työnohjaajaksi voidaan määrätä professori, mikäli hän on suorittanut tohtorin tutkinnon tai tohtorin arvoon oikeuttavat opinnäytteet, taikka dosentti. Työnohjaajien nimeämisessä pyritään mahdollisuuksien mukaan kiinnittämään huomiota ohjattavien tasaiseen jakautumiseen aineen opettajien välillä.

Jatko-opiskelijan ja työnohjaajan yhteisenä työvälineenä käytetään opintojen alussa laadittavaa opiskelijan tutkimussuunnitelmaa sekä henkilökohtaista opintosuunnitelmaa, HOPSia, jota ohjausprosessin aikana tarkistetaan säännöllisesti. Työnohjaaja ja jatko-opiskelija pitävät yhteyttä tutkimustyön ja muun opiskelun intensiivisyydestä riippuen useita kertoja lukuvuodessa. On kuitenkin suositeltavaa, että opiskelija ja työnohjaaja keskustelevat lisäksi vähintään kerran lukukaudessa ohjattavan opinnoista, jatkokoulutusseminaareihin osallistumisesta sekä tutkimuksen edistymisestä. Tiedekunnan suositusten hyvän työnohjauksen periaatteiksi on tarkoitus tukea tohtorikoulutettavia ja heidän työnohjaajiaan hyvien ohjauskäytäntöiden luomisessa.

Tieteellisten jatkokutkintojen rakenne

Oikeustieteellisen tiedekunnan tieteellisten jatkokutkintojen rakenteet muuttuivat 1.8.2006 alkaen seuraavassa esitettävän mukaiseksi. Uudistus tehtiin jatkokutkintovaatimusten selkeyttämiseksi sekä valinnaisuuden kasvattamiseksi. Tiedekunnan jatkokutkinnoissa on samalla voitu ottaa huomioon muutokset Helsingin yliopiston jatkokutkintojen yleisiin linjauksiin, joita eurooppalaisen tutkinnonuudistusprosessin eteneminen jatkokutkintopuolelle on tuonut.

Kaikki tiedekunnan jatko-opiskelijat ovat siirtyneet automaattisesti uuden rakenteen mukaiseen tutkintoon. Aiempien tutkintovaatimusten mukaisesti suoritettut opinnot luetaan täysimääräisesti hyväksi uudessa tutkintorakenteessa. Siirtymäsäännökset esitetään jäljempänä opinto-oppaassa. Tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelija antaa tarvittaessa asiassa neuvontaa.

Suositteluaan, että jatko-opiskelijat päivittävät tutkintorakenteen muutoksen vuoksi oman henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPSin) vastaamaan nykyisessä tutkintorakenteessa vaadittavia opintosuorituksia. HOPSin on muutenkin tarkoitus toimia jatko-opiskelijan ja työnohjaajan yhteisenä työvälineenä opintojen alusta lähtien niin, että sitä tarkistetaan aina tarpeen vaatiessa ohjausprosessin aikana.

Jatkokutkintojen sisältö

Seuraavassa esitellään tieteellisiin jatkokutkintoihin kuuluvien opintosuoritusten sisältö oikeustieteen tohtorin tutkinnossa ja tieteellisessä oikeustieteen lisensiaatin tutkinnossa sekä oikeustieteen tohtorin tutkinnossa oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon jälkeen suoritettuna. Opintojaksoissa tarjottava opetus ja kurssit sekä kirjallisuusvaatimukset esitellään opinto-oppaan osiossa "Tutkintovaatimukset" kohdissa Yleinen osa ja Erityinen osa.

Oikeustieteen tohtorin tutkinto

Tohtorin tutkinto on ensisijainen jatkokutkinto Helsingin yliopistossa. Tohtorin tutkintoa varten opiskelevan tulee suorittaa tiedekunnan määräämät opinnot sekä laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti. Helsingin yliopiston konsistorin hyväksymien jatkokutkintoja koskevien yleisten linjausten mukaan tohtorin tutkintoon kuuluvien opintojen tulee tukea väitöskirjatyötä ja antaa valmiuksia sekä tutkijan tehtäviin että muihin vaativiin asiantuntijatehtäviin.

Linjausten mukaan tohtorin tutkintoon kuuluu oman tutkimustyön ja siihen kuuluvien tutkimusalan opintojen lisäksi tieteenfilosofiaa, tutkimusetiikkaa ja kansainvälistä tieteellistä toimintaa sekä yleisiä asiantuntijuuteen valmentavia osuuksia, joita voivat olla esimerkiksi johtaminen, yliopistopedagogiikka, opetustehtävät, tieteellinen viestintä ja projektityöskentely.

Tohtoriopiskelijan tulee seurata tiedekunnan jatkokoulutusohjelmaa ja suorittaa sen yhteydessä tähän tutkintoon kuuluvat, yleiseen ja erityiseen osaan kuuluvat opinnot. Tohtorin tutkintoon voidaan edetä joko suoraan perustutkinnosta tai vasta lisensiaatin tutkinnon jälkeen.

Asianomaisen opettajan kanssa voidaan sopia siitä, että kirjallisen kuulustelun sijasta vaatimuskohta suoritetaan muulla tavoin, kuten esimerkiksi laatimalla kirjoitus tai osallistamalla opetukseen tai antamalla opetusta.

Oikeustieteen lisensiaatin tutkinto (tieteellinen)

Lisensiaatin tutkintoa opiskeleva seuraa tiedekunnan jatkokoulutusohjelmaa ja suorittaa sen yhteydessä tähän tutkintoon kuuluvat, yleiseen ja erityiseen osaan kuuluvat seuraavassa lueteltavat opinnot sekä laatii lisensiaatin tutkimuksen.

Asianomaisen opettajan kanssa voidaan sopia siitä, että kirjallisen kuulustelun sijasta

vaatimuskohta suoritetaan muulla tavoin, kuten esimerkiksi laatimalla kirjoitus tai osallistamalla opetukseen tai antamalla opetusta.

Lisensiaatin tutkinnossa on vielä lukuvuonna 2007–2008 mahdollisuus suorittaa jatko-opiskelijan valinnan mukaan vaihtoehtoisesti tutkinnon yleiseen osaan tai erityiseen osaan kuuluva opintojakso. Yleiseen osaan kuuluvana vaihtoehtona suoritetaan kohta 1.d eli ”Oikeusteorian seminaarit” (aiemman oikeustieteellisen tutkimuksen cum laude approbatur –arvosanan sijasta), erityiseen osaan kuuluvana vaihtoehtona suoritetaan kohta 2.d eli ”Pääaineen opintoja tukeva cum laude approbatur –arvosana”.

Lisensiaatin ja tohtorin tutkintoon opinnäytetyön lisäksi kuuluvissa opinnoissa on ero OTL-tutkinnon yleisen osan ”Muun HOPSin mukaisen toiminnan” laajuudessa: OTL-tut-

kinnossa opintojakso tulee suorittaa 4 op:n laajuisena, OTT-tutkinnossa 8 op:n laajuisena.

Lisensiaatin tutkintoa suorittavan on kuitenkin syytä huomioida, että yliopistolain muuttamisesta annetun lain mukaan tutkinnonuudistuksen siirtymävaihe päättyy 31.7.2008. Helsingin yliopiston konsistorin 8.6.2006 hyväksymien jatkotutkintoja koskevien yleisten linjausten mukaan lisensiaatin tutkintoon opinnäytetyön lisäksi kuuluvat opinnot ovat 31.7.2008 päättyvän siirtymävaiheen jälkeen samat kuin tohtorin tutkinnossa. Hyväksytyt periaatepäätökset ja linjaukset koskevat kaikkia opiskelijoita, jotka aloittavat opintonsa 1.8.2007 tai sen jälkeen. Niitä sovelletaan myös opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet opintonsa ennen 1.8.2007, kun he viimeistään siirtymäkauden päättyessä 31.7.2008 siirtyvät suorittamaan tutkintoaan uuden tutkintojärjestelmän mukaisesti.

Oikeustieteellisen tiedekunnan tieteellisten jatkotutkintojen opinnot

1) Yleinen osa	a) Yleisen tieteenteorian ja oikeustieteen tieteenteorian opintoja	12 op
	b) Aihepiiriltään valinnainen opintojakso oikeustieteen teorioista ja menetelmistä	4 op
	c) muu HOPSin mukainen toiminta (esim. lisää kohdan 1.b opintojaksoja)	OTL-tutkinto: 4 op OTL-tutkinto: 8 op
	d) Oikeusteorian seminaarit (kaksi 4 op:n opintojaksoa) <i>HUOM: OTL-tutkinnossa joko 1.d tai 2.d</i>	8 op
2) Erityinen osa (pääaineen opinnot)	a) Pääaineen cum laude approbatur-arvosana taikka pääainetta täydentävä tai sen lähiaineen cum laude approbatur -arvosana	10 op
	b) Pääaineen laudatur-arvosana	14 op
	c) Muu HOPSin mukainen toiminta	4 op
	OTL-tutkinto: d) pääaineen opintoja tukeva cum laude approbatur -arvosana <i>HUOM: OTL-tutkinnossa joko 1.d tai 2.d (kohta d) ei kuulu OTT-tutkintoon)</i>	10 op
	OTL-tutkinto: e) Lisensiaatintutkimus	suosituslaajuus 100-150 sivua
	OTT-tutkinto: e) Väitöskirja	suosituslaajuus 250-300 sivua

1) Yleinen osa

Jatkotutkinnon yleinen osa sisältää tutkinnon teoreettis-metodologiset sekä valinnaiset yleiset opinnot. Yleisen osan kohtien a), b) ja d) vastuopettajana on yleisen oikeustieteen professori, selvitys kohdan c) suorituksesta toimitetaan tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelijalle.

a) Yleisen tieteenteorian ja oikeustieteen tieteenteorian opintoja (12 op)

Tämä opintojakso suositellaan suoritettavaksi yleisen oikeustieteen järjestämällä luentosarjoilla sekä niihin liittyvillä kirjoituksilla, tai aihepiiriä käsittelevillä esseillä. Vaihtoehtoisesti opintojakso voidaan suorittaa kokonaan tai osaksi kirjallisella kuulustelulla. Opintojakson vastaavana opettajana toimii yleisen oikeustieteen professori.

b) Aihepiiriltään valinnainen opintojakso oikeustieteen teorioista ja menetelmistä (4 op)

Oikeuden yleistieteet järjestävät opintojaksoja vuosittain esimerkiksi oikeusfilosofiassa, oikeusteoriassa, oikeushistoriassa sekä muissa oikeuden yleistieteissä. Samoin esimerkiksi tutkijantaitojen metodikurssi käy kohdan suoritukseksi. Opintojakson nimikkeessä ilmaistaan sille ominainen teoreettis-metodologinen painotus. Kohdan vastaavana opettajana toimii yleisen oikeustieteen professori.

c) Muu HOPSin mukainen toiminta (OTL 4 op, OTT 8 op)

Opiskelijan on osallistuttava erilaisiin yleisiin jatkokoulutustilaisuuksiin sekä niihin rinnastettavaan toimintaan HOPSissa sovitettavan mukaisesti (ks. myös kohta Jatkokoulutustilaisuudet). Tiedekunnan laitokset, tutkijakoulu tai oppiaineet sekä tutkimusprojektit voivat tarjota tähän soveltuvia opintojaksoja ja tilaisuuksia. Samoin esimerkiksi tieteellisen kirjoittamisen kurssi käy suoritukseksi tähän kohtaan. Kohtaan voi sisällyttää myös oikeustieteen teorioiden ja menetelmien opintojakson tai -jaksot (ks. kohta 1.b). Syyslukukauden 2006

alusta ei ole enää järjestetty tiedekunnan yleisiä jatkokoulutusseminaaria.

Helsingin yliopiston yleisten jatkotutkintoja koskevien linjausten mukaisesti yliopistossa suoritettavaan jatkotutkintoon voi sisältyä yleisiä asiantuntijatehtäviin valmentavia elementtejä, kuten esimerkiksi projektityökentelyä, johtamistaitoja, yliopistopedagogiikkaa tai tieteellistä viestintää. Kohdassa voi siten hyödyntää kampus- ja yliopistotasolla järjestettäviä opintojaksoja sekä toisten tiedekuntien opetusta. Selvitys, josta käyvät ilmi kohdan suoritukset, toimitetaan tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelijalle.

OTL-tutkintoon kuuluvan suorituksen laajuus on 4 op. Licensiaatin tutkintoa suoritavan on kuitenkin syytä huomioda, että licensiaatin tutkintoon opinnäytetyön lisäksi kuuluvien opintojen on 31.7.2008 päättyvän siirtymävaiheen jälkeen oltava samat kuin tohtorin tutkinnossa. Tätä linjausta sovelletaan siirtymäkauden päättyttyä myös niihin opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet opintonsa ennen 1.8.2007.

d) Oikeusteorian seminaarit (kaksi 4 op:n opintojaksoa, yht. 8 op)

Yleisen oikeustieteen erityisesti tohtoriopiskelijoille tarkoitettuja oikeusteorian seminaareja (à 4 op) järjestetään kolme kertaa lukuvuodessa. Seminaarit ovat temaattisesti jäsentyneitä kokonaisuuksia. Opintojakson vastaavana opettajana toimii yleisen oikeustieteen professori. Erityisesti licensiaattiopiskelijoille suunnattuja oikeusteorian seminaareja pyritään järjestämään erikseen.

OTL-tutkintoon voi suorittaa valintansa mukaan joko kohdan 1.d tai 2.d. Suoritettavaa opintojaksoa valitessa on kuitenkin syytä huomioda, että licensiaatin tutkintoon opinnäytetyön lisäksi kuuluvien opintojen on 31.7.2008 päättyvän siirtymävaiheen jälkeen oltava samat kuin tohtorin tutkinnossa. Tätä linjausta sovelletaan siirtymäkauden päättyttyä myös niihin opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet opintonsa ennen 1.8.2007. Kohta 1.d on OTT-tutkinnossa

vaadittava opintojakso.

2) Erityinen osa

Jatkotutkinnon erityinen osa sisältää pääaineopinnot, jotka koostuvat kirjallisista kuulusteluista sekä osallistumisesta muuhun opintosuunnitelman mukaiseen toimintaan pääaineessa. Erityisen osan vastuuolettajana on jatko-opiskelijan työnohjaaja tai pääaineen professori.

a) Pääaineen taikka sitä täydentävä tai sen lähiaineen cum laude approbatur -arvosana (10 op)

Jos opiskelijan jatkotutkinnon pääaine on eri kuin hänen syventävien opintojen aineensa OTK/OTM-tutkinnoissa, tulee hänen suorittaa pääaineen *cum laude approbatur* -arvosana. Jos opiskelijan jatkotutkinnon pääaine on sama kuin se, jossa hän on suorittanut OTK/OTM-tutkinnon syventävät opinnot (syventävien opintojen projektitentti), tulee hänen suorittaa pääainetta täydentävä tai sen lähiaineen *cum laude approbatur* -arvosana. Ehdotettu kirjallisuus opintojakson suorittamiseksi kirjallisena kuulusteluna löytyy kyseisen aineen kohdalta opinto-oppaan osiosta "Tutkintovaatimukset" kohdasta Erityinen osa. Suorituksen vastaanottavan opettajan kanssa voidaan sopia muista suoritustavoista, kuten kirjatentin sijasta laadittavasta kirjoituksesta.

b) Pääaineen laudatur-arvosana (14 op)

Pääaineen tutkimuskirjallisuuden syventävä opintojakso. Ehdotettu kirjallisuus opintojakson suorittamiseksi kirjallisena kuulusteluna löytyy kyseisen aineen kohdalta opinto-oppaan osiosta "Tutkintovaatimukset" kohdasta Erityinen osa. Suorituksen vastaanottavan opettajan kanssa voidaan sopia muista suoritustavoista, kuten kirjatentin sijasta laadittavasta kirjoituksesta. Kirjallisuuden vaativuus tulee luonnollisesti ottaa huomioon laajuudessa ja ohjearvona voi pitää enintään 1700 sivun laajuutta.

c) Muu HOPSin mukainen toiminta (4 op)

Jatko-opiskelijan on osallistuttava aineen jatkokoulutusseminaarin tilaisuuksiin sekä

siihen rinnastettavaan toimintaan HOPSissa sovittavan mukaisesti. Osallistumisiin tulee sisältyä vähintään yksi oman työn (tutkimussuunnitelman) esittely sekä opponointi. Aineen jatkokoulutusseminaari on asianomaisen oppiaineen tai aineryhmän järjestämä säännöllisesti kokoontuva tutkijaseminaari. Myös tiedekunnan tutkijakoulut sekä tutkimusprojektit voivat tarjota soveltuvia opintojaksoja ja tilaisuuksia. Yhdessä työnohjaajan kanssa voidaan sopia siitä, millainen toiminta on tarkoituksenmukaista juuri kyseisen tutkimushankkeen edistymisen kannalta. Selvitys opintojakson suorituksista tulee toimittaa työnohjaajalle tai pääaineen muulle opettajalle.

OTL-tutkinto:

d) Pääaineen opintoja tukeva cum laude approbatur -arvosana (10 op)

OTL-tutkintoon voi vielä lukuvuotena 2007–2008 suorittaa valintansa mukaan joko kohdan 1.d tai 2.d. Kohta 2.d on tutkimuksen ja pääaineen opintoja tukeva *cum laude approbatur* -arvosana. Suoritettava opintojaksoa valitessa on kuitenkin syytä huomioida, että lisensiaatin tutkintoon opinäytetyön lisäksi kuuluvien opintojen on 31.7.2008 päättyvän siirtymävaiheen jälkeen oltava samat kuin tohtorin tutkinnoissa. Tätä linjausta sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä myös niihin opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet opintonsa ennen 1.8.2007. Kohta 1.d (Oikeusteorian seminaarit, 8 op) on OTT-tutkinnoissa vaadittava opintojakso. (kohta 2.d ei kuulu OTT-tutkintoon)

OTL-tutkinto:

e) Lisensiaatintutkimus

Tieteellisen lisensiaatintutkimuksen ohjeitus on 100–150 sivua (sivun koko A4, pistekoko 12 ja riviväli 1,5–2).

Lisensiaatin tutkimukseksi voidaan hyväksyä myös useita samaan aihepiiriin kuuluvia tieteellisiä julkaisuja ja niistä laadittu yhteenveto, jossa esitetään tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijällä on niissä itsenäinen osuus. Osatutkimuksista koos-

tuvan lisensiaatintutkimuksen on laadultaan ja muulta vaatavuustasoltaan vastattava yhtenäistä lisensiaatintutkimusta.

Ennen lisensiaatin tutkimuksen arvostelua tekijän on lisäksi puolustettava tutkimustaan aineen jatkokoulutusseminaarissa.

OTT-tutkinto:

e) Väitöskirja

Väitöskirjan suosituspituus on noin 250–300 sivua (sivun koko A4, pistekoko 12 ja riviväli 1,5–2). Ei ole suotavaa, että väitöskirja ylittää laajuudeltaan 400 sivua.

Väitöskirja voidaan laatia artikkeliväitöskirjaksi, joka kootaan joukosta samaa aihepiiriä käsitteleviä julkaisuja. Artikkeliväitöskirjaan tulee liittää yhteenveto, jossa esitetään tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja jos tekijällä on niissä itsenäinen osuus. Osatutkimuksista koostuvan väitöskirjan on laadultaan ja muulta vaatavuustasoltaan vastattava yhtenäistä väitöskirjatutkimusta. Jos tutkimus on tarkoitus toteuttaa artikkeliväitöskirjana, tämä tulisi ottaa huomioon jo tutkimussuunnitelmaa laadittaessa. Ennen väitöskirjan arvostelua tekijän on puolustettava sitä julkisesti väitöstilaisuudessa.

Oikeustieteen tohtorin tutkinto (nykyisten tutkintovaatimusten mukaisen tieteellisen oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon jälkeen suoritettuna)

1) Yleinen osa	c) Muu HOPSin mukainen toiminta (esim. valinnaisia opintojaksoja oikeustieteen teorioista ja menetelmistä)	8 op
	d) Oikeusteorian seminaarit (kaksi 4 op:n opintojaksoa), mikäli opintojaksoa ei ole suoritettu OTL-tutkinnoissa	8 op
2) Erityinen osa (pääaineen opinnot)	c) Muu HOPSin mukainen toiminta	4 op
	e) Väitöskirja	suosituslaajuus 250–300 sivua

Yleisen osan kohdan d) vastuunopettajana on yleisen oikeustieteen professori, selvitys kohdan c) suorituksesta toimitetaan tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelijalle. Erityisen osan vastuunopettajana on jatko-opiskelijan työnohjaaja tai pääaineen professori.

Oikeustieteen tohtorin tutkintoon vaadittavien yleisen osan opintojen kohdat 1.a ja 1.b on tullut suorittaa jo oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon yhteydessä. Lisäksi tutkintoon

tulee suorittaa 8 op:n laajuinen kohta 1.c eli "Muu HOPSin mukainen toiminta". Kohta 1.d eli "Oikeusteorian seminaarit" on pakollinen tohtorin tutkinnoissa, joten se tulee suorittaa, mikäli OTL-tutkinnoissa on sen sijasta suoritettu kohta 2.d eli "Pääaineen opinnot tukeva cum laude approbatur -arvosana".

Oikeustieteen tohtorin tutkintoon vaadittavien erityisen osan opintojen kohdat 2.a ja

2.b on tullut suorittaa jo oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon yhteydessä. Lisäksi tutkintoon tulee suorittaa 4 op:n laajuinen kohta 2.c eli "Muu HOPSin mukainen toiminta". Tohtoriopiskelijan on laadittava väitöskirja ja puolustettava sitä julkisesti.

(ks. opintojaksojen kuvaus edellä kohdassa Oikeustieteellisten jatkotutkintojen opinnot)

Tiedekuntia 1.8.2007 lukien velvoittavien Helsingin yliopiston konsistorin hyväksymien jatkotutkintoja koskevien yleisten linjausten mukaisesti lisensiaatin tutkintoon opinnäytetyön lisäksi kuuluvat opinnot ovat samat kuin tohtorin tutkinnossa, mikäli kyseessä ei ole erikoistumistutkinto tai ammatillisesti suuntautunut lisensiaatin tutkinto. Tätä linjausta sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä myös niihin opiskelijoihin, jotka ovat aloittaneet opintonsa ennen 1.8.2007. Kun oikeustieteen lisensiaatin tutkinto suoritetaan näiden linjausten mukaisesti, tulee tohtorin tutkintoon opinnäytetyön lisäksi kuuluvat opinnot suorittaa jo oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon suorittamisen yhteydessä. Tällöin jatkettaessa oikeustieteen tohtorin tutkintoon lisensiaatin tutkinnon jälkeen tulee ao. tutkintoa varten suorittaa ainoastaan väitöskirja.

Ohjeita muun HOPSin mukaisen toiminnan eli kohtien 1.c ja 2.c suorittamiseksi

Yleistä

Yleisen osan muun HOPSin mukaisen toiminnan opintojaksoon soveltuvia tilaisuuksia ovat esim. valtakunnalliset Oikeustieteen päivät sekä muut teoreettis-metodologisia kysymyksiä käsittelevät tilaisuudet ja kurssit samoin kuin mm. Lammin tutkijatapaaminen. Lisäksi kohta voi sisältää esim. erilaisia luentosarjoja ja kursseja.

Helsingin yliopiston uusien jatkotutkintoja koskevien linjausten mukaisesti yliopistossa suoritettavaan jatkotutkintoon voi sisällyä yleisiä asiantuntijatehtäviin valmentavia elementtejä, kuten esimerkiksi projektityöskentelyä, johtamistaitoja, yliopistopedagogiikkaa tai tieteellistä viestintää. Erityisesti tutkinnon kohtaan 1.c voi siten sisällyttää toimintaa, joka mm. tukee opinnäytetyötä ja antaa valmiuksia sekä tutkijan tehtäviin että muihin vaativiin asiantuntijatehtäviin, kuten toisten tiedekuntien opetusta sekä kampuskohtaisia yleisiä opintoja tiedekunnan, tutkijakoulujen ym. tahojen järjestämien tilaisuuksien lisäksi.

Yleisen osan muun HOPSin mukaisen toiminnan suorituksista tehtävä selvitys toimitetaan tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelijalle.

Lukuvuoden 2006–2007 alusta ei tiedekunnassa enää ole järjestetty yleistä jatkokoulutusseminaaria. Oikeusteorian seminaareista (kohta 1.d) osa on tarkoitettu tohtorin tutkintoa suorittaville jatko-opiskelijoille ja osa lisensiaatin tutkintoa suorittaville. Opintojakson vastuupettajana on yleisen oikeustieteen professori.

Erityisen osan muuhun HOPSin mukaiseen toimintaan kuuluva pääaineen jatkokoulutusseminaari järjestetään oppiaineittain tai aineryhmittäin. Seminaarien järjestämisestä vastaavat oppiaineiden opettajat. Pääaineen piiriin soveltuvat tilaisuudet liittyvät yleensä läheisemmin aineen ja tutkimusaiheen substanssikysymyksiin kuin yleisen osan tilaisuudet. Tiedekunnan tutkijakoulut sekä tutkimusprojektit voivat tarjota soveltuvia opintojaksoja ja tilaisuuksia. Jatko-opintoihin voi sisältyä tieteiden välistä yhteistyötä ja tieteiden välistä toimintaa tulisi tukea. Erityisen osan muun HOPSin mukaisen toiminnan suoritus merkitään opintorekisteriin selvityksen perusteella, jonka hyväksyy työnohjaaja tai pääaineen professori.

Pääaineen jatkokoulutustilaisuuksiin osallistumisen edellytetään sisältävän esiintymisiä.

Jatkokoulutustilaisuudessa esiintyminen voi työnohjaajan tai aineen vastuuolettajan opettajan kanssa sovitavalla tavalla tarkoittaa tutkimussuunnitelmaan tai valmistuneeseen tutkimukseen perustuvaa alustamista, opponointia tai valmistellun puheenvuoron käyttämistä taikka muun kirjallisen työn esittämistä. On suositeltavaa, että tutkimuksesta pidetään ainakin yksi seminaarialustus ennen sen valmistumista. Suositellaan, että ainakin tohtoriopiskelija julkaisee vähintään yhden tieteellisen artikkelin tutkimuksensa aihepiiristä ennen väitöskirjan valmistumista.

Oikeustieteellinen tiedekunta on varannut opetuksen kehittämishankkeisiin myönnetystä määrärahasta osan jatkokoulutukseen ja pyrkii tarvittaessa tukemaan taloudellisesti väitöskirjan tekijöiden valtakunnallisiin tutkijakoulutustapahtumiin osallistumista. Lisätietoja saa tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelijalta.

Tilaisuuksista

Jatkokoulutustilaisuuksia ovat esimerkiksi seuraavat:

- valtakunnallisen tohtorikoulun (OMY) tilaisuudet
- tiedekunnan tutkimusprojektien seminaarit ja tilaisuudet
- tiedekunnan tutkijakoulujen järjestämät tilaisuudet
- laitosten tai oppiaineiden piirissä vaikuttavien opintopiirien toiminta
- oikeustieteellisten koulutusyksiköiden yhteiset, valtakunnalliset Oikeustieteen päivät (Tampereella 30.–31.8.2007) tai Oikeustieteen jatkokoulutuspäivät (kuten viimeksi Helsingissä järjestetyt valtakunnalliset tutkija- ja jatkokoulutuspäivät)
- Turun ja Lapin yliopiston oikeustieteellisten tiedekuntien oppiaineseminaarit
- yhteispohjoismaiset tutkijankoulutustapahtumat
- kansalliset ja kansainväliset kongressit, kollokviot ja vastaavat tilaisuudet

- väitöstilaisuudet
- tieteellisten yhdistysten seminaarikokoukset
- Lammin tutkijaseminaaritapahtuma “Oikeus ja markkinat/Law and Market” Lammin biologisella asemalla 13.–14.3.2008

Kaikki luetellut jatkokoulutustilaisuudet eivät ole kaikille jatko-opiskelijoille avoimia vaan esim. OMMn, tutkimusprojektien, tutkijakoulujen sekä opintopiirien toiminnassa on usein rajattu osallistumisoikeus.

Tarjolla olevista tilaisuuksista tiedotetaan jatko-opiskelijoiden sähköpostilistalla. Niistä on tietoja myös tiedekunnan jatkokoulutus-sivuilla kohdassa “Jatkokoulutustilaisuuksia”.

Jatkokoulutustilaisuuksien työmäärä ja suoritusten rekisteröinti

Tiedekunnassa aiemmin käytössä olleesta jatkokoulutus pisteiden, “osallistumispisteiden”, keräämisestä on luovuttu. Uudessa tutkintorakenteen yleisessä osassa on “Yleisen jatkokoulutusseminaarin” sijasta kohta “Muu HOPSin mukainen toiminta” (8 op). Uuteen opintojaksoon on mahdollista sisällyttää aiempaa laajemmin erityyppisiä opintojaksoja ja tilaisuuksia (ks. edellä).

Erityisessä osassa on “Pääaineen jatkokoulutusseminaarin” sijasta kohta “Muu HOPSin mukainen toiminta” (4 op). Tämän kohdan suoritustavat säilyvät pitkälti entisenlaisina ja työnohjaajan kanssa voidaan sopia siitä, millainen toiminta on tarkoituksenmukaista juuri kyseisen tutkimushankkeen edistymisen kannalta.

Jatkokoulutustilaisuuksiin osallistuminen kattaa opintopisteitä siten, että 4 opintopisteen opintojakson suorittaminen käsittää yhteensä 50 tunnin verran erilaisiin jatkokoulutustilaisuuksiin osallistumista, niin, että alustuksen tai muun vastaavan tehtävän käsittänyt osallistuminen voi kattaa suorituksesta 5-10 tuntia. Muun opintopistemäärän suo-

rittaminen edellyttää kyseistä opintopistemäärää vastaavasti osallistumistunteja.

Jatkokoulustilaisuuksiin osallistumisen työ­määrän mitoitus poikkeaa siten muissa opin­tosuorituksissa käytettävästä opintopisteen edellyttämästä työ­määrästä, jos lasketaan konkreettisesti tilaisuuksien tuntimääriä. Jatkokoulustilaisuuksiin osallistumisen katso­taan edellyttävän mm. etukäteisvalmistau­ tumista ja suoritusten olevan siten aina laa­ jempia kuin itse tapahtuman tuntimäärä.

Mikäli opiskelija suorittaa tutkintokohdan “Muu HOPSin mukainen toiminta” tai osan siitä osallistumalla erilaisiin jatkokoulutus­ tapahtumiin, on opiskelijan omalla vastuulla pitää kirjaa opintopisteitä varten suorite­ tuista osallistumisista. Opiskelijan tulee mer­ kitä muistiin kunkin tilaisuuden päivämäärä, tilaisuuden aihe, siinä suoritettu tehtävä ja tilaisuuden tuntimäärä (tuntimäärä vastaa aiempaa määritelmää “osallistumisesta saa­ dut jatkokoulutuspisteet”).

Opiskelijan tulee antaa luotettava selvitys suorittamastaan HOPSin mukaisesta toimin­ nasta, joka kattaa ko. kohdassa vaaditun laa­ juisen “Muu HOPSin mukainen toiminta” -opintojakson. Selvityksen muoto voi vaih­ della riippuen tavoista, joilla kyseisen tut­ kinnon kohta on suoritettu. Selvitys yleisen osan opintojakson suorituksista tulee toimit­ taa tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelijalle ja erityisen osan (pääaineen) opintojakson suorituksista työnohjaajalle tai pääaineen muulle opettajalle.

Opintojen suoritusjärjestys

Jatkotutkintoon vaadittavat teoreettis-meto­ dologiset ja pääaineopinnot (kuulustelut ja seminaarit) tulee suorittaa ennen kuin lisen­ siaatin tutkimukselle haetaan tarkastajia tai väitöskirjalle esitarkastajia. Tästä voidaan kuitenkin poiketa painavista syistä.

Opintosuoritusten työ­määrän mitoittaminen

Opintosuoritusten laajuuden arvioinnin ylei­ set kriteerit oikeustieteellisessä tiedekunnas­ sa:

- yksi opintopiste vastaa enintään 150 sivua luettavaa,
- yksi opintopiste vastaa 26,7 tuntia opis­ kelijan työtä (kaikki opiskelijan tekemä työ, mukaan lukien kontaktiopetus, kuulustelui­ hin valmistautuminen sekä muu itsenäinen työskentely tai ryhmätyö),

Jatkotutkintosuoritusten mitoituksessa on luonnollisesti syytä ottaa huomioon tentittä­ vän kirjallisuuden vaativuus verrattuna per­ rustutkintojen kirjallisuuteen.

Yleistä kirjallisten kuulusteluiden suorittamisesta

Lukuvuoden tenttipäivätaulukko on nähtä­ vissä tiedekunnan verkkosivuilla sekä pe­ rusopiskelijan opinto-oppaan viimeisellä au­ keamalla. Tiedekunta järjestää myös kesä­ sin yhden tenttikierroksen. Kirjallisia kuu­ lusteluja voi lähtökohtaisesti suorittaa ky­ seisten aineiden tenttipäivinä mutta muina­ kin oikeustieteellisen tiedekunnan tenttipäi­ vinä mikäli tämä sopii kuulustelun vastaan­ ottavalle opettajalle. Yleiseen osaan kuulu­ van Yleisen tietenteorian ja oikeustieteen tietenteorian opintojakson kirjatentin voi suorittaa oikeusteorian tenttipäivänä. Ten­ tit alkavat klo 9.00 (ellei toisin mainita) ja ne kestävät 5 tuntia.

Tenttiin ilmoittaudutaan täyttämällä ilmoit­ tautumiskortti, joita löytyy tiedekunnan kanslian aulasta. Ellei toisin ole ilmoitettu, tenttiin ilmoittautuminen on tehtävä vähin­ tään 8 päivää ennen tenttipäivää. Postitse voi ilmoittautua lähettämällä ilmoittautu­ miskortin (“korttipohja”) löytyy myös tiede­ kunnan verkkosivuilta) osoitteella Oikeus­ tieteellisen tiedekunnan kanslia, PL 4, 00014

Helsingin yliopisto ja kirjukuoreen merkintä "Ilmoittautuminen tenttiin". Postitse ilmoittautuminen tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Yliopistolle osoitetut kirjeet saattavat viipyä matkalla kauemmin kuin muualle Helsinkiin lähetetty posti.

Jatkotutkintorakenteen uudistus 2006: siirtymäsäännökset ja opinto- suoritusten vastaavuudet

1.8.2006 lukien kaikki tiedekunnassa jatko-opintoja harjoittavat opiskelijat siirtyivät automaattisesti suorittamaan opintojaan uudistetun rakenteen mukaisesti. Lähtökohtana oli, että aiempien tutkintovaatimusten mukaiset opintosuoritukset luettiin täysimääräisesti hyväksi uudessa tutkintorakenteessa. Vanhojen suoritusten vastaavuudet ja korvaavuudet uudessa rakenteessa pyritään toteuttamaan opiskelijalle edullisimmalla tavalla. Eriytyinen tarkoitus on, ettei oikeustieteen liseniaatin tutkintoa parhaillaan suorittavien opiskelijoiden liseniaatin tutkintoon edellytettävä työmäärä lisäännä.

Liseniaattiopiskelijan tulee kuitenkin huomioda, että Helsingin yliopiston jatkotutkintolinjausten mukaisesti tieteelliseen liseniaatin tutkintoon opinnäytetyön lisäksi kuuluvien opintojen on 31.7.2008 päättyvän siirtymävaiheen jälkeen oltava samat kuin tohtorin tutkinnossa, jolloin opiskelijan työmäärä voi kasvaa, mikäli tutkinnon suorittaminen on 1.8.2008 yhä kesken.

Muutoksia tehtiin lähinnä jatkotutkintojen yleiseen osaan ja ne ovat opintojen valinnaisuutta lisääviä. Tästä syystä jatko-opiskelijat voivat korvata uuden rakenteen opintojaksoja jo suoritetuilla jatko-opintosuorituksilla.

Jatkotutkintojen yleinen osa

Vanha kohta 1.a "Yleisen ja oikeustieteen tieteenteorian cum laude approbatur –arvo-

sana" (5 ov) vastaa uutta kohtaa 1.a "Yleisen tieteenteorian ja oikeustieteen tieteenteorian opintoja" (12 op):

Opintojakson laajuus kasvaa aiemmin vaaditusta, mutta lisäsuorituksia ei edellytetä, mikäli kohta on suoritettu aiempien vaatimusten mukaisena (5 ov). Mikäli aiempien vaatimusten mukaisesta tentistä on suoritettu osa tai korvaavia luentosarjoja, korvaavat nämä suoritukset osan uudesta opintojaksosta. Tarkempia neuvoja saa tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelijalta.

Vanha kohta 1.b "Kaksi aihepiiriltään valinnaista kahden opintoviikon opintojaksoa oikeustieteen teorioista ja menetelmistä" (yht. 8 op) vastaa uutta kohtaa 1.b "Aihepiiriltään valinnainen opintojakso oikeustieteen teorioista ja menetelmistä" (4 op):

Opintojakson laajuus supistuu aiemmin vaaditusta. Mikäli opiskelija on suorittanut aiempien vaatimusten mukaisesti kaksi valinnaista 2 ov:n opintojaksoa, voi opiskelija halutessaan käyttää toisen suorittamistaan opintojaksoista korvaamaan 4 op uuden tutkinnon kohdasta 1.c "Muu HOPSin mukainen toiminta" (yht. 8 op) tai valinnaisesti osana kohtaa 1.d "Oikeusteorian seminaarit" (korvaamaan toisen 4 op:n opintojaksoista).

Aiempi OTT-tutkinnon kohta 1.c eli "Oikeustieteellisen tutkimuksen cum laude approbatur –arvosana" (5 ov) poistuu tutkintovaatimuksista:

Mikäli opiskelija on suorittanut aiempien vaatimusten mukaisen "Oikeustieteellisen tutkimuksen cum laude approbatur –arvosanan" (5 ov), korvaa suoritus opiskelijan näin halutessa esim. kohdan 1.c "Muu HOPSin mukainen toiminta" (8 op) tai kohdan 1.d "Oikeusteorian seminaarit" (kaksi 4 op:n opintojaksoa, yht. 8 op) sekä 2 op kohdasta 1.c; vaihtoehtoisesti suorituksella voi korvata esim. osan sekä kohdasta 1.c että kohdasta 1.d (kohdassa 1.d edellytettävistä 4 op:n suorituksista toisen). Tarvittaessa yleisen oikeustieteen opettajien ja jatkokoulutussuunnittelijan kanssa voi neuvotella edullisimmasta menettelystä.

Vanhan kohdan "Yleinen jatkokoulutusseminaari" 50 jatkokoulutus pisteen laajuus vastaa 4 op:ttä uudesta kohdasta 1.c "Muu HOPSin mukainen toiminta" (yht. 8 op) tai tarpeen mukaan kohdasta 1.d "Oikeusteorian seminaarit" (kaksi 4 op:n opintojaksoa, yht. 8 op). Samoin "Yleisen jatkokoulutusseminaarin" 100 jatkokoulutus pisteen laajuus vastaa 8 op:ttä uudesta kohdasta 1.c "Muu HOPSin mukainen toiminta" (8 op) tai kohdasta 1.d "Oikeusteorian seminaarit" (yht. 8 op) tai esim. 4 op:n laajuista osaa molemmista kohdista. Aiemmin kerätyillä pienemmillä määrillä jatkokoulutus pisteitä voi kattaa vastaavasti pienemmän opintopistemäärän kohdasta 1.c. Vajaa suoritusta tulee täydentää tarvittavan laajuiseksi erilaisiin jatkokoulutus tilaisuuksiin osallistumalla.

Uusi kohta 1.c. "Muu HOPSin mukainen toiminta" (8 op) sekä uusi kohta 1.d. "Oikeusteorian seminaarit" (kaksi 4 op:n opintojaksoa, yht. 8 op):

Kohdan tai osan kohdasta voi tilanteen mukaan kattaa seuraavilla aiemmin suoritetuilla opinnoilla: "Yleistä jatkokoulutusseminaaria" (tai "Pääaineen jatkokoulutusseminaaria") varten kerätyt jatkokoulutus pisteet, oikeustieteen teorioiden ja menetelmien opintojaksot, Oikeustieteellisen tutkimuksen cum laude approbatur -arvosana" ja "Vaihtoehtoisesti jatkokoulutusohjelman yleiseen tai erityiseen osaan kuuluva cum laude approbatur -arvosana" -kuulustelut. (ks. edellä sekä jäljessä kyseiset kohdat)

Jatkotutkintojen erityinen osa

Vanha kohta 2.a vastaa uutta kohtaa 2.a "Pääaineen taikka sitä täydentävä tai sen lähiaineen cum laude approbatur -arvosana" (5 ov -> 10 op).

Vanha kohta 2.b vastaa uutta kohtaa 2.b "Pääaineen laudatur-arvosana" (7 ov -> 14 op).

Vanha OTL-tutkinnon kohta 2.c "Vaihtoehtoisesti jatkokoulutusohjelman yleiseen tai erityiseen osaan kuuluva cum laude approbatur

-arvosana" (5 ov) vastaa uutta kohtaa 2.d "Pääaineen opintoja tukeva cum laude approbatur -arvosana" (10 op).

Vanhan kohdan "Pääaineen jatkokoulutusseminaari" 50 jatkokoulutus pisteen laajuus vastaa uutta kohtaa 2.c "Muu HOPSin mukainen toiminta" (4 op):

Mikäli opiskelija on suorittanut 50 jatkokoulutus pistettä aiemmin kohdassa "Pääaineen jatkokoulutusseminaari" edellytetysti, korvaavat ne uuden tutkintorakenteen mukaisen opintojakson 2.c laajuuden 4 op mikäli suoritukset sisältävät opintojaksossa edellytetyt esiintymiskerrat. Vajaa suoritusta tulee täydentää vaaditun laajuiseksi (4 op) erilaisiin jatkokoulutus tilaisuuksiin osallistumalla (huomioiden opintojaksossa edellytetyt esiintymiskerrat).

Mikäli OTT-tutkintoa suoraan suorittava opiskelija on kerännyt aiemmin kohdassa "Pääaineen jatkokoulutusseminaari" edellytettyjä jatkokoulutus pisteitä enemmän kuin 50 jatkokoulutus pistettä, jotka riittävät kattamaan uuden kohdan 2.c, voi "ylimääräisillä" suorituksilla korvata esim. osan uudesta kohdasta 1.c "Muu HOPSin mukainen toiminta" tai sopia työnohjaajan kanssa mahdollisesta korvaavuudesta erityisessä osassa.

Aiempi OTL-tutkinnon kohta 3. "Vaihtoehtoisesti jatkokoulutusohjelman yleiseen tai erityiseen osaan kuuluva cum laude approbatur -arvosana":

Mikäli opiskelija on suorittanut aiempien vaatimusten mukaisen "Vaihtoehtoisesti jatkokoulutusohjelman yleiseen tai erityiseen osaan kuuluva cum laude approbatur -arvosanan" (5 ov), korvaa suoritusta opiskelijan näin halutessa esim. uuden kohdan 1.c "Muu HOPSin mukainen toiminta" (8 op) ellei opiskelijan OTL-tutkintoon tule sisällymään kohtaa 2.d. Tarvittaessa työnohjaajan ja jatkokoulutus suunnittelijan kanssa voi neuvotella edullisimmasta menettelystä.

Vuoden 1996 tai 1974 tutkintoasetusten mukaisesti suoritettujen opintosuoritusten yksityiskohtaiset vastaavuudet vuoden 2003 jatkotutkintorakenteessa on julkaistu luku-

vuoden 2002–2003 opinto-oppaassa. Tiedekunnan jatkokoulutus suunnittelija antaa tarvittaessa tarkempaa neuvontaa siirtymäsäännöksistä uuteen tutkintorakenteeseen.

Jatkotutkintasuoritusten arvostelu

Helsingin yliopistossa otettiin 1.8.2005 käyttöön opintosuoritusten arvosteluasteikko 0–5, lukuun ottamatta pro gradu –tutkielman, tieteellisen lisensiaatintutkimuksen sekä väitöskirjan arvostelua. Arvosanojen merkitys on seuraava: 5 (erinomainen), 4 (kiitettävä), 3 (hyvä), 2 (tydyttävä), 1 (välttävä) ja 0 (hylätty). Yleisen arvosteluasteikon lisäksi voidaan käyttää hyväksyty-hylätty –arvostelua. Jatkotutkintoihin kuuluvat opintosuoritukset arvostellaan tiedekunnan kuulusteluissa ja opintojaksojen arvostelussa yleisesti omaksutun arvostelukäytännön mukaan. Tarkempia tietoja antaa jatkokoulutus suunnittelija.

Väitöskirjan julkinen puolustaminen, hyväksyminen ja arvostelu

Oikeusturvajohtosäännön 29–31 ja 33 §:ssä on väitöskirjojen julkiseen puolustamiseen, hyväksymiseen ja arvosteluun liittyviä määräyksiä. Edellä mainittujen määräysten täydennykseksi tiedekunta on antanut seuraavat väittelyä koskevat ohjeet.

1) Esitarkastus ja väittelylupa

Tiedekuntaneuvosto määrää esitarkastajat hakemuksesta työnohjaajaa kuultuaan. Väitöskirjan tekijällä on tilaisuus esittää tiedekuntaneuvostolle huomautuksensa esitarkastajien valinnasta. Väittelylupaa puoltava lausunto annetaan siitä käsikirjoitusversiosta, joka on tarkastettu. Korjausehdotuksia sisältävä väittelylupaa puoltava lausunto voidaan hyväksyä siinä tapauksessa, että ehdotetuilla korjauksilla ei ole vaikutusta väitöskirjan hyväksymiseen.

Esitarkastajien tulee perustella sekä myönteinen että kielteinen tarkastuslausuntonsa. Mikäli esitarkastusta ei joko tarkastajien välisen näkemyserojen tai työssä havaittujen puutteellisuuksien vuoksi voida kolmen kuukauden määrärajassa päättää väittelylupaa puoltavaan lausuntoon, esitarkastusmenettely raukeaa, jollei väittelijä nimenomaisesti pyydä tiedekuntaneuvostoa ratkaisemaan asiaa. Esitarkastusmenettely voi väitöskirjaan tehtävien korjausten vuoksi jatkua kohtuullisen ajan esitarkastusta varten annetun määräajan jälkeenkin. Esitarkastuksen jatkumisesta on kuitenkin ilmoitettava dekaanille. Ilmoitus on lisäksi toimitettava tiedekunnan kansliaan joko kirjallisesti tai suullisesti.

Esitarkastusmenettelyn rauttua väittelijä voi pyytää uutta esitarkastusta, kun väitöskirjäsikirjoitukseen on tehty hylkäävissä esitarkastuslausunnoissa tarkoitettuja tai muita muutoksia ja työnohjaaja tai muu aineen professori puoltaa esitarkastusmenettelyn käynnistämistä.

2) Väitöskirjan julkinen jakelu ja sen englanninkielinen tiivistelmä

Väitöskirjan on oltava julkisesti saatavilla vähintään kymmenen päivää ennen julkista tarkastusta. Dekaanin voi kuitenkin kirjallisesta hakemuksesta lyhentää tätä aikaa siten, että väitöskirja on saatavilla vähintään viisi päivää. Konsistorin päätöksessä 5.5.1999 sekä rehtorin päätöksessä 8.2.2005 määrätään väittelijän velvollisuudesta luovuttaa väitöskirjan kappaleita yliopistolle tapauksissa, jolloin väitöskirja on perinteinen painettu monografia, artikkeliväitöskirja tai elektronisessa muodossa julkaistu väitöskirja. Tiedekunnan ohjeet yliopistolle luovutettavista kirjoista toimitetaan väittelijälle väittelylupaa koskevan päätöksen mukana. Ohjeet löytyvät myös tiedekunnan verkkosivuilta.

Rehtorin 28.2.2006 tekemän päätöksen mukaan väitöskirjoista laaditaan sekä kotimaankielinen yleistajuinen että englanninkielinen tieteellinen tiivistelmä Helsingin yliopiston E-thesis –tietokantaan väittelyluvan myön-

tämisen jälkeen. Tarkempia ohjeita antaa jatkokoulutus suunnittelija. Väittelijäkandidaatille toimitetaan ohjeita esitarkastuksen käynnistämistä koskevan päätöksen sekä väittelylupaa koskevan päätöksen mukana. Väitöskirjan yhteydessä on suositeltavaa julkaista laajempi tiivistelmä.

3) Vastaväittäjä

Tiedekuntaneuvosto määrää väitöstilaisuuteen yhden tai kaksi vastaväittäjää, joilla tulee olla pääsääntöisesti vähintään dosentin pätevyys. Vastaväittäjäksi määrätään yleensä joku esitarkastajista. Ulkomainen asiantuntija voidaan määrätä vastaväittäjäksi, vaikka hän ei olisikaan toiminut esitarkastajana. Opinnäytetöiden arvioinnissa pyritään suosimaan myös kansainvälistä tieteellistä vuorovaikutusta. Kun arvioidaan väitöskirjan tai käsikirjoituksen tieteellistä tasoa, noudatetaan kuitenkin tiedekunnassa vakiintuneita kriteerejä. Tarpeen mukaan voidaan määrätä kaksi vastaväittäjää.

4) Väitöskirjan arvostelu

Vastaväittäjän tehtävänä on kuuden viikon kuluessa väitöstilaisuudesta esittää tiedekuntaneuvostolle antamassaan perustellussa lausunnossa joko väitöskirjan hyväksymistä tai hylkäämistä. Väitöskirjan arvostelussa noudatetaan väitöskirjan laadun arvioinnin kriteerejä, jotka on kirjattu jatkokutkintojen yleismääräyksiin. Lausunnon suosituslaajuus on 10–15 sivua.

Arvosanaehdotuksen tekee tiedekuntaneuvoston määräämä arvosanalautakunta. Lautakuntaan nimetään pääsääntöisesti kolme äänivaltaista jäsentä, joiden tulee olla oikeusturvajohtosäännöstä ilmenevien periaatteiden mukaisesti esteettömiä henkilöitä: yleensä vastaväittäjä(t), kustos, mikäli hän ei ole työnohjaaja ja yksi tai kaksi aineen professoria (tai dosenttia). Työnohjaaja määrätään lautakunnan puhevaltaiseksi jäseneksi. Arvosanalautakunta tekee tiedekuntaneuvostolle vastaväittäjän lausuntoa täydentävän perustellun ehdotuksen, jossa ehdotetaan väitöskirjan hyväksymistä tai hylkäämistä sekä hyväksyttäväksi esitettävälle väitöskirjalle

annettavaa arvosanaa. Tiedekuntaneuvosto päättää väitöskirjan hyväksymisestä ja hylkäämisestä sekä hyväksyttävälle väitöskirjalle annettavasta arvosanasta.

Hyväksytyt väitöskirjat arvostellaan seitsemäportaisella asteikolla: *approbatur*, *lubenter approbatur*, *non sine laude approbatur*, *cum laude approbatur*, *magna cum laude approbatur*, *eximia cum laude approbatur* ja *laudatur*. Hylätty väitöskirja arvostellaan arvosanalla *improbatur*. Nykyiset väitöskirjan arvostelua koskevat määräykset ovat tulleet voimaan 1.8.2005.

Tie tohtoriksi -opas sisältää olennaisimmat tiedot väitökseen liittyvästä tiedottamisesta, väitöstilaisuudesta, erilaisista tukimahdollisuuksista ja historiasta. Opas löytyy yliopiston Internet-sivuilta: <http://www.helsinki.fi/tohtoriksi/>.

Lisensiaatintutkimuksen tarkastaminen ja arvostelu

Opiskelijan on puolustettava lisensiaatintutkimustaan pääaineensa jatkokoulutusseminaarissa ennen sen arvostelemista. Lisensiaatin tutkimus jätetään arvosteltavaksi kahdena kappaleena. Tutkimukseen liitetään tiivistelmälehti. Tiivistelmälomake löytyy yliopiston Intranet-sivuilta (Opiskelu, tuet ja palvelut -> Opinnot, opetus ja tutkinnot -> Lomakkeet) sekä tiedekunnan verkkosivuilta (Opiskelu -> Lomakkeet: Tutkielman tiivistelmälomake).

Viimeistään lisensiaatin tutkimuksen hyväksymisen jälkeen opiskelijan tulee jättää neljä lisäkappaletta tutkimuksestaan tiedekunnan kansliaan toimitettavaksi oikeustieteellisten tiedekuntien kirjastoihin sekä Eduskunnan kirjastoon.

Lisensiaatintutkimus tarkastetaan ja arvostellaan opintosuorituksen arvostelua ja kuu-lustelua sekä opintosuoritusten tutkintolautakuntaa koskevan johtosäännön 27 §:ssä

määrätyllä tavalla. Lisensiaatintutkimuksen tarkastajien lausunnon tulee olla perusteltu ja siitä tulee ilmetä arvostelussa noudatetut arviointiperusteet. Lausunnon suosituslaajuus on 3–6 sivua. Tieteellinen lisensiaatintutkimus arvostellaan arvolauseilla *approbatur*, *lubenter approbatur*, *non sine laude approbatur*, *cum laude approbatur*, *magna cum laude approbatur*, *eximia cum laude approbatur* ja *laudatur*.

Väitöskirjan ja lisensiaatintutkimuksen laadun arviointi

Jatkotutkintoihin kuuluvien opinnäytetöiden laadun arviointi perustuu samoihin kriteereihin ja näkökohtiin kuin tieteellisen laadun arviointi yleisemmin. Arviointikäytännöissään tieteellinen yhteisö määrittää sen, mitä hyvältä tutkimukselta ja siten myös hyvältä opinnäytetyöltä edellytetään.

Koska yhtä hyvin oikeustieteellisen tutkimuksen kenttä kuin opinnäytetöidenkin kirjo on laaja, laatukriteereitä ei voida määritellä täysin yksiselitteisesti. Arviointikriteerit tulee ymmärtää yritykseksi ilmaista sitä, mitä tiedeyhteisössä tarkoitetaan laadulla. Tutkimussuunnitelman laatua voidaan soveltuvin osin arvioida vastaavin kriteerein kuin tutkimuksenkin laatua.

Opinnäytetyön laatua arvioidaan kokonaisuutena. Väitöskirjan ja lisensiaatintutkimuksen laatua arvioidaan erityisesti seuraavin kriteerein:

- 1) Tutkimustehtävän mielekkyys ja tutkimusongelman kiinnostavuus: kohdan yhteydessä korostuvat tutkimustehtävän innovatiivisuus ja tieteellinen arvo.
- 2) Oppineisuus ja tutkimustyössä tarvittavien menetelmien hallinta: Osatekijät liittyvät siihen, millaisia valmiuksia on tarvittu tutkimustehtävän toteuttamiseen. Oppineisuudella tarkoitetaan sekä riittävää asiantuntemusta aiheen suhteen että lukeneisuutta oman oppiaineen ja tieteenalan piirissä laajemminkin.

3) Tutkimuksen käytännön toteutus: esimerkiksi työn rakenteen toimivuus, työn rajaus, työn viimeistelyn aste sekä tyylilliset seikat.

4) Tutkimuksen tulokset, niiden uutuus, pätevyys ja merkittävyys: Oikeustieteessä ei tutkimuksen tuloksia useinkaan pystytä täysin erottamaan muusta tutkimuksesta, koska kyse on tulkinnoista ja niiden perusteltavuudesta. Tämä korostaa entisestään kokonaisarvostelun merkitystä.

5) Tekijän kyky puolustaa tutkimustaan julkisesti: Väitöskirjan samoin kuin lisensiaatintutkimuksen esittämiseen kuuluu, että tekijä puolustaa työtänsä julkisesti.

Opinnäytetyö on *hyväksyttävä*, jos se täyttää vähimmäisvaatimustason kunkin sanotun kriteerin mukaan arvioituna. Tekijän tulee hallita keskeiset tieteellisen kirjoittamisen pelisäännöt sekä kyetä itsenäiseen ja kriittiseen työskentelyyn. Tutkimukselta odotetaan tieteellistä vakuuttavuutta ja perusteltuja tuloksia. Väitöskirjalta voidaan odottaa joka suhteessa korkeampaa laatutasoa kuin lisensiaatintutkimukselta.

Väitöskirja ja lisensiaatintutkimus arvostellaan arvolauseilla *approbatur*, *lubenter approbatur*, *non sine laude approbatur*, *cum laude approbatur*, *magna cum laude approbatur*, *eximia cum laude approbatur* ja *laudatur*. Tutkintotodistukseen merkitään sekä väitöskirjan/lisensiaatintutkimuksen aihe että arvosana.

Tiedekunnan vahvistamat väitöskirjan arvostelukriteerit sekä ohjeet arvosteluasteikon soveltamiseen löytyvät tiedekunnan verkkosivuilta.

Opiskelu ulkomailla ja kansainväliset yhteydet

Suosittelaa, että jokainen jatko-opiskelija viettäisi ulkomailla vähintään muutaman kuukauden. Ulkomailla tapahtuva opiskelu voi sisältää itsenäistä tutkimusta sekä erilli-

siä opintoja, kursseja, diplomin tai tutkinon. Itsenäistä tutkimusta harjoittaessaan opiskelijan tulisi pyrkiä osallistumaan myös paikallisen tutkijayhteisön toimintaan. HOPSin mukaista toimintaa, kuten jatko-opiskelijoilta edellytettäviä esiintymisiä, voi suorittaa vastaavasti ulkomailla.

Kansainvälisten yhteyksien lisääminen ja ylläpitäminen on tärkeää myös kotimaassa opiskeltaessa. Työnohjaajien ja laitosten tulisi tukea ja kannustaa nuorten tutkijoiden mahdollisuuksia osallistua heidän tutkimusaloihinsa liittyviin kansainvälisiin seminaareihin ja kongresseihin.

Opintosuoritusten hyväksilukeminen

Ulkomailla suoritettut opinnot luetaan mahdollisimman täysimääräisesti hyväksi. Ulkomaille opiskelemaan lähtevän tulisi keskustella työnohjaajan tai aineen vastaavan opettajan kanssa suunniteltujen opintojen hyväksilukemisesta jo ennen tällaista jaksoa.

Aineen vastaava opettaja tai työnohjaaja, jos hän on aineen professori, päättää muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemisesta, kun on kysymys jatkokoulutusohjelman erityiseen osaan kuuluvan opintosuorituksen korvaamisesta. Kysymys voi olla esimerkiksi aineen muun HOPSin mukaisen toiminnan, kuten aineen seminaariesiintymisen, korvaamisesta tai kirjallisen tentin tai sen osan korvaamisesta. Tiedekuntaneuvosto päättää hyväksilukemisesta, mikäli opiskelija haluaa korvata muualla suoritetuilla opinnoilla opinnäytetyötä lukuun ottamatta jatkokoulutusohjelman erityisen osan kokonaisuudessaan.

Yleisen tieteenteorian ja oikeustieteen tieteenteorian opintojakson tai sen osan korvaamisesta sekä oikeustieteen teorioiden ja menetelmien opintojakson korvaamisesta päättää yleisen oikeustieteen professori. Yleisen osan HOPSin mukaisen toiminnan korvaamisesta muualla suoritetuilla opinnoilla

ja korvauksen laajuudesta voidaan päättää jatkokoulutustoimikunnan ohjeistuksen pohjalta. Myös erilaisissa opintopiireissä toimimisesta voidaan hyvittää osallistumisesta esitetyn selvityksen perusteella. Tiedekuntaneuvosto päättää hyväksilukemisesta, mikäli opiskelija haluaa korvata muualla suoritetuilla opinnoilla jatkokoulutusohjelman yleisen osan kokonaisuudessaan.

Jatko-opiskelija voi asianomaisen oppiaineen professorin kanssa tarkemmin sovittavalla tavalla lukea jatkotutkinnon opintosuorituksiksi oikeustieteellisten tiedekuntien ammatillisesti painottuvaa lisensiaatin tutkintoa varten asettaman johtoryhmän hyväksymiä koulutusjaksoja.

Muualla tehtyä opintosuoritusta ei voida lukea hyväksi, jos se sisältyy jo toiseen tutkintoon. Tästä syystä opintosuorituksen hyväksilukemista koskevasta merkinnästä tulee käydä ilmi, millä opinnoilla tai suorituksella opintosuoritus tai sen osa on korvattu.

Ammatillisesti suuntautuneen oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon suoritusoikeus

Ammatillisesti suuntautuneen oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon suoritusoikeus voidaan myöntää tiedekunnalle tehdystä hakemuksesta ylemmän oikeustieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneelle, jos hänellä katsotaan olevan riittävät valmiudet tutkinnon suorittamiseen ja hän esittää hyväksyttävän henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS). Hakemuslomake on saatavissa tiedekunnan kotisivuilta ja kansliasta. Vuositaiset määräajat hakemusten jättämiselle ovat 30.9. ja 31.1. mennessä.

Helsingin yliopistossa ylemmän oikeustieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneen henkilön tulee hakiessaan ammatillisesti suuntautuneen oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon suoritusoikeutta esittää hakemuksen liitteinä hyväksyttävä henkilökohtainen opin-

tosuunnitelma (HOPS) sekä selvitys riittävästä valmiuksista suorittaa ammatillisesti painottunut oikeustieteen lisensiaatin tutkinto. Muussa kotimaisessa yliopistossa ylemmän oikeustieteellisen korkeakoulututkinnon suorittaneen tulee liittää hakemukseen lisäksi kopio oikeustieteen kandidaatin/maisterin tutkintotodistuksesta.

Oikeustieteen kandidaatin/maisterin tutkintoon verrattavan ulkomaisen oikeustieteellisen tutkinnon suorittaneen henkilön edellytetään täydentäneen ulkomaisen tutkintonsa ETA-kelpoisuuskokeella voidakseen hakea ammatillisesti suuntautuneen oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon suoritusoikeutta. Oikeustieteen kandidaatin/maisterin tutkintoon verrattavan ulkomaisen oikeustieteellisen tutkinnon suorittaneen on liitettävä hakemukseensa edellä mainittujen liitteiden lisäksi selvitys ulkomaisesta tutkinnostaan, suorittamastaan ETA-kelpoisuuskokeesta sekä relevantista työkokemuksestaan. Vieraskielisen hakijan on lisäksi annettava selvitys kielitaidostaan. Hakemuksesta voidaan pyytää myös laitoksen johtajan lausunto.

Painavista syistä opinto-oikeus on mahdollista poikkeustapauksessa myöntää myös muun kuin oikeustieteellisen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneelle hakijalle. Hakemuksessa tulee esittää ne erityiset perustellut sekä suoritettuun tutkintoon että työkokemukseen liittyvät syyt, jotka puoltavat suoritusoikeuden myöntämistä.

Jatko-opinto-oikeuden myöntämisen edellytyksenä on, että tiedekunta voi osoittaa hakijalle työnohjaajan, joka puoltaa hakemusta ja suostuu työnohjaajaksi. Hakijan on sen vuoksi neuvoteltava työnohjaajaksi ehdotetun opettajan kanssa jatko-opinnoistaan ennen hakemuksen jättämistä. Hakemukseen tulee liittää työnohjaajan vapaamuotoinen puolto sekä selvitys riittävästä valmiuksista suorittaa ammatillisesti painottunut oikeustieteen lisensiaatin tutkinto. Työnohjaaja ottaa lausunnossaan kantaa hakijan valmiuksien riittävyteen, opintosuunnitelman hyväksyttävyyteen sekä lausuu suostumuksestaan

työnohjaajan tehtävään.

Ammatillinen lisensiaatin tutkinto rääätälöidään yksilöllisesti. Hakemusvaiheessa ilmoitetaan erikoisala, joka vastaa useimmiten tiedekunnan oppiainetta, mutta voi olla tätä täsmällisempi. Erikoisalan työkokemusta tulee olla vähintään kolmen vuoden ajalta. Työnohjaajan tulee olla erikoisalan hyvä asiantuntija. Lisensiaatintutkimuksen tutkimussuunnitelmaa ei tarvitse esittää vielä hakemusvaiheessa. Sen sijaan tulee esittää yksityiskohtainen HOPS, jossa esitetään, miten ammatilliset opinnot ja teoreettiset opinnot tullaan suorittamaan. Aiemmasta työkokemuksesta ja sen yhteydessä mahdollisesti saadusta ammatillisesta koulutuksesta esitetään selvitys hakemuksen liitteenä.

HOPS suunnitellaan yhdessä työnohjaajan kanssa. Työnohjaaja neuvoo ja opastaa siinä, kuinka suunnitelma tulisi laatia. Tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelija antaa yleistä neuvontaa. Tarkoitus on, että erikoisalan opinnot perustuvat keskeisesti kontaktiopetukseen. Ammatillinen osio ei saa koostua pelkästään kirjatenteistä. Erikoisalan ammatillisten opintojen tulisi ulottua vähintään yhden lukuvuoden ajalle. Tarkoitus on, että erikoisalalta on pitkäkestoista koulutusta saatavilla. Jollei hakemusvaiheessa ole osoittaa, että suunnitellut opinnot tullaan järjestämään, ei hakemusta hyväksytä.

Arvioitaessa hakijan valmiuksien riittävyttä ammatillisesti suuntautuneen jatkotutkinnon suorittamiseen otetaan huomioon erityisesti hakijan relevantti työkokemus. Päätöksen OTL-tutkinnon suoritusoikeuden myöntämisestä tekee tiedekunnan dekaani jatkokoulutustoimikunnan valmistelun pohjalta. Samalla vahvistetaan opiskelijan erikoisala ja nimitetään opiskelijan työnohjaaja.

Ammatillisen lisensiaatin tutkinnon sisältö

Ammatillisen lisensiaatin tutkinnon opinnot

koostuvat ammatillisista opinnoista ja teoreettisista opinnoista. Lisäksi laaditaan koulutusohjelman päättävä päättötyö, lisensiaatintutkimus, jonka laajuus on ammatillisesti suuntautuneessa lisensiaatin tutkinnossa 70–100 sivua.

Ammatillisesti suuntautuva lisensiaatin tutkinto suoritetaan tyypillisesti työn ohessa ja työssä kertynyttä osaamista hyödyntäen. Työ ja muu työhön liittyvä koulutus voidaan pyrkiä kytkemään ammatillisiin opintoihin. Tiedekunnassa ei välttämättä järjestetä juuri sellaista erikoisalan koulutusta, joka tulisi sisällyttää ammatillisesti suuntautuneen lisensiaatin tutkinnon HOPSiin. Tutkintoon voidaan sisällyttää jo saatua soveltuva, perustutkinnon jälkeistä koulutusta, erityisesti sellaista jonka tiedekunta on hyväksynyt. Esimerkiksi ammatillisen OTL-koulutuksen jo pidetyt kurssit ovat tällaisia, samoin kuin tiedekunnan hyväksymät kaupalliset pitkäkestoiset täydennyskoulutuskurssit. Myös esimerkiksi erikoisalan LL.M.-opintoja tai ulkomailla tehtyjä opintosuorituksia voidaan hyödyntää, elleivät ne jo sisälly muuhun tutkintoon.

Ammatillisen lisensiaatin tutkinnon rakenne

- a) Teoreettiset opinnot 10 op
- b) Ammatilliset opinnot – erikoisalan opinnot – muut opinnot – hyväksiluettu työkokemus ja siihen liittyvä koulutus (enintään 20 op) 70 op
- c) Lisensiaatintutkimus Suosituslaajuus 70–100 sivua

Yksittäisiä opintosuorituksia ei rekisteröidä erikseen, vaan vasta suoritettujen osakokonaisuudet. Suoritettua tutkinnosta annetaan tutkintotodistus, josta ilmenee erikoisala ja lisensiaatintutkimuksen nimi sekä se, että oikeustieteen lisensiaatin tutkinto on suoritettu ammatillisesti suuntautuneen lisensiaatin tutkinnon suuntautumisvaihtoehdon mukaisesti.

a) Teoreettiset opinnot (10 op)
Teoreettiset opinnot suoritetaan yleensä osallistumalla tiedekunnassa vuosittain järjestettävälle ammatillisen lisensiaatin tutkinnon tarpeisiin suunnitellulle metodikurssille. Myös muut suoritustavat ovat mahdollisia. Jos päädytään viimeisenä vaihtoehtona kirjattuihin, myös sen ottaa vastaan työnohjaaja.

b) Ammatilliset opinnot (70 op)
Ammatillinen osuus voi sisältää erikoisalan opintojen ohella kohtuullisen määrän myös muun erikoisalan ammatillisia opintoja. Lisäksi se voi sisältää kohtuullisen määrän yleistä asiantuntijuutta kehittäviä opintoja, kuten pedagogista koulutusta, viestintää, johtamista, kielioopintoja, siten kuin henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa esitetään. Ammatillisten opintojen osaan erikoisalan opintojen ja muiden opintojen lisäksi sisältyvä hyväksiluettu työkokemus ja siihen liittyvä koulutus voi olla laajuudeltaan enintään 20 opintopistettä.

c) Lisensiaatintutkimus
Ammatillisesti suuntautunut lisensiaatintutkimus laaditaan tyypillisesti laajentamalla jokin erikoisalan kurssin yhteydessä syntynyt seminaarikirjoitus päättötyöksi. Päättötyö voi koostua myös useasta samaa erikoisalaa koskevasta kirjoituksesta. Opiskelijan ei tarvitse puolustaa tutkimustaan oppiaineen seminaarissa ennen sen arvostelemista.

Ammatillisesti suuntautuneen lisensiaatin tutkinnon päättötyö tarkastetaan ja arvostellaan tiedekunnassa kuten tieteellinen lisensiaatintutkimus eli opintosuorituksen arvostelua ja kuulustelua sekä opintosuoritusten tutkintolautakuntaa koskevan johtosäännön 27 §:ssä määrättyllä tavalla. Lisensiaatintutkimuksen arvioinnissa noudatetaan soveltuvin osin tiedekunnan tieteellisten oppinnäytteiden arvostelukriteereitä. Ammatillisesti suuntautuneen lisensiaatin tutkinnon lisensiaatintutkimus arvostellaan asteikolla hyväksytty/kiittäen hyväksytty.

Ilmoittautuminen läsnäolevaksi

Rehtorin päätöksen mukaisesti myös jatko-tutkinto-opiskelijan tulee koko opintojensa ajan ilmoittautua vuosittain läsnä- tai poissa-olevaksi opiskelijaksi. Kun opiskelija on hyväksytty suorittamaan tiedekunnassa jatko-opintoja, hänet merkitään tiedekunnan tai opiskelijarekisteriyksikön toimesta yliopiston opiskelijarekisteriin läsnäolevaksi opiskelijaksi. Lukuvuosi-ilmoittautumisen määräajat eivät siten koske opiskeluoikeuden myöntämislukuvuotta. Ylioppilaskunnan jäsenmaksun maksaminen on vapaaehtoista jatko-opiskelijoille.

Jatkotutkintoa suorittavan opiskelijan, joka aikoo osallistua opetukseen tai kuulusteluihin, on oltava läsnäolevana yliopiston kirjoissa. Opiskelija, joka ei aio osallistua opetukseen tai kuulusteluihin, voi ilmoittautua poissaolevaksi. Läsnä- tai poissaoloilmoitus on tehtävä ajalla 2.5.–15.9.

Voit ilmoittautua WebOodi-järjestelmässä, jos sinulla on käytössäsi mikroverkko- tai unix-tunnus. Ilmoittautumaan pääset sivulta <http://www.helsinki.fi/weboodi> tai Almassa (yliopiston intranetissä) -> WebOodi.

Voit ilmoittautua Opiskelijaneuvontaan:

- käymällä paikan päällä: Keskustan palvelupiste, Fabianinkatu 33, pohjakerros, posti-osoite PL 4, 00014 Helsingin yliopisto
 - sähköpostitse [neuvonta\(at\)helsinki.fi](mailto:neuvonta(at)helsinki.fi)
 - puhelimitse (09) 191 22244
 - postitse, osoite Opiskelijaneuvonta, PL 3, 00014 Helsingin yliopisto
- HUOM! Muista ilmoittaa viestissäsi joko opiskelijanumerosi tai henkilötunnuksesi.

Jos haluat liittyä ylioppilaskunnan jäseneksi, ilmoittaudu kuten perustutkinto-opiskelija. Katso tarkemmin: http://www.helsinki.fi/opiskelijaksi/lukuvuosi_ilmoittautuminen.html.

Opiskelija, joka ei tee ilmoitusta 15.9. mennessä, menettää opiskeluoikeutensa. Tämän jälkeen opiskelijan pitää hakea

opiskeluoikeuden palauttamista tiedekunnasta erillisellä lomakkeella. Lisäksi opiskelija joutuu maksamaan uudelleenkirjoittautumismaksun (35 euroa).

Opintoneuvonta

Neuvontaa jatkokoulutusasioissa antaa tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelija Jutta Kajander. Vastaanottoajat tiistaina, keskiviikkona ja torstaina 9.00–11.30 tai sopimuksen mukaan, huone P393 (Porthania, 3.krs), puh 191 24367, sähköposti [oik-jatkokoulutus\(at\)helsinki.fi](mailto:oik-jatkokoulutus(at)helsinki.fi).

Tiedekunnan tasolla jatkokoulutuksen suunnittelusta, organisoinnista sekä tarpeellisesta ohjeistamisesta vastaa tiedekunnan jatkokoulutustoimikunta. Jatkokoulutustoimikunnan puheenjohtajana ja jatkokoulutusohjelman yleisen osan vastuullisena johtajana toimii tiedekunnan tutkimuksesta vastaava varadekaani professori Niklas Bruun.

Jatkokoulutustoimikunnan sihteerinä toimii jatkokoulutussuunnittelija, joka vastaa muun ohella tiedekunnan jatkokoulutustilaisuuksista tiedottamisesta. Tietoja sekä oppiaineiden seminaaritarjonnasta että yleisistä jatkokoulutustapahtumista löytyy tiedekunnan jatkokoulutussivuilta kohdasta "Jatkokoulutustilaisuuksia". Jatkokoulutustapahtumista tiedotetaan myös sähköpostilistan välityksellä.

Laitostasolla jatkokoulutus organisoidaan pääasiassa aineittain tai aineryhmittäin. Pääaineen opettajat vastaavat jatkokoulutusohjelman erityisen osan "Muuhun opintosuunnitelman mukaiseen toimintaan" kuuluvan aineen jatkokoulutusseminaarin ohjelman laatimisesta ja toteuttamisesta. Kussakin oppiaineessa myös huolehditaan aineen jatkokoulutusseminaarista tiedottamisesta sekä aineittain että tiedekunnan verkkosivuilla Jatkokoulutustilaisuuksia-sivun avulla.

Tutkintovaatimukset ja opetus

Yleinen osa

a) Yleisen tieteen ja oikeustieteen tieteenopin opintoja (12 op)

Yleisen tieteen ja oikeustieteen tieteenopin opintojen opintojakso jakautuu kolmeen tutkintovaatimuskohtaan. Opintojakso suoritetaan ensisijaisesti luentosarjoilla. Vaihtoehtoisesti opintojakson tai osia siitä voi suorittaa myös esseillä tai kirjatenteilla. Koko opintojakson suorituksen voi siis tehdä myös eri suoritustapoja yhdistäen, ts. esimerkiksi voi käydä kaksi luentosarjaa ja kirjoittaa yhden esseen. Mikäli opintojakson suorittaa eri suoritustapoja yhdistellen, tulee luonnollisesti huomioida, että osasuoritukset kattavat kaikki kolme tutkintovaatimuskohtaa, jotka ovat yleinen tieteenoppi, oikeustieteen klassikot ja kriittinen oikeustieteenoppi. Yhdistelmään voi valita vapaasti alla olevia luentosarjoja. Esheet ja kirjatentit tulee sen sijaan tehdä eri tutkintovaatimuskohtista.

Kun kaikki kolme tutkintovaatimuskohtaa on suoritettu, jatko-opiskelijan tulee itse ilmoittaa siitä sähköpostilla yleisen oikeustieteen assistentille, joka huolehtii opintojakson rekisteröimisestä. Suoritukset eivät rekisteröidy automaattisesti!

Luentosarjat. Yleisen tieteen ja oikeustieteen tieteenopin opintojakson ensisijainen ja suositeltava suorittamistapa on osallistua alla luetelluille yleisen oikeustieteen oppiaineen järjestämille luentosarjoille tai seminaareihin. Luentosarjojen hyväksyty suoritus edellyttää luennoille osallistumista sekä n. 10 sivun kirjoitelman kirjoittamista luentojen aihepiiristä, opettajan kanssa sovittavasta aiheesta.

1.) Kaarlo Tuurin luentosarja kl 7.1.–22.1.2008 klo 10–12 salissa PIV.

2.) Ari Hirvosen luentosarja kl 8.1.–21.1.2008 klo 16–18 (poikkeuksina 11.1. klo 14–18 ja 21.1. klo 8–10) salissa PIV.
3.) Panu Minkkisen luentosarja kl 25.–31.3.2008 klo 9–11 ja 14–16 salissa PIV.

Esheet. Vaihtoehtoisesti yleisen tieteen ja oikeustieteen tieteenopin opintojakson, tai osan siitä, voi suorittaa myös kirjoittamalla esseitä, joiden täsmälliset aiheet sovitaan yleisen oikeustieteen professorin kanssa. Opiskelijan tulee tutustua esseen laadintaa koskevaan ohjeeseen oikeustieteen sivuilla ennen yhteydenottoa professoriin: <http://www.helsinki.fi/rpol/oikeusteoria/>. Esheet arvostellaan oikeustieteen tenttikierrosten yhteydessä, siksi palautuspäivät ovat viimeistään oikeustieteen tenttipäivinä. Esseiden aihepiirit ovat:

- 1.) Yleinen tieteenoppi
- 2.) Oikeustieteen klassikot
- 3.) Kriittinen oikeustieteenoppi

Kirjatentti. Yleisen tieteen ja oikeustieteen tieteenopin opintojakso, tai osa siitä, on mahdollista suorittaa myös kirjatenttinä. Tentittävä kirjallisuus on:

- 1.) Yleinen tieteenoppi: Mika Kiikeri ja Petri Ylikoski: Tiede tutkimuskohteena (2004) ja Risto Heiskala: Toiminta, tapa ja rakenne (2000), sekä teoksesta Hans-Georg Gadamer: Hermeneutiikka (2004) sivut 1–76 tai teoksesta Jarkko Tontti (toim.): Tulkinnasta toiseen (2005) sivut 7–81.
- 2.) Oikeustieteen klassikot: H.L.A. Hart: The Concept of Law sekä Hans Kelsen: Puhdas oikeusoppi.
- 3.) Kriittinen oikeustieteenoppi: (a) Peter Fitzpatrick: Modernism and the Grounds of Law (2001) tai Peter Fitzpatrick: The Mythology of Modern Law (1992), sekä (b) Tuori, Bankowski ja Uusitalo (toim.): Law and Power (1997) tai jokin muu yleisen oikeustieteenoppi

professorin kanssa sovittava kriittistä oikeusteoriaa edustava kirja.

b) Aihepiiriltään valinnainen opintojakso oikeustieteen teorioista ja menetelmistä (4 op)

Oikeusfilosofia: Valtio ja laki viisasten ja viisastelijain silmin

Dosentti Juha-Pekka Rentto vetää Valtio ja laki viisasten ja viisastelijain silmin –lukupiiriä, joka kestää koko lukuvuoden 2007–2008. Lukupiirissä luetaan länsimaisen filosofian klassikkoteoksia ja laaditaan alustuksia niiden pohjalta. Tarkoituksena on auttaa opiskelijaa ymmärtämään oman aikamme valtio- ja oikeusteoreettista ajattelua tarkastelemalla, miten valtio ja oikeus sekä niiden välinen suhde on eri aikoina mielletty erityyppisissä filosofisissa teorioissa. Lukuvuoden 2007–2008 aikana käsitellään pääasiassa valistusfilosofien oppeja. Kokouksia on noin kerran kuussa, ja niistä sovietaan ensimmäisen tapaamisen yhteydessä. Ensimmäinen tapaaminen on ke 26.9.2007 klo 16–20 salissa P 417. Seminaariin voi liittyä myös kevätlukukauden alusta tavalla, josta ilmoitetaan myöhemmin yleisen oikeustieteen ilmoitustaululla, oikeusteorian kotisivuilla (<http://www.helsinki.fi/rpol/oikeusteoria/>) ja tiedekunnan kotisivuilla. Hyväksytyt suoritus edellyttää aktiivista osallistumista koko lukuvuoden ajan (n. 20 tuntia) sekä kirjallisen työn tekemistä.

Oikeustapaustyöpaja

Tutkija Samuli Hurri vetää sl 2007 oikeus- ja yhteiskuntateoreettista oikeustapaustyöpajaa. Työpajassa tarkastellaan sitä, miltä todellisuus oikeustapausten valossa näyttää. Oikeustapausta voi sisältää kilpailevia käsitteitä esimerkiksi vaaroista ja turvallisuudesta, perheestä ja seksuaalisuudesta, työstä ja tuotannosta, rikollisuudesta ja huolellisuudesta, tai luonnonympäristöstä ja tieteellisestä tiedosta. Seminaarissa voi tarkastella myös sitä, minkälaisen oletusten varassa oikeustapausta luodaan kuva jostakin yksittäisestä tapahtumasta ja sen olosuhteista. Jokainen osal-

listuja tekee kirjallisen työn ja alustaa sen pohjalta seminaarissa. Alkukokous ma 24.9.2007 klo 10–12 Porthanian salissa P518. Seminaari pidetään 29.10.–9.11.2007 ma–pe 10–12 Porthanian salissa P518.

Theories of international law: a seminar

Tutkija Jarna Petman johtaa englanninkielistä seminaaria Theories of International Law: a seminar, kl 23.1.–8.5.2008: ensimmäinen tapaaminen ke 23.1.2008 klo 12–14 [sali ilmoitetaan myöhemmin] ja sen jälkeen ti ja to 8.3.–20.3. ja 8.4.–8.5. (ei 1.5.) klo 12–14 [sali ilmoitetaan myöhemmin]. Prof. Martti Koskenniemi luennoi osana kurssia aiheesta International Law in the Enlightenment ti ja to 25.3.–3.4. klo 14–16 [sali ilmoitetaan myöhemmin]. Seminaarissa tutustutaan kansainvälisoikeudellisiin klassikkoteoksiin 1500-luvulta 2000-luvulle ja laaditaan alustuksia teosten ja/tai niiden kommentaarien pohjalta. Ks. tarkemmat tiedot WebOodista. Seminaariin otetaan enintään 30 osallistujaa. Ilmoittautumiset ja lisätiedustelut osoitteeseen jarna.petman@helsinki.fi 18.1.2008 mennessä.

Discourse Analysis for Lawyers

Docent Johanna Niemi-Kiesiläinen teaches a course in discourse analysis. The purpose of this course is to reflect on the relationship between the legal studies and the theoretical and methodological developments of the cultural and social sciences; especially after the 'linguistic turn' and to learn how to use discourse analysis in legal research. The course includes a theoretical and a methodological part. Lectures and literature studies will introduce students to social constructionism as the theoretical background of discourse analysis and other qualitative methods of social sciences. The differences between legal scholarship and sociological reading of texts will be highlighted. In the methodological part discourse analysis will be used in the reading of legal texts; partly chosen by the students themselves. The practices will be in small groups. Lectures, seminars and practices Wednesdays at 4-6 p.m., September 5th to September 19th P 518; September 26th P

669; October 3rd to November 14th P 668, NB: no lecture on October 31st. Active participation and preparation for each meeting required. There is a possibility to form a Finnish-speaking group for the practices.

Law and Culture

The lecture's objective is to provide a wider perspective on law as a part of culture. Law is a cultural form and culture carries the regulative force of legal practices and norms. Embracing an expansive definition of culture as a concept whose boundaries range from the aesthetic to the political, the lecture will approach law more generally as a regime for ordering social life, constructing cultural meaning and shaping identities. It will also explore intersections of law, religion and culture and their implications for the present-day world. The lecture is open for both undergraduate and postgraduate students. Postgraduate students' essays will be assessed by Lecturer Ari Hirvonen. Time: October 8th to 26th Mondays, Wednesdays and Fridays at 2–4 p.m. in P 518. Teachers: researcher Dorota A. Gozdecka, Lecturer Ari Hirvonen.

c) Muu HOPSin mukainen toiminta (OTL 4 op, OTT 8 op)

Kohtaan voi sisällyttää esim. oikeustieteen teorioiden ja menetelmien opintojakson tai -jaksoja (ks. kohta 1.b). Erilaisia suoritustapoja on esitelty tarkemmin jatkotutkintojen yleismääräyksissä. Selvitys, josta käyvät ilmi kohdan suoritukset, toimitetaan tiedekunnan jatkokoulutussuunnittelijalle.

Tieteellisen kirjoittamisen kurssi (4 op.)

Kurssilla käsitellään tieteelliseen kirjoittamiseen liittyviä kysymyksiä osin teoreettisemmasta ja osin käytännöllisemmästä näkökulmasta. Ajankohta: syksy 2007, tarkempi ajankohta ja paikka ilmoitetaan syyslukukauden alkupuolella tiedekunnan jatko-opis-

kelijoiden postituslistalla ja tiedekunnan kotisivuilla. Opetusmuoto: luennot, oheiskirjallisuus, oppimispäiväkirja (n. 5–7 sivua).

d) Oikeusteorian seminaarit (à 4op, yhteensä 8 op)

Ensisijaisesti tohtoriopiskelijoille suunnattu seminaareja tulee suorittaa kaksi kappaletta eli yhteensä 8 op. Seminaareissa on läsnäolo-velvollisuus. Läsnäolo seminaarin aloitustapaamisessa on ehdoton edellytys seminaariin osallistumiselle, koska silloin jaetaan alustusten aiheet.

Oikeuden hyväksyttävyy

Yliopistonlehtori Ari Hirvonen johtaa syyslukukaudella seminaaria Oikeuden hyväksyttävyy. Seminaarin aloitustapaaminen on 26.9.2007 16–18. Seminaaripäivät ovat maanantaisin ja keskiviikkoisin ajalla 26.11.–12.12.2007 klo 16–20. P 518. Seminaarilla on tarkoitus käsitellä oikeuspositivismin ja luonnonoikeuden välistä suhdetta, niiden rajoja, niihin sisältyviä ongelmia sekä oikeuden ja moraalien välisiä suhteita. Pohja-aineistona on Hartin ja Fullerin vuonna 1958 käymä väittely *Harward Law Reviewin* sivuilla.

Oikeudelliset teorit

Professori Kaarlo Tuori johtaa kevätlukukaudella 2008 seminaaria oikeudellisista teorioista. Aloitustapaaminen on 10.1.2008 klo 16–18 tiedekuntahuoneessa (P 545). Seminaarit ovat 11.3., 13.3., 18.3., 25.3., 27.3.2008 klo 16–18 tiedekuntahuoneessa. Ennakkoilmoittautumiset 15.12.2007 mennessä osoitteeseen kaarlo.tuori@helsinki.fi.

Erityisesti lisensiaatin tutkintoa opiskeleville tarkoitettua muusta opetuksesta ilmoitetaan myöhemmin.

Erityinen osa

Esineoikeus

a) Kuulustelut

Tentteihin kuuluu opintopisteitä vastaavassa laajuudessa kirjallisuutta. Luettavaan sivumäärään vaikuttavat tentittävän aineiston vaikeus ja kieli. Annetut kirjallisuusluettelot ovat vain esimerkkejä. Tenttivaatimuksista sekä linjavaihtoehdoista tulee aina sopia erikseen prof. Teporan kanssa.

(i) Cum laude approbatur –arvosana (10 op)

A. Omistus- ja käyttöoikeus

- 1) **Paasto, P.**, Omistuskäsitteistön rakenteesta (1994)
- 2) **Kartio, L.**, Rakennuksen omistajan oikeusasemasta (1974) tai **Tepora, J.**, Omistuksenpidätyksestä (1984).
- 3) **Wirilander, J.**, Käyttöoikeudesta kiinteistöön (1980).
- 4) **Rodhe, K.**, Handbok i sakrätt (1985). Sekä jokin seuraavista:
 - 5) **von Eyben, W.E.**, Formuerettigheder (1979 tai uudempi), **Lilleholt, K.**, Godtruervern og kredit-tor-vern (1989 tai uudempi), **von Eyben, W.E. - Vinding-Kruse, A.**, Inledning til Formueretten (1987 tai uudempi).
 - 6) **Kaisto, J.**, Sopimusvapaus, laki ja maksusuoja (2001).
 - 7) **Kaisto, J.**, Velkojasuoja välihenkilön konkurssissa, 2004

B. Vakuusoikeus

- 1) **Tepora, J.**, Omistuksenpidätyksestä (1984) tai **Tuomisto, J.**, Omistuksenpidätys ja leasing (1988).
- 2) **Havansi, E.**, Panttioikeus osakkeeseen I (1979).
- 3) **Lilleholt, K.**, Godtruervern og kredit-orvern (1989 tai uudempi) tai **Helander, B.**, Kreditsäkerhet i lös egendom (1984).
- 4) **Walín, G.**, Panträtt (1998).
- 5) **Walín, G.**, Om företagshypotek (1995).
- 6) **Tepora, J. - Takki, T.**, Factoring (1994).
- 7) **Björn, B.**, Factoring (1995).
- 8) **Millqvist, G.**, Finansiell leasing (1986).

9) **Wood, P.R.**, Comparative Law of Security and Guarantees (1995).

10) **Månsson - Andersson (toim.)**, Värdepapperisering (1995).

11) **Tuomisto, J.**, Vuokranantaja ja vuokralaisen konkurssi (1991).

12) **Tytko, D.**, Grundlagen der Projektfinanzierung (1999).

C. Kirjaamisoikeus

1) **Koulu, R.**, Legaalisista kiinteistöpanettioikeuksista (1986) ja **Koulu, R.**, Irtaimen esineen omistuksen kirjaamisesta. Oikeustiede - Jurisprudentia XX (1987), s. 187-232.

2) **Tuomisto, J.**, Tyypipakosta aikaprioriteettiin (1993).

3) **Ojanen, I. - Sutinen, J.**, Yrityskiinnitys (1991) ja **Tepora, J.**, Yrityskiinnityksen suhde auto-, alus- ja ilma-aluskiinnitykseen, DL 1990 s. 587-625.

4) **Helander, B.**, Kreditsäkerhet i lös egendom (1984) ss. 531-585.

5) **Koulu, R.**, Kirjaamisesta arvo-osuusjärjestelmässä, LM 1992 s. 477-505 ja **Kaisto, J.**, Valtuutus ja arvo-osuuden luovutus (1993).

6) **Göransson, U.**, Traditionsprincipen (1985).

7) **Illum, K.**, Tinglysning (1994)

(ii) Laudatur –arvosana (14 op)

1) **Zitting, S.**, Omistajanvaihdoksesta silmällä pitäen erityisesti lainhuudatuksen vaikutuksia (1951).

2) **Forssell, H.**, Tredjemansskyddets gränser (1976).

3) **Håstad, T.**, Sakrätt avseende lös egendom (1994).

4) **Hessler, H.**, Allmän sakrätt (1973).

5) **Braekhus, S. - Haerem, A.**, Norsk tingsrett (1964).

6) **Illum, K.**, Dansk tingsret (viim. p.).

7) **Schapp, J.**, Sachenrecht (1994).

8) **Lawson, F.H. - Rudden, B.**, The Law of Property (1993).

9) **Kaisto, J.**, "Tiesi tai olisi pitänyt tietää" (1997).

10) **Kaisto, J.**, Sopimusvapaus, laki ja maksusuoja (2001).

11) **Persson, A.H.**, Förbehållsklausuler (1998)

b) Aineen jatkokoulutusseminaarit

Jatkokoulutusseminaari

Prof. Jarno Tepora johtaa aineen jatkokoulutusseminaaria. Ensimmäinen kokoontuminen ti 25.9. klo 18–20 Sali 444.

Eurooppaoikeus

a) Kuulustelut

i) Cum laude approbatur -arvosana (10 op)

Sopimuksen mukaan valittavat teokset. Seuraavasta luettelosta on kuitenkin tentittävä yksi teos.

1. **Hartley, T. C.**, The Foundations of European Community Law, Oxford 2003

2. **Craig, P. – de Búrca, G.**, EU Law, Oxford 2003 (tai uudempi), s. 1-370.

3. **Schermers, H.G.-Waelbroeck, D.**, Judicial Protection in the European Union, Sixth edition, The Hague 2001.

ii) Laudatur-arvosana (14 op)

Aineen professorin kanssa sovittavat teokset, yhteensä n. 1700 sivua. Seuraavasta luettelosta on tentittävä kuitenkin vähintään kaksi teosta:

1. **Anderson, D.W.K.**, References to the European Court, London 2002.

2. **Alanen, J.**, Tavaroiden vapaa liikkuvuus Euroopan unionissa, Helsinki 2002.

3. **Bengoetxea, J.**, The Legal Reasoning of the European Court of Justice, Towards a European Jurisprudence, Oxford 1993.

4. **Craig, P. – de Búrca, G.**, The Evolution of EU Law, Oxford 1999, luvut 1-9, 12 ja 14

5. **Dehousse, R.**, The European Court of Justice, London 1998 tai **Brown, L. Neville - Jacobs, Francis G.**: The Court of Justice of the European Communities,

Fourth Edition, London 1994.

6. **Emiliou, N.**, The Principle of Proportionality in European Law, A Comparative Study, London 1996.

7. **Hartley, T.C.**, Constitutional Problems of the European Union, Oxford 1999.

8. **Kuoppamäki, P.**, Markkinavoiman sääntely EY:n ja Suomen kilpailuoikeudessa, Jyväskylä 2003.

9. **Nugent, N.**, The Government and Politics of the European Community, Fourth Edition, London, 1999.

10. **Ojanen, T.**, The European Way, The Structure of National Court Obligation under EC Law, Saarijärvi 1998.

11. **Oliver, P.**, Some Further Reflections on the Scope of Articles 28-30 (ex 30-36) EC, Common Market Law Review 4/1999, s. 783-806.

12. **Oliver, P.**, Free Movement of Goods in the European Community, Fourth Edition, London 2003.

13. **Prinssen, J.M. – Scrauwen, A.** (eds.), Direct effect, Rethinking a Classic of EC Legal Doctrine, Groningen 2002.

14. **Raitio, J.**, The Principle of Legal Certainty in EC Law, Dordrecht, 2003

15. **Slaughter A-M –Sweet A. S. –Weiler J.H.H.**, The European Courts & National Courts, Oxford 1998

16. **Snell, J.**, Goods and Services in EC Law, A Study of the Relationship Between the Freedoms, Oxford 2002.

17. **Steyger, E.**, National Traditions and European Community Law, Margarine and Marriage, Aldershot 1997.

18. **Van Bael, I.-Bellis, J-F.**, Competition Law of the European Community, The Hague 2005.

19. **Weiler, J.**, The Constitution of Europe, Cambridge 1999.

b) Oppiaineen jatkokoulutusseminaarista ilmoitetaan tiedekunnan ja oppiaineen verkkosivuilla www.helsinki.fi/eurooppaoikeus

Opiskelijoita pyydetään seuraamaan oppiaineen ilmoitustaulua ja verkkosivuja, joilla ilmoitetaan luennoista sekä muusta opetuksesta.

Finanssioikeus

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur -arvosana (10 op)

1) Verotuksen historiasta seuraavat artikkelit: **Myöhänen, S.**, Verotus 5/2001 ja 3/2002 sekä **Tikka, K. S.**, Verotus 5/1990 ja 5/2000.

2) **Vapaavuori, A.**, Eurooppaoikeus ja kansainvälinen verotus, Talentum 2003.

3) **Niskakangas, H.** et al, Verouudistus 2005, WSOY 2004, lukuun ottamatta lukua 13.

4) Seuraavat artikkelit teoksesta In memoriam **Kari S. Tikka** (2007): **Immonen, Juusela, Lehtonen, Lindencrona, Linakangas, Lodin, Mutén, Penttilä, van Raad, Ryyänen, Rädler, Viherkenttä ja Wikström.**

5) **Rohatgi, R.**, Basic International Taxation, Kluwer 2002.

(ii) Laudatur -arvosana (14 op)

1) Jokin vero-oikeudellinen väitöskirja, kuten **Tikka, K.S.**, Veron minimoinnista (1972), **Puronen, P.**, Lahjaverotuksen ala (1990), **Viherkenttä, T.**, Tax Incentives in Developing Countries and International Taxation (1991), **Vapaavuori, A.**, Suomeen suuntautuvien portfoliosijoitusten verokohtelu (1991), **Kukkonen, M.**, Osakeyhtiön myynnin verotus (1994), **Rehbinder, M.**, Personbolag i beskattningen (1995), **Ryyänen, O.**, Förtäckt dividend i beskattningen (1996) tai Bevisning i inkomstbeskattningen (2000), **Määttä, K.**, Environmental taxes (1997), **Juanto, L.**, Valmisteverotus (1998), **Juusela, J.**, Kansainväliset sijoitukset ja verotuksen tehokkuus (1999), **Helminen, M.**, The Dividend Concept in International Tax Law: Dividend Payments between Corporate Entities (1999), **Räbinä, T.**, Vastikkeeton saanto ja luovutusvoiton verotus 2001, **Lindgren, J.**, Osakeyhtiön sukupolvenvaihdoksen verotus (2001), **Pikkujämsä, M.**, Oikeuseriaatteen ja arvonlisäverotus kiinteistöalalla

(2001), **Kontkanen, E.**, Pankin verotus (2002), **Ranta-Lassila, H.**, Konsernit ja verotuksen neutraalisuus (2002), **Rother, E.**, Eurooppaoikeus ja arvonlisäverotus (2003), **Soikkeli, L.**, Luottamuksensuoja verotuksessa (2003), **Lohiniva-Kerkelä, M.**, Verosalaisuus: yksityisyyden ja luottamuksellisen liiketoimintatiedon suoja verotuksessa (2003), **Henttula, J.**, Varallisuuden arvostamisperusteista perintöverotuksessa (2005), **Saukko, P.**, Arvonlisäveroryhmät (2005) tai **Haapaniemi, O.**, Osakeperusteisten kannustinjärjestelmien verokohtelu (2006).

2) Model Tax Convention on Income and on Capital, OECD 2005 ja Siirtöhinnotteluperiaatteet monikansallisia yrityksiä ja verohallintoa varten (OECD, suom. 1997) ja **Andersson, E. - Mattsson, N. - Michelsen, A. - Zimmer, Fr.**, Det nordiska skatteavtalet med kommentarer (2. p. 1991).

3) Jokin erikseen sovittava yleisesitys kansainvälisestä vero-oikeudesta, jonkin vieraan maan verojärjestelmästä tai verotuksen harmonisoinnista, kuten **Rohatgi R.**, Basic International Taxation (2002), **Jacobs, O.**, Internationale Unternehmensbesteuerung (5. p. 2002), **Tipke, K.- Lang J.**, Steuerrecht (18. p. 2005), **McDaniel, P.R. - Ault, H.J.**, Introduction to United States International Taxation (1998), tai **Terra, B -Wattel, P.**, European Tax Law (4. p. 2005), **Van Thiel, S.**, Free Movement of Persons and Income Tax Law (2002), **Shipwright, A. - Keeling, E.**, Textbook on Revenue Law (1997), tai **Thuronyi, V.**, Comparative Tax Law (2003).

4) Perehtyminen johonkin vero-oikeuden erityisalaan yhden tai useamman erikseen sovittavan teoksen avulla, kuten (a) tuloverotus: **Ault, H. J.**, Comparative Income Taxation (1997); (b) arvonlisäverotus: **Völkel, D. - Karg, H.**, Umsatzsteuer (8.p 1997); (c) veropolitiikka: **Slemrod, J.**, (ed.), Tax Policy in the Real World (1999) tai **Cnossen, S.**, (ed.) Taxing Capital Income in the European Union (2000) tai **Doernberg, R. - Hinnekens L. - Hellerstein W. - Jinyan L.**, Electronic Com-

merce and Multijurisdictional Taxation (2001).

Tutkintovaatimuksista on aina erikseen sovittava ja yllä mainittujen teosten sijasta voidaan lukea muita teoksia. Finanssihal- linto-oikeutta tenttivien on sovittava erik- seen kirjallisuus kokonaisuudessaan.

b) Aineen jatkokoulutusseminaari

Prof. **Esko Linnakangas** (mvs) johtaa fi- nanssioikeuden tutkijaseminaaria sl ja kl erikseen ilmoitettavina aikoina.

Hallinto-oikeus

Vastuuolettaja: Hallinto-oikeuden profes- sori Olli Mäenpää

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur –arvosana (10 op)

1) **Bohlin, A. & Warnling-Nerup, W.**, Förvaltningsrättens grunder (2004) tai **Eckhoff, T. ja Smith, E.**, Forvaltningsrett (2006), tai **Graver, H-P**, Alminnelig forvaltningsrett (1999) tai jokin muu kuulustelijan kanssa sovittu kattava pohjoismainen hallinto-oikeuden yleisesitys.

2) **Ragnemalm, H.**, Förvaltningsprocess- rättens grunder (1992) tai **Graver, HP.**, Forvaltningsprosessen (1996).

3) **Laakso, S.**, Oikeudellisesta sääntelystä ja päätöksenteosta (1990) tai **Hallberg, P.**, The Rule of Law (2004).

4) Kaksi tai kolme kuulustelijan kanssa erikseen sovittavaa monografiaa, esim. **Hallberg, P.**, Hallintooikeudellisen valituksen käyttöalasta (1978), **Huhtanen, R.**, Toimeentulotuen myöntäminen (1994), **Konstari, T.**, Virkamiehen ilmaisuvapaus (1986), **Mäenpää, O.**, Hallintolupa (1992), **Mäenpää, O.**, Hallintosopimus (1989), **Niemi- vuo, M.**, Valtio ja kunnallinen itsehallinto (1991), **Saloheimo, J.**, Hallintopakosta työsuojelun valvonnassa (1987), **Rosas, A.**, Förvaltningsklagan (1980), **Siitari-Vanne,**

E., Hallintolainkäytön tehostaminen (2005), **Suviranta, O.**, Virkamiehen ratkai- sutoiminta ja Euroopan yhteisön oikeus (1996), **Syrjänen, O.**, Harkintavalta kaa- voituksessa ja rakentamisessa (1999), **Tuori, K.**, Valtionhallinnon sivuelinorganisaatio- ta 2 (1983), s. 136 ja 389668, **Van Aer- schot, P.**, Köyhät ja laki (1996), **Lehto- nen, L.**, Potilaan yksityisyyden suoja (2001), **Halila, L.**, Hallintolainkäyttöme- nettelyn oikeusturvatakeista (2000).

(ii) Laudatur –arvosana (14 op)

1) **Tiihonen, S.**, Hallitusvalta (1990) tai **Tyynilä, M.**, Senaatti (1992).

2) Kuulustelijan kanssa sovittava muu kuin pohjoismainen laaja hallintooikeuden yleis- esitys. esim. **Craig, P.**, EU Administrative Law (2006) tai **Craig, P. P.**, Administra- tive Law (1999) tai uudempi) tai **Faber, H.**, Verwaltungsrecht tai **Rivero, J.**, Droit ad- ministratif.

3) Kuulustelijan kanssa sovittava hallinto- tieteen yleisesitys, esim. **Pierson, C.**, Beyond the Welfare State? (1998) tai **Kooi- man, J.**, Governing as Governance (2003).

Tutkintovaatimuksista on aina erikseen so- vittava ja yllä mainittujen teosten sijasta voidaan lukea muita teoksia.

b) Aineen jatkokoulutusseminaari

Hallinto-oikeuden professori Olli Mäenpää johtaa hallinto-oikeuden jatkokoulutusse- minaaria sl ja kl erikseen ilmoitettavina aikoina.

Kansainvälinen oikeus

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur –arvosana (10 op)

1) **Evans, Malcolm D. (ed.)**, International Law, 2. painos (Oxford University Press 2006);

2) yksi seuraavista teoksista:

Charlesworth, Hilary & Chinkin, Christine, *The boundaries of international law: a feminist analysis* (Manchester, MUP 2000);

Chayes, Abram & Handler Chayes, Antonia, *The new sovereignty: compliance with international regulatory instruments* (Cambridge MA, Harvard UP 1995);

Koskenniemi, Martti, *From Apology to Utopia: the structure of international legal argument* (Helsinki, Finnish Lawyers' Publishing Co. 1989);

Mièville, China, *Between Equal Rights: A Marxist Theory of International Law* (Haymarket Books 2006).

3) yksi seuraavista teoksista:

Amerasinghe, C. F., *Principles of the Institutional Law of International Organizations* (Cambridge University Press 1996);

Anghie, Anthony, *Imperialism, Sovereignty and the Making of International Law* (Cambridge University Press, 2005);

Aro, Miia & Petman, Jarna, *Voimankäytön oikeuttaminen ja sotilaallisten järjestelmien muutokset Euroopassa ja Suomessa* (Erik Castrén -instituutti/HY 1999);

Birnie, Patricia & Boyle, Alan, *International Law and the Environment*, 2. painos (Oxford University Press 2002);

Cassese, Antonio, *International Criminal Law* (Oxford University Press 2003);

Chinkin, Christine, *Third Parties in International Law* (Oxford University Press 1993);

Klabbers, Jan, *The concept of treaty in international law* (The Hague, Kluwer 1996);

Korhonen, Outi & Gras, Jutta & Creutz, Katja, *International governance in post-conflict situations* (Erik Castrén -instituutti/HY 2006);

Marks, Susan, *The Riddle of All Constitutions. International Law, Democracy and the Critique of Ideology* (Oxford University Press 2000);

Marks, Susan & Clapham, Andrew, *International Human Rights Lexicon* (Oxford University Press 2005);

Matsushita, Mitsuo & Schoenbaum, Thomas J. & Mavroidis, Petros C., *The*

World Trade Organization: Law, Practice, and Policy, 2. painos (Oxford University Press, 2006);

Roth, Brad R., *Governmental Illegitimacy in International Law* (Oxford, Clarendon Press 1999);

Study Group of the International Law Commission (Finalized by Martti Koskenniemi), *Fragmentation of International Law* (Erik Castrén -instituutti/HY 2007)

Kohtien 1, 2 ja 3 teosten yhteisen sivumäärän tulee olla vähintään 1 400 sivua. (Sivumäärää laskettaessa ei oteta huomioon hakemistoa, sisällysluetteloa tai liitesivuja.)

HUOM! TENTTIÄ EI SAA JAKAA.

(ii) Laudatur -arvosana (14 op)

Seuraavista teoksista neljä tai useampia siten, että teosten yhteinen sivumäärä on n. 1 700 sivua.

Allott, Philip, *Eunomia: New Order for a New World* (1990 tai uudempi painos); **Bartelson, Jens**, *A Genealogy of Sovereignty* (1995); **Carr, E.H.**, *The Twenty Years' Crisis 1919 - 1939* (1939); **Carty, Anthony**, *The Decay of International Law* (1986); **Chimni, B. S.**, *International Law and World Order: A Critique of Contemporary Approaches* (Sage Publications, 1993); **Kelsen, Hans**, *Principles of International Law* (1. painos 1952, 2. painos 1966); **Kennedy, David**, *International Legal Structures* (1987); **Kennedy, David**, *The Dark Sides of Virtue: Reassessing International Humanitarianism* (2005); **Klabbers, Jan**, *An Introduction to International Institutional Law* (2002); **Knop, Karen**, *Diversity and Self-Determination in International Law* (2002); **Korhonen, Outi**, *International Law Situated* (2000); **Koskenniemi, Martti**, *The Gentle Civilizer of Nations: The Rise and Fall of International Law 1870-1960* (2002); **Kratochwil, Friedrich**, *Rules, Norms and Decisions: On the Conditions of Practical and Legal Reasoning in International Relations and Domestic Affairs*

(1989); **Lauterpacht, Hersch**, The Function of Law in the International Community (1966 tai muu painos); **Lauterpacht, Hersch**, The Development of International Law by the International Court (1958 tai muu painos); **Morgenthau, Hans**, Politics among Nations (toinen tai myöhäisempi painos); **Nardin, Terry**, Law, Morality and the Relations of States (1983); **Onuf, Nicholas G.**, World of Our Making: Rules and Rule in Social Theory and International Relations (1989); **Rajagopal, Balakrishnan**, International Law from Below. Development, Social Movements and Third World Resistance (2003); **Riles, Annelise**, The Network Inside Out (2000); **Rittich, Kerry**, Recharacterizing Restructuring: Law Distribution and Gender in Market Reform (2002); **Sell, Susan**, Private Power, Public Law: The Globalization of Intellectual Property Rights (2003); **Simpson, Gerry**, Great Powers and Outlaw States: unequal sovereigns in the international legal order (2004); **Slaughter, Anne-Marie**, A New World Order (2004); **Walzer, Michael**, Just and Unjust Wars (1977 tai uudempi painos)

b) Aineen jatkokoulutusseminaari

Jatkokoulutusseminaarin kokouksista ilmoitetaan erikseen.

c) Luentosarja

Prof. **Jan Klabbers**, Aspects of Constitutionalism in International Organizations, kl 10.3.-1.4.2008 (ei 24.3.): ma, ti, to klo 10–12 P669. Max. 20 opiskelijaa. Valittaessa opiskelijoita kurssille etusija on LL.M.- ja jatko-opiskelijoilla. Kurssista kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteyttä suoraan prof. Jan Klabbersiin (jan.klabbers@helsinki.fi).

Tutkija **Jarna Petman**, Theories of International Law: a seminar, kl 23.1.–15.5.2008: ke 23.1. klo 12–14, ti ja to 11.3.–20.3. ja 8.4.–15.5. (ei 1.5.) klo 12–14. Prof. **Martti Koskeniemi** luennoi osana kurssia aiheesta International Law in the Enlightenment ti ja to 25.3.–3.4. klo 14–16

Kurssilla tutustutaan kansainvälisoikeudellisiin klassikkoteoksiin 1500-luvulta 2000-luvulle ja laaditaan alustuksia teosten ja/tai niiden kommentaarien pohjalta. Kurssille otetaan enintään 30 osallistujaa. Ilmoittautumiset ja lisätiedustelut osoitteeseen jarna.petman@helsinki.fi.

Kansainvälinen yksityisoikeus

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur -arvosana (10 op)

Aineen vastaavan opettajan kanssa sovittava kirjallisuus, esimerkiksi seuraavista teoksista.

- 1) **Walamies, J.**, Kansainvälinen proro-gaatio sopimus (1988).
- 2) **Bogdan, M.**, Svensk internationell privat och processrätt (2004).
- 3) **Kapteyn, P. J. G. Verloren van Themaat, P.** Introduction to the Law of the European Communities (1998).
- 4) **Liukkunen, U.**, Globalisaatio, EU ja henkilöstön osallistuminen. Tutkimus globalisaatiojuridiikasta ja eurooppaoikeudesta erityisesti rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä (2005).

(ii) Laudatur -arvosana (14 op)

Aineen vastaavan opettajan kanssa sovittava kirjallisuus, esimerkiksi seuraavista teoksista

- 1) **Batiffol, H. Lagarde, P.**, Droit international privé III (1981/83).
- 2) **Cheshire, G.C. North, P.M.**, Private International Law (1987 tai uudempi).
- 3) **Keller, M., Siehr, K.**, Allgemeine Lehren des internationalen privatrechts (1986).
- 4) **Rigaux, F.**, Droit international privé I (1977).
- 5) **Scoles, E.F. Hay, P.**, Conflict of Laws (1982 tai myöhempi painos).
- 6) **Buure - Hägglund, K.**, Irtaimiin esineisiin kohdistuvat reaalivakuudet kansain-

- välisen yksityisoikeuden kannalta (1978).
- 7) **Esko, T.**, Lainvalinta ja kansainväliset työsuhteet (1985).
 - 8) **Jokela, H.**, Irtaimen kaupasta kansainvälisen yksityisoikeuden kannalta (1960).
 - 9) **Mattila, H.**, Les successions agricoles et la structure de la société. Une étude de droit comparé (1979).
 - 10) **Sundström, G.O.Z.**, Om normkollision vid fartygs sammanstötning (1975).
 - 11) **Walamies, J.**, Tuomioistuimen yleistoimivalta siviiliprosessissa (1982).
 - 12) **Kurkela, M.**, Pankkitakaukset kansainvälisessä kaupassa (1993).
 - 13) **Liukkonen, U.**, The Role of Mandatory Rules in International Labour Law – A Comparative Study in the Conflict of Laws (2004).
 - 14) **Liukkonen, U.**, Cross-Border Services and Choice of Law – A Comparative Study of the European Approach (2006).

Kauppaoikeus

a) Kuulustelut

- (i) Cum laude approbatur -arvosana (10 op)

Tutkintovaatimuksista voidaan aina myös sopia erikseen kuulustelun vastaanottavan opettajan kanssa. Opiskelijan, joka on jo suorittanut opinto-oppaassa mainittuja teoksia opintojen aiemmassa vaiheessa, tulee aina sopia korvaavista teoksista.

Yhteisöoikeus

- 1) **Bergström, C. - Samuelsson, P.**, Aktiebolagets grundproblem (2001).
- 2) Report of the High Level Group of Company Law Experts on a Modern Regulatory Framework for Company Law in Europe 4.11.2002 (löytyy komission sisämarkkinaosaston [www-sivuilta osoitteesta http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/company/company/modern/consult/report_en.pdf](http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/company/company/modern/consult/report_en.pdf)) tai Dine, J., Company Law (2001).
- 3) **Toiviainen, Heikki**: Codetermination Rights of Employees in the Finnish Com-

- pany Law (Helsinki 2004) ja **Toiviainen, Heikki**: “Yrityksen yhteiskuntavastuu ja Corporate Governance. Näkökulmia suuren yrityksen legitimeettiin ja kilpailukykyyn 21. vuosisadalla”. Business Law Forum 2004, s. 389-435
- 4) **Tully, Stephen** (ed.): Research Handbook on Corporate Legal Responsibility. Cornwall 2005, osat I- III (eli s. 3-313)
 - 5) **Timonen, Pekka**: Corporate Governance: Instituutiot ja lainsäädännön merkitys (2000).

Immateriaalioikeus

- 1) **Domeij**, Patentavtalsrätt (2003) tai **Rosén**, Upphovsrättens avtal (2006) s. 1-329 tai **Vapaavuori**, Yrityssalaisuudet ja salassapitosopimukset (2005).
- 2) **Wessman**, Varumärkeskonflikter (2002)
- 3) **Tritton**, Intellectual Property in Europe (2006) (s. 1-500) tai **Ganea – Pattloch – Heath, C.** Intellectual Property Law in China (2005) sekä joku seuraavasta **Heath**, Intellectual Property in Asia (2003) tai **Heath**, Legal Rules on Technology Transfer in Asia (2002).
- 4) **Wilkof, N.-Burkitt**, Trade Mark Licensing (2005) (s. 1-432) tai **Phillips**, Trade Mark Use (2005) tai **Ghidini**: Intellectual Property and Competition Law (2006) tai **Byrne – Bratney**, Licensing Technology (2005) (s. 1-404).

Markkinaoikeus

- 1) **Määttä, K.**, Uusi kilpailunrajoituslaki (2004).
- 2) **Palm, J.**, Yrityssostot ja määräysvaltamarkkinat (2005) tai **Bernitz, U.**, Otillbörlig konkurrens mellan näringsidkare (1993) tai **Mentula, A.**, Kartellit Suomen ja EY:n kilpailuoikeudessa (2002).
- 3) **Kuoppamäki, P.**, Markkinavoiman sääntely EY:n ja Suomen kilpailuoikeudessa (2003) s. 435–1280.
- 4) **Anttila, T.**, Pankki, riskit ja sääntely (1996) tai **Rudanko, M.**, Arvopaperimarkkinat ja siviilioikeus (1998).

Kuluttajaoikeus

- 1) **Reich, N.**, Europäische Verbraucherrecht (1996) *tai* **Howells, G. - Wilhelmsson, T.**, EC Consumer Law (1997).
- 2) **Wilhelmsson, T. - Kaukonen, K. (toim.)**, Euroopan integraatio ja sosiaalinen sopimusoikeus (1993), *tai* **Wilhelmsson, T.**, Social Contract Law and European Integration (1995).
- 3) **Viitanen, K.**, Lautakuntamenettely kuluttajariitojen ratkaisukeinona (2003), s. 1-225, 393-402 ja 461-553 *tai* **Nybergh, F.**, Rätten till tjänster i informations- och kreditsamhället – en rättsdogmatisk undersökning om tillgången till infrastrukturen för handeln, särskilt banktjänster (2004) *tai* **Bärlund, J.**, Reklamation i konsumentavtal (2002).
- 4) **Wilhelmsson, T. - Rudanko, M.**, Tuotevastuu (2004) *ja* **Wallin, C.-H.**, Markkinavalvonnan järjestäminen Suomessa (1991).

(ii) Laudatur-arvosana (14 op)

Tutkintovaatimuksista voidaan aina myös sopia erikseen kuulustelun vastaanottavan opettajan kanssa. Opiskelijan, joka on jo suorittanut opinto-oppaassa mainittuja teoksia opintojen aiemmassa vaiheessa, kuten perustutkinnon täydentävissä opinnoissa, tulee aina sopia korvaavista teoksista.

Yhteisöoikeus

- 1) **Davies, P.**, Gower and Davies' Principles of Modern Company Law (2003) *tai* **Cheffins, B.**, Company Law (1997).
- 2) **Tolonen, J.**, Der allgemeine Erklärungs-hintergrund der wirtschaftlichen Ordnung und seine Anwendung auf das Aktiengesellschafts-recht (1974) *tai* **Toiviainen, H.**, Osakeyhtiön toimitusjohtajan asema (1992) *tai* **Aoki, M.**, Information, Corporate Governance and Institutional Diversity. Competitiveness in Japan, the USA, and the Transitional Economies (2000).
- 3) **Timonen, P.**, Määräysvalta, hinta ja markkinavoima (1997) *tai* **Kaisanlahti, Timo**, Sidosryhmät ja riski pörssiyhtiössä (1999) s.1-159 sekä osa II, Artikkelit.

- 4) **Toiviainen, H.**, Suomen yhteisöoikeuden arvoperusta (2002).
- 5) **Dine, Janet**: Companies, International Trade and Human Rights. Cambridge 2005

Immateriaalioikeus

- 1) **Cornish, W. - Llewellyn, D.**, Intellectual Property: Patents, Copyright, Trade Marks and Allied Rights (2003) *tai* **Tritton, G.**, Intellectual Property in Europa (2002) *tai* uudempi painos *tai* **Bentley, L. - Sherman, B.**, Intellectual Property (2004) *tai* uudempi painos.
- 2) **Koktvedgaard, M.**, Immaterialretspositioner (1995) *tai* **Godenhielm, B.**, Patentskyddets omfattning i europeisk och nordisk rätt (1994) *tai* **Domeij, B.**, Läke-medelspatent (1998) *tai* **Westerlund, Li**: Biotech Patents *tai* **Ryberg, B.**, Beskyttelsesomfanget i dansk patentret (2002)
- 3) **Oesch, R.**, Oikeus valokuvaan (1993) ja S:a, Det reformerade skyddet av fotografier, NIR 1996, s. 392-405, *tai* **Salokannel M.**: Ownership of Rights in Audiovisual Productions (1997) *tai* **Palm, J.**: Tavaramerkki, kilpailu ja alkuperä (2002) *tai* **Wessman, Varumärkeskonflikter** (2002) *tai* **Sorvari, K.**: Vastuu tekijänoikeuden loukkauksesta (2005).
- 4) **Davison, M.**, Legal Protection of Databases (2003) *tai* **Virtanen, P.**, Database Rights in Safe European Home: the Path to More Rigorous Protection of Information (2005).

Markkinaoikeus

- 1) **Goyder, D. G.**, EC Competition Law (4. ed., 2003) *tai* **Whish, R.**, Competition Law, (5. ed., 2003), s. 1-48, 79-304, 453-582, 779-880 *tai* **Faull, J. - Nikpay, A.** (ed), The EC Law of Competition. (1999).
- 2) **Bishop, S. - Walker, M.**, The Economics of EC Competition Law: Concepts, Application and Measurement (2nd ed., 2002) s. 1-313 *tai* **Motta, M.**, Competition Policy and Theory (2004) s. 1-532 (ei tähdellä merkittyjä jaksoja).
- 3) **Bernitz, U.**, Otillbörlig konkurrens mellan näringsidkare (1993) *tai* **Rahnasto, I.**, Intellectual Property Rights, external ef-

fects and anti-trust law. Leveraging IPRs in the communications industry (2003) tai **Kaulamo, K.**, Probleme des finnischen Wettbewerbs- und Marketingrechts (2004) tai **Virtanen, P.**, Määrävän markkina-aseman kontrollointi (2001).

4) **Gerber, D.**, Law and Competition in Twentieth Century Europe: Protecting Prometheus (1998).

Kuluttajaoikeus

1) **Cranston, R.**, Consumers and the Law (1984) tai **Wilhelmsson, T.**, Twelve essays on Consumer Law and Policy (1996).

2) **Rickett, C. – Telfer, T. (toim.)**, International Perspectives on Consumers' Access to Justice (2003) tai **Wilhelmsson, T. – Tuominen, S. – Tuomola, H.**, Consumer Law in the Information Society (2001).

3) **André, M.**, Marknadsföringsansvar tai **Reich, N. - Woodroffe, G.**, European Consumer Policy after Maastricht (1994).

4) **Ramsay, I. (toim.)**, Consumer Law (1992).

b) Aineen jatkokoulutusseminaarit

Prof. (mvs.) **Heikki Toiviainen** johtaa kauppa-oikeuden jatkokoulutusseminaaria. Kustakin seminaaritulaisuudesta ilmoitetaan erikseen ilmoitustaululla ja sähköisellä postituslistalla oleville henkilöille. (Ilmoitautuu ystävällisesti osanottajiksi postituslistan laatimista varten).

Prof. **Heikki Halila** johtaa säätiö-oikeuden tutkijaseminaaria. Ensimmäisestä kokouksesta ilmoitetaan postituslistalla sekä ilmoitustaululla.

Prof. (mvs.) **Rainer Oesch** johtaa immateriaalioikeuden jatkokoulutusseminaaria kuukausittain jatkuvana. Ajasta ja paikasta ilmoitetaan postituslistalla oleville sekä ilmoitustaululla.

Lääkintä- ja bio-oikeus

a) Cum laude approbatur ja laudatur -kuulustelut ja niihin luettava kirjallisuus sovitetaan erikseen opettajan kanssa. Cum laude approbatur -tentissä on yhteensä n. 1500 sivua, 10 op. Laudatur-arvosanan laajuus on 14 op. Luettavaan kirjallisuuteen sisällytetään alan kotimaisia väitöskirjoja, yleisesityksiä ja monografioita sekä keskeisiä ulkomaisia yleisesityksiä ja monografioita, joita seuraavassa luetellaan esimerkinomaisesti. Kirjallisuuden vaihtoehtoisista suoritustavoista voi neuvotella professorin kanssa.

Kotimaisia aineen väitöskirjoja, monografioita ja yleisesityksiä:

Burrell, R., Naisia ja sikiöitä (2003); **Kauppi, A.**, Potilas ja poliisin tiedonhankinta (2007); **Lehtonen, L.**, Potilaan yksityisyyden suoja (2001); **Lehtonen, L.**, Terveystieteiden ammattihenkilön salassapitovelvollisuus (2003); **Lötjönen, S.**, Lääketieteellinen tutkimus ihmisillä (2004); **Meincke, N.**, Geenitesti (2001); **Mäki-Petäjä-Leinonen, A.**, Dementoituvan henkilön oikeudellinen asema (2003); **Paa-so, I.**, Potilaan tiedonsaantioikeus terveydenhuollossa (2001); **Pahlman, I.**, Potilaan itsemääräämisoikeus (2003); **Palonen, R., Nio, A. & Mustajoki, P.**, Potilas- ja lääkevahingot (2005); **Wagner-Prenner, M.**, Syntakeisuus ja mielentila (2000).

Ulkomaisia yleisesityksiä ja monografioita: **Beylveeld, D. & Brownsword, R.**, Human Dignity in Bioethics and Biolaw (Oxford University Press 2002); **Beylveeld, D. & Brownsword, R.**, Consent in the Law (Prentice Hall 2007); **Beylveeld, D., Townend, P. & Wright, J.**, Research Ethics Committees, Data Protection and Medical Research in European Countries (Ashgate 2005); **Bovenberg, J. A.**, Property Rights in Blood, Genes & Data: Naturally Yours? (Brill Academic Publishers 2005); **Cook, R.J., Dickens, B.M. & Fathalla, M.F.**, Reproductive Health and Human Rights (Clarendon Press 2003); **Dahl Rendtorff, J. & Kemp, P.**, Basic Ethical

Principles in European Bioethics and Law, Vol. I–II (Centre for Ethics and Law, Copenhagen 2000); **Dolgin, J.L. & Shepherd, L.L.**, Bioethics and the Law (Aspen Publishers 2005); **Francioni, F.** (ed.), Biotechnologies and International Human Rights (Hart Publishing 2007); **Gevers, J.K.M., Hondius, E.H. & Hubben, J.H.** (eds.), Health Law, Human Rights and the Biomedicine Convention (Martinus Nijhoff Publishers 2005); **Glannon, W.**, Biomedical Ethics (Oxford University Press 2005); **Grubb, A. & Laing, J.** (eds.), Principles of Medical Law (Oxford University Press 2004); **Harris, J.** (ed.), Bioethics (Oxford University Press 2001); **Herring, J.**, Medical Law and Ethics (Oxford University Press 2006); **Kass, L.**, Human Cloning and Human Dignity: The Report of the President's Council on Bioethics (Public Affairs 2002); **Kuhse, H. & Singer, P.** (eds.), Bioethics (Blackwell 1999); **Mason, J. K. & Laurie, G. T.**, Mason & McCall Smith's Law and Medical Ethics (7th ed., Oxford University Press 2006); **Menikoff, J.**, Law and Bioethics (Georgetown University Press 2001); **Michalowski, S.**, Medical Confidentiality and Crime (Ashgate 2003); **Montgomery, J.**, Health Care Law (2nd ed., Oxford University Press 2003); **Pattinson, S. D.**, Medical Law and Ethics (Sweet & Maxwell 2006); **Rynning, E.**, Samtycke till medicinsk vård och behandling (Iustus Förlag 1994); **Solter, D. et al.**, Embryo Research in Pluralistic Europe (Springer 2004); **Syse, A.**, Pasientrettighetsloven med kommentarer (Oslo 2004); **Westerlund, L.**, Biotech Patents: Equivalency and Exclusions Under European and U.S. Patent Law (Springer 2002); **Wolk, S.** (red.), Biobanksrätt (Studentlitteratur 2003).

b) Aineen jatkokoulutusseminaari

Prof. **Raimo Lahti** johtaa lääkintä- ja biooikeuden jatkokoulutusseminaaria. Kokouksesta ilmoitetaan erikseen (mm. aineen verkkosivulla).

Maa-, vesi- ja ympäristöoikeus

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur –arvosana (10 op)

- 1) **Westerlund, S.**, En hållbar rättsordning (1997) tai **Ebbesson, J.**, Compatibility of international and national environmental law (1996).
- 2) **Hollo, E.J.**, Pilaamiskiellon sisältö vesilain mukaan (1976) tai **Vihervuori, P.**, Viranomaisen asianosaispuhevallasta vesiasioissa (1981).
- 3) **Ekroos, A.**, Kauneus ja rumuus ympäristöoikeudessa (1995) tai **Kuusiniemi, K.**, Ympäristönsuojelu ja immisioajattelu (1992).
- 4) **Kloepfer, M.**, Umweltrecht s. 1 – 530 (vain korpusteksti) (2004) tai **Prieur, M.**, Droit de l'environnement (2000) tai **Bell, S.–McGillivray**, Environmental Law, 6th edition (2005) s. 45 - 400.

(ii) Laudatur –arvosana (14 op)

- 1) **Ekroos, A.**, Kauneus ja rumuus ympäristöoikeudessa (1995) tai **Tolvanen, J-P.**, Maankäytön luonnonsuojelullinen sääntely (1998) tai **Salila, J.**, Metsäalueen oikeudellisesta asemasta (2005).
- 2) **Kuusiniemi, K.**, Ympäristönsuojelu ja immisioajattelu (1992) tai **Määttä T.**, Maanomistusoikeus (1999).
- 3) **Hollo, E.J.**, Pilaamiskiellon sisältö vesilain mukaan (1976) tai **Vihervuori, P.**, Viranomaisen asianosaispuhevallasta vesiasioissa (1981).
- 4) **Westerlund, S.**, En hållbar rättsordning (1997) tai **Ebbesson, J.**, Compatibility of international and national environmental law (1996)
- 5) **Kloepfer, M.**, Umweltrecht s. 1 – 530 (vain korpusteksti) (2004) tai **Prieur, M.**, Droit de l'environnement (2000) tai **Bell, S.–McGillivray**, Environmental Law, 6th edition (2005) s. 45 - 400.

Laudatur- arvosanan tutkintovaatimuksiin

kuuluu lisäksi kaksi erikseen sovittavaa teosta

b) Aineen jatkokoulutusseminaari

Prof. **Erkki J. Hollo** pitää ympäristöoikeuden jatkokoulutusseminaarin 18.9.2007 alkaen tiistaisin klo 18–20

Naisoikeus

Naisoikeuden kuulustelut sovitaan erikseen opettajan kanssa. Jatkokoulutustilaisuuksista ilmoitetaan erikseen.

Oikeushistoria

1 b) Oikeushistorian teorit ja menetelmät (4 op)

HUOM! Tämän opintojakson voi myös suorittaa kevätlukukaudella 2008 järjestettävällä kurssilla *Oikeushistorian menetelmät ja teoreettiset virtaukset*.

1) **Kekkonen, J.**: "Oikeudellisen muutoksen tutkimisesta – minun metodini", *Minun metodini* (toim. J. Häyhä) ja **Kotkas, T.**: "Kolme näkökulmaa oikeushistorian tutkimukseen, *Oikeus* 1999:4. sekä

Kalela, J., Historiantutkimus ja historia tai **Peltonen, M.**, Mikrohistoriasta tai **Heikkinen, A.**, Ihminen historian rakenteissa tai **Kalela, J.**, Aika, historia ja yleisö (ei aikaisemmin tentittyä).

2) **Tosh, J.**, *The Pursuit of History* tai **Heikkinen, A.**, Menneisyyttä rakentamassa tai **Kalela, J.**, Historian tutkimusprosessi tai **Heikkinen, A.**, Historiantutkimuksen päämäärät ja menetelmät tai **Ylikangas, H.**, Oikeushistoriasta ja sen tutkimisesta tai **Autio – Katajala-Peltomaa – Vuolanne** (toim.): *Historioitsijan arki ja tutkimuksen prosessi*.

2 a) Pääaineen opintoja täydentävä tai sen

lähiaineen cum laude approbatur -opintojakso (10 op)

1) **Nelken, D.**, *Comparing Legal Cultures* (1996) tai **Gessner, V.**, - **Hoeland, A.**, - **Varga, C.**, (eds), *European Legal Cultures* (1996).

2) Vapaavalintaisesti yksi seuraavista (ei aiemmin tentittyä): **Van Caenegem, R. C.**, *A Historical Introduction to Western Constitutional Law* (1995) tai **Wieacker, F.**, *A History of Private Law in Europe* (1995) tai **Horwitz, M. J.**, *The Transformation of American Law, 1870–1960, The Crisis of Legal Orthodoxy* (1992).

3) **Spierenburg, P.**, *The Broken Spell. A Cultural and Anthropological History of Pre-industrial Europe* (1991).

4) Vähintään kaksi aineen professorin kanssa erikseen sovittavaa koti tai ulkomaista monografiaa.

Pääaineen cum laude approbatur -opintojakso (10 op)

1) **Kalela, J.**, *Historiantutkimus ja historia* (2000)

2) **Robinson – Fergus – Gordon**, *An Introduction to European Legal History* (3. painos 2001)

3)–5) Erikseen sovittava, kunkin osallistujan omaan tutkielma-aiheeseen liittyvä teos tai yhdistelmä artikkeliaineistoa.

2 b) Pääaineen laudatur-opintojakso (14 op)

1) **Tiihonen, S.**, *Herruus 1* tai *Herruus 2*

2) **Kangas, U.** (toim.), *Oikeustieteen historia Suomessa 1900–2000* tai **Suomen tieteen historia 2**.

3) Vähintään neljä aineen professorin kanssa erikseen sovittavaa koti tai ulkomaista monografiaa.

2 c) Aineen jatkokoulutusseminaari

Prof. **Jukka Kekkonen** johtaa oikeushistorian jatkokoulutusseminaaria. Ensimmäinen kokoontuminen ti 25.9.2007. Semi-

naarin ohjelmasta tiedotetaan erikseen oppiaineen jatkokoulutus sivuilla.

1 d) Oikeusteorian seminaarien sijaan valittavissa oleva kirjallisuuskoulustelu Oikeustieteen, erityisesti oikeushistorian, teorian ja menetelmät (cum laude approbatur) (10 op)

1) Yksi seuraavista: **Jenkins, K.**, Why History? tai **Skocpol, T.** (toim.): Vision and Method in Historical Sociology tai **Burke, P.**, History and Social Theory tai **Burke, P.** (toim.), New Perspectives on Historical Writing.

2) Yksi seuraavista kokonaisuuksista: **Barracough, G.**, Oman ajan historian suuntaviivoja sekä **Carr, E. H.**: Mitä historia on tai **Renvall, P.**, Nykyajan historiantutkimus.

3) Yksi seuraavista (ei aikaisemmin tentitetyjä): **Ylikangas, H.**, Puukkojunkkarit tai **Ylikangas, H.**, Nuijasota tai **Ylikangas, H.**, Tie Tampereelle tai **Ylikangas, H.**, Körttiläiset tuomiolla tai **Heikkinen, A.**, Kirveskansen elämää tai **Heikkinen, A.**, Kirveskansen murros tai **Heikkinen, A.**, Kirveskansen kansakunta.

4) Kaksi seuraavista: **Le Roy Ladurie, E.**, Karnevaalit tai **Le Roy Ladurie, E.**, Montaillou tai **Foucault, M.**, Tarkkailla ja rangaista tai **Davis, N. Z.**: Pardon Tales and Their Tellers sekä The Return of Martin Guerre (tai sama suomeksi) tai **Levi, G.**, Aineeton perintö tai **Ginzburg, C.** Johtolankoja tai **Ginzburg, C.**, The Cheese and the Worms tai **Thompson, E. P.**, Herrojen valta ja rahvaan kulttuuri tai **Anderson, P.**, Lineages of the Absolutist State (sovittavin osin).

Oikeussosiologia

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur –arvosana (10 op)

Tutkintovaatimuksista sovitaan erikseen aineen professorin kanssa tai

1) Yksi teos seuraavista: Cotterrell, R., The

Sociology of Law, Luhmann, N., Sociological Theory of Law (saks. Rechtssoziologie), Podgorecki, A. - Whelan, C., Sociological Approaches to Law.

2) Aubert, V., Continuity and Development in Law and Society tai Stjernquist, P. & Widerberg, K., Rätten i samhällsbyggandet.

3) Fitzpatrick, P., The Mythology of Modern Law tai Heiskala, R. Toimintatapa ja rakenne

4) Hawkins, K., Environment and Enforcement.

5) Berger, P. & Luckmann, T., Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen ja Töttö, P., Piirullinen positivismi. Kysymyksiä laadulliselle tutkimukselle.

6) Kaksi teosta seuraavista: Toivonen, Timo, Empiirinen sosiaalitutkimus: filosofia ja metodologia (1999), Alkula, T. & Pöntinen, S. & Ylöstalo, P., Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät (1994), Patel, R. & Tebelius, U., Grundbok i forskningsmetodik, Alasuutari, P., Laadullinen tutkimus (3 p).

(ii) Laudatur –arvosana (14 op)

Tutkintovaatimuksista sovitaan erikseen aineen professorin kanssa.

Tutkijaseminaari

Prof. Tapio Lappi-Seppälä vetää kriminologian tutkijaseminaaria sopimusten mukaan. Tiedustelut tapio.lappi-seppala@om.fi.

Oikeustaloustiede

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur –arvosana (10 op)

1) **Friedman, David D.**: Law's Order. (2001) (344 s.)

2) **Posner Richard A.**, Economic Analysis of Law (1992 tai uudempi) (722 s.) tai **Cooter R. Ulen T.**, Law and Economics (1996) (481 s.) ja **Dnes, A.W.**, The Economics of Law (1996) (200 s.).

3) Oikeustaloustieteellinen väitöskirja Suomesta mm. **Nystén-Haarala, Soili**, The

longterm contract: contract law and contracting (1998) (325 s.), **Halme, L.**, Pankkisääntely ja valvonta (1999) (560 s.) tai **Kaisanlahti, T.**, Sidosryhmät ja riski pörssi-yhtiössä (1999) - artikkeleineen (159 s. + 159 s.) tai **Määttä, K.**, Environmental Taxes (1997) (363 s.) tai **Timonen, P.**, Määräysvalta, hinta ja markkinavoima (1997) (359 s.).

Vaihtoehtoiset opintosuoritustavat: Tutkijan on mahdollista ottaa soveltuvin osin osaa oppiaineessa järjestettävään täydentävien opintojen opintokokonaisuuksiin, mikäli näitä opintoja ei sisälly aiempaan tutkintoon. Näistä ja muista vaihtoehtoisista suoritusta-voista on sovittava erikseen.

(ii) Laudatur –arvosana (14 op)

1) **Varian, Hal R.**, Intermediate microeconomics: a modern approach (1996) (650 s.) tai vastaava teos.

2) **Miceli, Thomas J.**, Economics of the law (1997) (236 s.) tai **Mattei, Ugo**, Comparative law and economics (1997) (266 s.)
3) Artikkelikokoelma oikeustaloustieteen klassikoita.

Gary S. Becker, Crime and punishment: an economic approach. Journal of political economy (1968), s. 169-217. **Akerlof, George**, The market for lemons: qualitative uncertainty and the market mechanism, 84 Quarterly Journal of Economics (1970), s. 488-500. **Coase, Ronald**, The problem of social cost, The Journal of law & economics (1960), s. 1-44. **Louis Kaplow - Steven Shavell**, Property rules versus liability rules: an economic analysis, Harvard law review (1996), s. 713-790.

4) Lisäksi laajuudeltaan noin 3 opintoviikon kokonaisuus opettajan kanssa sovittavaa kirjallisuutta, joka soveltuu tutkijan omaan tutkimusalueeseen.

Vaihtoehtoiset opintosuoritustavat: Tutkijan on mahdollista ottaa soveltuvin osin osaa oppiaineessa järjestettävään täydentävien opintojen opintokokonaisuuksiin, mikäli näitä opintoja ei sisälly aiempaan tutkintoon.

Näistä ja muista vaihtoehtoisista suoritusta-voista on sovittava erikseen.

b) Aineen jatkokoulutusseminaari ja metodi-opetus

Prof. **Matti Heimonen** johtaa oikeustaloustieteen jatkokoulutusseminaaria. Alkukokous, jossa päätetään mm. aikatauluista, pidetään syyslukukaudella torstaina 13.09. klo. 17–19 P518. Seminaarin materiaalinhallintaan käytetään sähköpostia.

Oikeusteoria

Tutkintovaatimuksista tulee sopia aineen opettajan kanssa.

Sopimuksen mukaan cum laude approbatur-arvosanaa varten noin 1400 sivua (10 op) ja laudatur-arvosanaa varten noin 1700 sivua teoksista (14 op), joita ei ole aikaisemmin suoritettu, esimerkiksi: **Aulis Aarnio**, The Rational As Reasonable (1987), **Carlos E. Alchourron & Eugenio Bulygin**, Normative Systems (1971), **Robert Alexy**, Theorie der juristischen Argumentation : die Theorie des rationalen Diskurses als Theorie der juristischen Begründung (1983) tai A Theory of Legal Argumentation. The Theory of Rational Discourse as Theory of Legal Argumentation (1989), **M. Bogdan**, Komparativ rättskunskap (1993), **James Boyd-White**, Heracles Bow: Essays on the Rhetoric and Poetics of Law (1985), **Otto Brusiin**, Tuomarin harkinta normien puuttuessa (1938), **Lars D. Eriksson**, Kritik, moral och rätt (1992), **Joel. Feinberg & Hyman Gross**, (toim.), Philosophy of Law (uusin laitos), **Costas Douzinas** et al. (toim.), Postmodern Jurisprudence (1991), **Peter Goodrich**, Oedipus Rex (1995), **H.L.A. Hart**, The Concept of Law (2.p., 1994), **Markku Helin**, Lainoppi ja metafysiikka (1988), **Ari Hirvonen**, Oikeuden käynti. Antigonon laki ja oikea oikeus (2000), **Arthur Kaufmann**, Grudprobleme der Rechtsphilosophie (1994), **Hans Kelsen**, Reine Rechtslehre. 2.p. (1960), **Dun-**

can Kennedy, A Critique of Adjudication {fin de siècle} (1997), **Eerik Lagerspetz**, Opposite Mirrors (1995), **Karl Larenz**, Methodenlehre der Rechtswissenschaft (4. p. 1979), **Neil MacCormick**, Legal Reasoning and Legal Theory (1978), Questioning Sovereignty: law, state and nation in the European commonwealth (1999), Rhetoric and the rule of law : a theory of legal reasoning (2005), **Panu Minkkinen**, Thinking without Desire. (1999), **Matti I. Niemmi**, Päämäärien valtakunta (1996), **Satu Paasilehto**, Constellations. A New Approach to Legal Culture and European Integration of Private Law (2002), **Aleksander Peczenik**, Rätten och förnuftet (1988), **Juha-Pekka Rentto**, Prudentia iuris. The Art of the Good and the Just (1988), **Alf Ross**, On Law and Justice (1953), **Carl Schmitt**, Poliittinen teologia (1997), **Raimo Siltala**, A Theory of Precedent (2000), **Raimo Siltala**, Oikeustieteen tieteenteoria (2003), **Raimo Siltala**, Oikeudellinen tulkintateoria, **Jarkko Tontti**, Right and Prejudice. Prolegomena to a Hermeneutical Philosophy of Law (2004), **Kaarlo Tuori**, Foucault'n oikeus (2002), **K. Zweigert**, **H. Kötz**, Einführung in die Rechtsvergleichung auf dem Gebiete des Privatrecht III (1984 tai uudempi painos), tai **samat**, An Introduction to Comparative Law III (1998).

b) Aineen jatkokoulutusseminaari

c) Väitöskirja (suosituslaajuus 250–300 sivua)

Perhe- ja jäämistöoikeus

Linjavalinnasta ja tenttikirjallisuudesta on sovittava erikseen aineen professorin kanssa. Cum laude approbatur -arvosanan tentin laajuus on 1000-1400 sivua (10 op) tentittävien kirjojen kielestä riippuen. Laudatur-arvosanan tentin laajuus on vastaavin perustein 1500-1950 sivua (14 op).

A. Perintö- ja testamenttioikeus

Aarnio, A., Perillisen oikeusasemasta (1967).

Aarnio, A., Kysymyksiä testamenttioikeuden alalta (1969)

Arnholm, C.J., Arveretten (4.p. 1980)

Augdall, P. - Hambro, P.E., Arveloven med kommentarer (1985).

Bailey, S.J., The Law of Wills (7.p. 1973).**Brox, H.**, Erbrecht (uusin painos).

Clark - Ross Martyn., Theobald on Wills (1993)

Danielsen, S., Arveloven (1997)

Dukemienier - Johansson., Wills, Trusts, and Estates (2000)

Finch - Masson - Wallis - Hayes., Wills, Inheritance and Families (1996)

Kangas, U., Lahja (1993).

Kangas, U., Lesken oikeudellinen asema (1982).

Kralik, W., Das Erbrecht (1983).

Lødrup, P., Arverett. 4. utgave (1999).

Lohi, T.: Ennakkoperinnöstä (1999)

Lohi, T., Vastuu kuolleen henkilön velasta I (1998).

Mellows, A.R., The Law of Succession (uusin painos)

Nørgaard, I. - Nørgaard, J. - Vesterdorf, P.: Arveret (1998)

Parry and Clark, The Law of Succession (11.p. 2002).

Ross., Inheritance Act claims (2000)

Saarenpää, A., Perintö ja jäämistö (1994).

Saarenpää, A., Tasajaon periaate (1980).

Schmidt, T.S., (red) Arveret (2.p. 1991) tai osia teoksesta.

Sherrin - Barlow - Wallington: William's Law relating to Wills (1987)

Taksø-Jensen, F., Person-, Familie- og Arveret (1997).

Taksø-Jensen, F.: Arveretten (1996)

Taksø-Jensen, T., Testamenter (2002)

von Lübtow, U., Erbrecht (1971).

Walén, G., Kommentar till Ärvdabalken. Del I (2000) ja Del II (1993).

Ylöstalo, M., Testamentin moitteesta (1953)

Ylöstalo, M., Testamentin tulkinnasta (1954).

B. Avioliitto-oikeus

Agell, A., Samboende utan äktenskap. Rättsläge och rättspolitik (1982).

Agell, A., Underhåll till barn och make (3.p. 1986 tai uudempi).

Bradley, D.: Family Law and Political Culture (1996)

Bromley, P.M. - Lowe, N.V., Bromley's Family Law (7.p. 1987).

Cretney, S & Masson, J., Principles of Family Law (6th edition 1997)

Dnes - Rowthorn, The Law and Economics of Marriage & Divorce (2002)

Eekelaar, J., Family Law and Social Policy (2.p. 1984).

Eekelaar, J. - Mavis, M., Maintenance after Divorce (1986).

Fineman, M., The Illusion of Equality (1991).

Freeman, M.D.A. (ed.), Essays in Family Law (1985).

Giesen, D., Familienrecht (1994)

Glendon, M., The Transformation of Family Law (1989).

Glendon, M.A., The New Family and the New Property

Hogget, B.M. - Pearl, D.S., The Family Law and Society. Cases and Materials (3.p. 1991).

Holmøy - Lødrup., Ekteskapsloven (2001)

Jänterä-Jareborg, M., Partsautonomi och efterlevande makes rättsställning (1989).

Lødrup, P., Familienretten. 3. utgave (1997).

Lund-Andersen (& alt.), Familienretten (4. udegave 1996).

Mahkonen, S., Avioero (1980).

Nielsen, L. - Rasmussen, J., Familienretten (2001)

Ryrstedt, E., Bodelning och bostad (1998)

Saarenpää, A., Avioliittolain muutokset (4.p. 1992).

Strøm Bull, K., Avtaler mellom ektefeller (1993).

Sverdrup, T., Stiftelse av sameie i ekteskap og ugift samliv (1997)

Teleman, Ö., Bodelning under äktenskap och vid skilsmässa (1998).

Teleman, Ö., Äktenskapsförord (1997)

Tottie, L., Äktenskapsbalken (1990).

Weitzman, L - Maclean, M (ed.), Eco-

nomical Consequences of Divorce (1992).

C. Lapsi- holhous- ja nimioikeus

Agell, A (red.), Familjestöd, familjebegrepp och underhållsskyldighet mot barn i de nordiska länderna (1996)

Beitzke, G., Familienrecht (26.p. 1992), s. 179-339.

Belling & alt., Das Selbstbestimmungsrecht Minderjähriger bei medizinischen Eingriffen (1994).

Danielsen, S. - Black, N., Myndighedsloven (3.p. 1988).

Freeman, M.D.A., The Rights and the Wrongs of Children (1983).

Haltunen, R., Oikeudellisesta ratkaisusta joustavien oikeusnormilauseiden soveltamisalueella (1993).

Kaisto, J. - Oulasmaa, P., Lapsen elatus (1994).

Kangas, U., Suomen nimioikeus (1999).

Kangas, U., Uskottu mies holhousoikeudenjärjestelmässä (1987).

Kurki-Suonio, K., Äidin hoivasta yhteishuoltoon (1999).

Köhler, W - Luthin, H., Handbuch des Unterhaltsrechts (8. Auflage 1993).

Lynge Andersen, L. - Iversen, B. - Norgaard, J., Umyndiges formue (1988).

Mahkonen, S., Voidaanko lasta lailla suojella? (1991)

Mahkonen, S., Lastensuojeluilmoitus (2003)

Mikkola, M. - Helminen, J., Lastensuojelu (1994).

Savolainen, M., Lapsen huolto ja tapausmisoikeus (1984).

Schiratzki, J., Barnets bästa i ett multikulturellt Sverige (2001)

Schiratzki, J., Barnrättens grunder (2002)

Schiratzki, J., Vårdnad och vårdnadstvister (1997)

Singer, A., Föräldraskap i rättslig belysning (2000)

Smith, L., Foreldremyndighet og bamerett (1981).

Walén, G - Vängby, S., Föräldrabalken. En kommentar. Del I (2002), Del II (2002)

Walén, G - Vängby, S., Föräldrabalken. Del I - II (2002).

Prosessioikeus

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur –arvosana (10 op)

1) Kolme seuraavista teoksista: **Ekelöf, P. O., Edelstam, H.**, Rättegång I (8. p. 2002), **Ekelöf, P. O.**, Rättegång II (8. p. 1996), **Ekelöf, P. O. Bylund, T. Boman, R.**, Rättegång III (7. p. 2006), **Ekelöf, P. O., Boman, R.**, Rättegång IV (6. p. 1992), tai näiden sijasta yksinään **Lindell, B.**, Civilprocessen (2 p. 2003).

2) **Ekelöf, P.O. - Edelstam H. - Boman R.**, Rättegång V (1998), **Welamson, L.**, Rättegång VI (3. p. 1994).

3) Jokin seuraavista teoksista: **Ashworth, A. - Redmayre, M.**, The Criminal Process (2004), **Jauering, O.**, Zivilprozessrecht (28.p. 2003 tai uudempi painos), **Roxin, C.**, Strafverfahrensrecht (1998 tai uudempi painos), **Martin, J.**, English Legal System (2005).

4) Jokin seuraavista teoksista: **Havansi, E.**, Uusi turvaamistoimilainsäädäntö selityksineen (2.p. 1994), **Koulu, R.**, Konkurssi Euroopan unionissa (2000), **Koulu, R.**, Kansainvälinen prosessioikeus pääpiirteittäin (2003), **Gregow, T.**, Utsökningsrätt (3.p. 1996), **Welamson, L. - Mellqvist, M.**, Konkurs (10. p. 2003), **Norrgård, M.**, Interimistiska förbud i immaterialrätten (2002), **Hupli, T.**, Konkursitakaisinsaanti oikeudenkäyntinä (2006), **Hirvelä, Päivi**, Rikosprosessi lapsiin kohdistuvissa seksuaalirikoksissa (2006), **Rautio, J.**, Hyötykonfiskaatiokanne (2006) tai jokin muu vastaava erityisteos kuulustelijan suostumuksin.

(ii) Laudatur –arvosana (14 op)

Sopimuksen mukaan kolme tai neljä teosta, vähintään yksi kustakin ryhmästä 13.

1) **Cappeletti, M.**, The Judicial Process in Comparative Perspective (1989), **Bayles, M.**, Procedural Justice (1991), **Hellmann, U.**, Strafprozessrecht (1998), **Jauernig, O.**, Zivilprozessrecht (28. p. 2003 tai uu-

dempi), **Stavros, S.**, The Guarantees for Accused Persons Under Article 6 of the European Convention on Human Rights (1993), **White, R.**, The English Legal System in Action (3.p. 1999), **Zuckerman, A.A.S.**, Civil Justice in Crisis, **Ingman, T.**, English Legal Process (9. p. 2002), s. 1-112, 143-147, 155-233, 265-313 ja 384-504, tai jokin muu vastaava yleisesitys kuulustelijan suostumuksin.

2) **Gomard, B.**, Civilprocessen (1995), **Lindell, B.**, Processuell preklusion (1993), **Diesen, C.**, Utevarohandläggning och bevisprövning i brottmål (1993), **Andenaes, J.**, Norsk straffeprosess III (2000), **Edelstam, H.**, Sakkunningsbevis (1991), **Lindblom, P.H.**, Processhinder (1974), **Lindell, B.**, Sakfrågor och rättsfrågor (1987), **Smith, E.**, Vidnebeviset (1986), **Tiby, E.**, Domarjäv (1993), **Zahle, H.**, Om det juridiske bevis (1976), **Zahle, H.**, Udeblivelsesdomme (1983), **Westberg, P.**, Domstols officialprövning (1988), **Bergholtz, G.**, Ratio et auctoritas. Ett komparativrättsligt bidrag till frågan om domstolsmotiveringens betydelse främst i tvistemål (1988) tai **Andersson, T.**, Rättsskyddsprincipen (1997), **Lundqvist, U.**, Bevisförbud (1998), **Edelstam, H.**, Offentlighet och sekretess i rättegång: principen om förhandlingsoffentlighet (2001), **Ebervall, L.**, Försvarens roll (2002), **Robberstad, A.**, Mellom tvekamp og inkvisisjon: Straffeprosessens grunnstruktur belyst ved fornermedes stilling (1999) tai **Aall, J.**, Rettstat og menneskerettigheter (2004), **Bylander, Eric - Lindblom, P.H.(toim.)**, Muntlighet vid domstol i Norden (2005), **Heuman, L.**, Bevisbördan och beviskrav i tvistemål (2005) tai jokin muu vastaava pohjoismainen monografia kuulustelijan suostumuksin.

3) **Hormia, L.**, Todistamiskiellosta rikosprosessissa I (1978) ja II (1979), **Lappalainen, J.**, Vahingonkorvausvaatimuksista rikosjutussa (1986), **Jonkka, J.**, Syytekynnys (1991), **Niemi-Kiesiläinen, J.**, Luonnollisen henkilön velkavastuu insolvenssioikeudessa (1995), **Laukkanen, S.**, Tuomarin rooli (1995), sopimuksen mukaiset osiot trilogiasta **Koulu, R.**, Yrityssa-

neerausmenettelyn aloittaminen (1994), Saneerausohjelman vahvistaminen (1995) ja Saneerausohjelman toteuttaminen (1998), **Jääskeläinen, P.**, Syyttäjä tuomarina (1997), **Koulu, R.**, Muutoksenhaku ulosotossa (1997), **Leppänen, T.**, Riita-asian valmistelu todistusaineiston osalta (1998), **Koulu, R.**, Palautus- ja korvausvastuu konkurssitakaisinsaannissa (1999), **Pohjonen, S. (toim.)**, Sovittelu ja muut vaihtoehdot konfliktinratkaisumenetelmät (2001), **Pölonen, P.**, Henkilötodistelu rikosprosessissa (2003), **Virolainen, J. - Martikainen, P.**, Pro & contra (2003), **Huovila, M.**, Periaatteet ja perustelut (2003), **Ervasti, K.**, Käräjäoikeuksien sovintomenettely (2005), **Niemi-Kiesiläinen, J.** Rikosprosessi ja parisuhdeväkivalta (2004), **Hupli, T.**, Täytäntöönpanointressi yrityssaneerauksessa (2004) tai **Havansi, E.**, Määräajat ja oikeudenkäynti (2004).

b) Prosessioikeuden jatkokoulutusseminaari

Prof. **Juha Lappalaisen** johtama tutkijaseminaari kokoontuu lukuvuoden aikana erikseen ilmoitettavina ajankohtina.

Rikosoikeus

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur -arvosana (10 op)

Tutkintovaatimuksista on sovittava erikseen aineen professorin kanssa. Cum laude approbatur -tentti tai tenttejä (I, II) voidaan rikosoikeudessa suorittaa professorin kanssa sovittavalla tavalla joko kattavasti useammalta rikosoikeuden ja kriminaalitieteiden osa-alueilta tai keskittyen yhteen tai kahteen seuraavista erikoistumisalueista. Yhdessä cum laude approbatur -tentissä suoritettavan kirjallisuuden laajuus on n. 1 500 sivua, ja sen suorittamisesta vaihtoehtoisin tavoin (esimerkiksi LL.M.-diplomiohjelman asianomaisten kurssien yhteydessä) voi neuvotella professorin kanssa.

1) Rikoslainopin ulkomainen yleisesitys: esim. **Jareborg, N.**, Allmän kriminalrätt (2001) tai **Andenaes, J. - Matningsdal, M. - Rieber-Mohn, F.**, Almindelig strafferett (5. utg. 2004).

2) Koti- tai ulkomainen rikosoikeusteoreettinen tai rikoslainopillinen teos (teokset): esim. **Andersson, U.**, Hans (ord) eller Hennes?: en könsteoretisk analys av straffrättsligt skydd mot sexuella övergrepp (2004), **Backman, E.**, Oikeustiede yhteiskuntatieteenä (1992), **Fletcher, G.**, Basic Concepts of Criminal Law (1998), **Frände, D.**, Den straffrättsliga legalitetsprincipen (1989), **Hahto, V.**, Uhrin myötävaikutus ja rikoksentekijän vastuu (2004), **Häyrynen, J.**, Arvopaperimarkkinoiden väärinkäyttö (2006), **Illman, M.**, Hets mot folkgrupp (2005), **Jönsson, S.**, Straffansvar och modern brottslighet (2004), **Koponen, P.**, Talousrikokset rikos- ja rikosprosessioikeuden yhtymäkohdassa (2004), **Kurenmaa, T.**, Sisäpiirintiedon väärinkäyttö (2003), **Lahti, R. - Nuotio, K. (eds.)**, Criminal Law Theory in Transition – Strafrechtstheorie im Umbruch (1992), **Lappi-Seppälä, T.**, Rangaistuksen määräämisestä I. Teoria ja yleinen osa (1987), **Lernstedt, C.**, Kriminalisering (2003), **Matikkala, J.**, Tahallisuudesta rikosoikeudessa (2005), **Nuotio, K.**, Teko, vaara, seuraus (1998), **Nuutila, A.-M.**, Rikosoikeudellinen huolimattomuus (1996), **Pihlajamäki, A.**, Tietojenkäsittelyrauhan rikosoikeudellinen suoja (2004), **Pirjatanniemi, E.**, Viherhertyvä rikosoikeus (2005), **Ruuskanen, M.**, Hätävarjelu ja parisuhdeväkivalta (2005), **Tapani, J.**, Petos liikesuhteessa (2004), **Tolvanen, M.**, Tieliikennerikokset ja kriminaalipolitiikka (1999), **Wagner-Prenner, M.**, Syyntakeisuus ja mielen-tila (2000) tai **Wahlberg, M.**, Den finska straffrättsvetenskapens födelse I (2003).

3) Kriminologinen/kriminaalipoliittinen teos (teokset) (jollei niitä ole jo aiemmin suoritettu): esim. **Alvesalo, A.**, The Dynamics of Economic Crime Control (2003), **Cavadino, M. - Dignan, J.**, Penal Systems (2006), **Coleman, J.V.**, The Criminal Elite (2nd ed. 1989), **Downes, D. -**

Rock, P., Understanding Deviance (4th ed. 2003), **Felson, M. – Clarke, R. V.** (eds.), Business and Crime Prevention (1997), **Garland, D.**, Punishment and Modern Society (1990), **Garland, D.**, The Culture of Control (2001), **Garland, D. – Sparks, R.**, Criminology and Social Theory (2000), **Ruggiero, V. et al.** (eds.), The New European Criminology (1998), **Sarnecki, J.**, Introdution till kriminologi (2003), **van Swaaningen, R.**, Critical Criminology (1997) tai **Zedner, L.**, Criminal Justice (2004).

4) Kansainvälistä tai eurooppalaista rikosoikeutta käsittelevä teos (teokset): esim. **Asp, P.**, EG:s sanktionsrätt (1998), **Asp, P.**, EU & Straffrätten (2002), **Bassiouni, M.C.**, Introduction to International Criminal Law (2003), **Cassese**, International Criminal Law (2003), **Corstens, G. – Pradel, J.**, European Criminal Law (2002), **Delmas-Marty, M. – Vervaele, J.A.E.** (eds.), The Implementation of the Corpus Iuris in the Member States, I (2000), **Harding, C. et al.** (eds.), Criminal Justice in Europe (1995), **Husabø, E.J. – Strandbakken, A.** (eds.), Harmonization of Criminal Law in Europe (2005), **Kimpimäki, M.**, Universaaliperiaate kansainvälisessä rikosoikeudessa (2005), **Kittichaisaree, K.**, International Criminal Law (2001), **Knoops, G.-J. A.**, Theory and Practice of International and Internationalized Criminal Proceedings (2005), **Mettraux, G.**, International Crimes and the ad hoc Tribunals (2005), **Peers, S.**, EU Justice and Home Affairs Law (2nd ed. 2006), **Påle, K.**, Villkor för utlämning (2003), **Ratner, S.R. – Abrams, J.S.**, Accountability for Human Rights Atrocities in International Law (2nd ed. 2001), **Romano, C.P. R. et al.** (eds.), Internationalized Criminal Courts (2004), **Schabas, W.A.**, An Introduction to the International Criminal Court (2nd ed. 2004), **Schabas, W.A.**, The UN International Criminal Tribunals. The former Yugoslavia, Rwanda and Sierra Leone ((2006), **Schünemann, B.** (ed.), A Programme for European Criminal Justice (2006) s. 255-496, **Skogly, S.I.**, Beyond National Borders:

States' Human Rights Obligations in International Cooperation (2006), **Stessens, G.**, Money Laundering (2000), **Thunberg Schunke, M.**, Internationell rättshjälp i brottmål inom EU (2004), **Triffterer, O.** (ed.), Commentary on the Rome Statute of the International Criminal Court (1999), **Walker, N.** (ed.), Europe's Area of Freedom, Security and Justice (2004), **Werle, G.**, Principles of International Criminal Law (2005), **White, S.**, Protection of the Financial Interests of the European Communities (1998) tai **Wong, C.**, Criminal Act, Criminal Jurisdiction and Criminal Justice (2004).

(ii) Laudatur-arvosana (14 op)

Tutkintovaatimuksista on sovittava erikseen aineen professorin kanssa. Tentittävän kirjallisuuden tulisi professorin kanssa sovittavalla tavalla yleensä koskea vähintään kah- ta seuraavista rikosoikeuden ja kriminaal- tietieteiden osa-alueista. Kirjallisuuden vaihto- ehtoista suoritustavoista voi neuvotella professorin kanssa.

1) Ulkomainen rikosoikeuden yleisesitys kokonaan tai sovittavin osin: esim. **Ashworth, A.**, Principles of Criminal Law (5th ed.2006), **Fletcher, G.**, Rethinking Criminal Law (1978), **Kühl, K.**, Strafrecht. Allgemeiner Teil (4. Aufl. 2002), **Pradel, J.**, Droit pénal comparé (2 e éd. 2002) tai **Roxin, C.**, Strafrecht. Allgemeiner Teil I (4. Aufl. 2006) tai **Simester, A.P. – Sullivan, G.R.**, Criminal Theory and Doctrine (2nd ed. 2003).

2) Rikosoikeusteoreettinen teos (teokset): jokin edellä rikosoikeuden cum laude approbatur -tentin vastaavassa kohdassa mainituista vieraskielisistä teoksista (jollei niitä ole jo aiemmin suoritettu) tai esim. **Duff, A. et al.** (eds.), Penal Theory and Practice (1994), **Duff, A.** (ed.), Philosophy and the Criminal Law (1998), **Duff, A.**, Punishment, Communication and Community (2000), **Eser, A. et al.** (Hrsg.), Die deutsche Strafrechtswissenschaft vor der Jahrtausend-

wende (2000), **Lacey, N.**, State Punishment (1988), **Norrie, A.**, Crime, Reason and History (1993), **Norrie, A.**, Punishment, Responsibility and Justice (2000), **Robinson, P. H.**, Structure and Function in Criminal Law (1997) tai **Shute, S. – Simester, A.P.** (eds.), Criminal Law Theory. Doctrines of the General Part (2002).

3) Kriminologinen/kriminaalipoliittinen teos (teokset): esim. jokin edellä rikosoikeuden cum laude approbatur -tentin vastaavassa kohdassa mainituista vieraskielisistä teoksista (jollei sitä ole jo aiemmin suoritettu).

4) Kansainvälistä ja/tai eurooppalaista rikosoikeutta käsittelevä teos (teokset): esim. jokin edellä rikosoikeuden cum laude approbatur -tentin vastaavassa kohdassa mainituista vieraskielisistä teoksista (jollei sitä ole jo aiemmin suoritettu).

b) Aineen jatkokoulutusseminaari

Prof. **Raimo Lahti** johtaa rikosoikeuden tutkijaseminaaria. Kokouksista ilmoitetaan erikseen.

Työoikeus

a) Kuulustelut

Tutkintovaatimuksista on sovittava aina erikseen aineen professorin kanssa.

(i) Cum laude –arvosana (10 op)

a) Jos jatko-opiskelijan vahvistettu pääaine on sama, jossa hän on suorittanut OTK-tutkinnon syventävät opinnot: pääaineen opintoja tukeva, saman oppiaineen tai aineryhmän muu erikoistumisala kuin syventävissä opinnoissa tai lähiaineen cum laude approbatur –opintojakso.

b) Jos jatko-opiskelija ei ole suorittanut OTK-tutkinnon syventäviä opintoja hänelle vahvistetussa pääaineessa: suoritetaan pääaineen cum laude approbatur –opintojakso.

(ii) Laudatur –arvosana (14 op)

Opiskelijan valinnan mukaan yksi teos jokaisesta kohdasta 1-4 *sekä kohta 5*. Aiemmin suoritettuja teoksia ei voida valita. **Teoksista on joka tapauksessa aina sovittava erikseen prof. Tiitisen kanssa.**

1) **Vuorio, J.**, Työsuhteen ehtojen määrittäminen (1955) tai **Tiitinen, K-P.**, Työ- ja virkaehtosopimusten neuvottelulausekkeista (1979) tai **Bruun, N.**, Kollektivavtal och rättsideologi (1979) tai **Sulkunen, O.**, Kansainväliset ammattiyhdistysoikeudet (2000) tai **Nummijärvi, Anja** Palkkasyrjintä (2004).

2) **Sarkko, K.**, Työrauhavelvollisuudesta (1969) tai **Sarkko, K.**, Työehtosopimuksen määräysten oikeusvaikutukset (1973) tai **Saloheimo, J.**, Hallintopakosta työsuojelun valvonnassa (1987) tai **Saloheimo, J.**, Uudistuva työympäristö. Työturvallisuuden EY-oikeudelliset perusteet (1996) tai **Nieminen, K.**, Työsuhteen ehtojen sopiminen yhteistoimintamenettelyssä (2000) tai **Valkonen, M.**, Kollektiiviperusteinen irtisanomissuoja (2001) tai **Liukkuinen, U.**, The Role of Mandatory Rules in International Labour Law (2004).

3) **Sipilä, A.**, Suomen työoikeuden käsite ja järjestelmä sekä suhde sosiaaliseen lainsäädäntöön (1938) tai **Aurejärvi, E.**, Urakkasopimus (1976) tai **Kairinen, M.**, Perussuhdeteoriasta työoikeuden yleisten opien osana (1979).

4) **Hen-ning, A.**, Tidsbegränsad anställning (1984) tai **Göransson, H.**, Kollektivavtalet som fredspliktsinstrument (1988) tai **Nyström, B.**, Medling i arbetsvister (1990) tai **Eklund, R.**, Bolagisering - ett mode eller måste (1992) tai **Malmberg, J.**, Anställningsavtalet. Om anställningsförhållandets individuella reglering (1997) tai **Rimsten, O.**, Arbetsdomstolen och lagstiftaren. Om värderingar i rättsligt beslutsfattande (1998) tai **Glavå, M.**, Arbetsbrist och kravet på saklig grund. En alternativrealistisk arbetsrättslig studie (1999) tai **Fransson, S.**, Lönediskriminering (2001)

5) Vastaväittäjien lausunnot niistä suomalaisista väitöskirjoista, jotka tenttivä on valin-

nut suoritettavikseen (LM 1956 s. 267 ss., 1969 s. 578 ss., 1977 s. 83 ss., 1979 s. 384 ss. ja 583 ss., 1980 s. 55 ss., 1988 s. 172 ss., 2001 s. 358 ss. ja 902 ss sekä 2002 s. 457 ss.)

b) Aineen jatkokoulutusseminaarit

Prof. **Kari-Pekka Tiitinen** johtaa Helsingin yliopiston, Lapin yliopiston, Svenska handelshögskolanin ja Turun yliopiston yhteistä jatkokoulutusseminaaria. Seminaarin tarkka ohjelma ilmoitetaan erikseen.

Sosiaalioikeuden tutkijapiiri

Vetäjä: prof. **Matti Mikkola**

Tarkoitus: Edistää alan tutkimusta ja opetusta sekä kansainvälisten yhteyksien luomista ja ylläpitämistä Skandinavian, Venäjän ja Baltian maiden tutkijoiden ja tutkimuslaitosten sekä Leuvenin yliopiston yhteydessä toimivan Euroopan sosiaaliturvainstituutin kanssa. Kansallista ja pohjoismaista sosiaalioikeuden tutkijapiiriä koskevat tarkemmat tiedot löytyvät yksityisoikeuden laitoksen tutkijakoulun sekä laitoksen/Matti Mikkola kotisivuilta.

Muu yksityisoikeuden laitoksen tutkijakoulutus

<http://www.helsinki.fi/privatelaw/tutkijakoulu/index.htm>

Urheiluoikeus

a) Kuulustelut (sovitaan erikseen opettajan kanssa)

b) Tutkijaseminaari

Professori Heikki Halila johtaa urheiluoikeuden valtakunnallista tutkijaseminaaria. Ensimmäinen kokoontuminen 17.9.2007 klo 18–20 P 444.

Valtiosääntöoikeus

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur -arvosana (10 op)

1) **Pellonpää, M.**, Euroopan ihmisoikeussopimus (2005) tai **Pellonpää, M.**, Europeiska mänskörättskonventionen (2007).

2) **Merrills, J.G. & Robertson, A.H.**, Human rights in Europe (2001) tai **Lauren, P.G.**, The Evolution of International Human Rights (2003) tai vastaava professorin kanssa sovittava teos.

3) **Banting, K. & Simeon R.**, The Politics of Constitutional Change in Industrial Nations (1985) tai **Parenthaler, P.**, Allgemeine Staatslehre und Verfassungslehre (1986) professorin kanssa sovittavin osin tai **Rousseau, D.**, Droit du contentieux constitutionnel (1993).

4) Professorin määräyksen mukaan yksi tai kaksi seuraavista monografioista: **Hautamäki, V. -P.**, Perustuslain auktoritatiivinen tulkinta (2002), **Hidén, M.**, Eduskunnan oikeusasiamies (1970), **Hidén, M.**, Säädosvalvonta Suomessa I. Eduskuntalait (1974), **Jyränki, A.**, Sotavoiman ylin päällikkyyks (1967), **Jyränki, A.**, Lakien laki (1989), **Kaira, K.**, Valtiosopimusten tekemisestä ja voimaansaattamisesta Suomen oikeuden mukaan (1932), **Kastari, P.**, Eduskunnan hajoitus Suomen oikeuden mukaan (1940), **Laakso, S.**, Hallituksen muodostaminen Suomessa (1975), **Laaksonen, K.**, Kiinteän omaisuuden perustuslainsuoja (1998), **Länsineva, P.**, Perusoikeudet ja varallisuussuhteet (2002), **Meres-Wuori, O.**, Toimivaltasuhteet kansainvälisiä sopimuksia tehtäessä (1990), **Myllymäki, A.**, Julkistalouden valvonta (1994), **Nieminen, L.**, Perusoikeuksien emansipatoriset mahdollisuudet? (1990), **Nieminen, L.**, Perheen ja työn yhteensovittaminen (1995), **Rieppula, E.**, Eduskunnan perustuslakivaliokunta perustuslakien tulkitsijana (1973), **Saraviita, I.**, Kansainvälisen järjestön perussäännön hyväksyminen ja voimaansaattaminen Suomessa (1973), **Scheinin, M.**, Ihmisoikeudet Suomen

oikeudessa (1991), **Sipponen, K.**, Lain-säädäntövallan delegoiminen (1965), **Tuori, K.**, Valtionhallinnon sivuelinorganisaatiosta 1 tai 2 (1983), **Vesanen, T.**, Valtiontaloutta koskevat eduskunnan ratkaisut ja hallituksen toimivalta (1965), **Viljanen, V. -P.**, Perusoikeuksien rajoitusedellytykset (2001).

(ii) Laudatur -arvosana (14 op)

1) **Kelsen, H.**, General Theory of Law and State (1945 tai myöhempi painos) tai **Kelsen, H.**, Allgemeine Staatslehre (1925 tai myöhempi painos).

2) **Andenaes, J.**, Statsforfatningen i Norge (1990) tai **Zahle, H.**, Dansk forfatningsret 1 3 (1989).

3) Yksi teos kustakin ryhmästä:

a) **Häfelin, von U. & Haller, W.**, Schweizerisches Bundesstaatsrecht (2001), **Grewe, C. & Ruiz Fabri, H.**, Droits constitutionnels européens (1995), **Loveland, I.**, Constitutional Law (1996), **Nergelius, J.**, Konstitutionellt rättighetsskydd (1996), **Wade, E.C.S. & Bradley, A.W.**, Constitutional and administrative law (1993) professorin kanssa sovittavin osin, **Tribe, L.H.**, American Constitutional Law (1988) professorin kanssa sovittavin osin, **Stein, E.**, Staatsrecht (1991) tai vastaava professorin kanssa sovittava teos.

b) **Alexy, R.**, Theorie der Grundrechte (1986), **Alston, P. (ed.)**, The United Nations and Human Rights (1992), **Nowak, M.**, U.N. Covenant on Civil and Political Rights (1993), **Eide, A. & Krause, C. & Rosas, A. (ed.)**, Economic, Social and Cultural Rights (2001) tai vastaava professorin kanssa sovittava teos.

c) **van Dijk, P. ym. (eds.)**, Theory and Practice of the European Convention on Human Rights (2006), **Frowein, J.A. & Peukert, W.**, Europäische Menschenrechtskonvention (1996), **Cohen Jonathan, G.**, La Convention Européenne des Droits de l'Homme (1989), **Lorenzen, P. ym.**, Den Europæiske Menneskeretskonvention (1994) tai vastaava professorin kanssa sovittava teos.

Velvoiteoikeus

a) Kuulustelut

(i) Cum laude approbatur -arvosana (10 op)

Teoksista sovitaan yksilöllisesti aineen professorin kanssa. Vaihtoehtoina ovat muun muassa seuraavat teokset.

Annola, V., Sopimuksen dynaamisuus (2003), **Atiyah, P.**, Accidents, compensation and the law (1999 tai uudempi), **Atiyah, P.**, Promises, morals and law (1981), **Bärlund, J.**, Reklamation i konsumentavtal (2002), **Collins, H.**, The Law of Contract (1993 tai uudempi), **Grönfors, K.**, Ställningsfullmakt och bulvanskap (1961), **Halila, H.**, Toimivaltajako yhdistyksissä (1993), **Halila, J.**, Saamisoikeuksien kuitauksesta (1961), **Hemmo, M.**, Vahingonkorvauksen määräytymisestä sopimus-suhteissa (1994), **Hemmo, M.**, Vahingonkorvauksen määräytymisestä sopimussuhteissa (1996), **Hemmo, M.**, Sopimus ja delikti (1998), **Mononen, M.**, Sopimusoikeuden materiaalistumisesta (2001), **Muukkonen, P.J.**, Muotosäännökset (1958), **Norros, O.**, Vastuu sopimusketjussa (2007), **Nybergh, F.**, Rätten till tjänster I informations- och kreditsamhället (2004), **Pöyhönen, J.**, Sopimusoikeuden järjestelmä ja sopimusten sovittelu (1988), **Pöyhönen, J.**, Uusi varallisuus-oikeus (2000), **Rudanko, M.**, Pankkiasiakkaan ja pankin oikeussuoja (1995), **Rudanko, M.**, Arvopaperimarkkinat ja siviilioikeus (1998), **Runesson, E.**, Rekonstruktion av ofullständiga avtal: särskilt om köplagens reglering av risken för ökade prestationskostnader (1996), **Sisula-Tulokas, L.**, Sveda, värk och annat lidande (1995), **Ståhlberg, P.**, Ydinvastuusta (1993), **Taxell, L.E.**, Avtal och rättsskydd (1972), **Taxell, L.E.**, Skadestånd vid avtalsbrott (1993), **Wilhelmsson, T.**, Social Contract Law and European Integration (1995), **Zweigert, K. - Kötz, H.**, An Introduction to Comparative Law, Part 2 (1998), **Ämmälä, T.**, Sopimuksen pätemättömyyden korjaantumisesta (1993).

(ii) Laudatur–arvosana (14 op)

Teoksista sovitaan yksilöllisesti aineen professorin kanssa. Vaihtoehtoina ovat muun muassa edellä cum laude approbatur –arvosanan kohdalla mainitut teokset.

b) Aineen jatkokoulutusseminaari

Prof. Mika Hemmon jatkokoulutusseminaari kokoontuu salissa P 417 19.9., 10.10., 31.10., 21.11., 12.12., 23.1., 13.2., 5.3., 26.3., 16.4. ja 7.5. kello 16–18. Aikataulu saattaa muuttua, ja tarkempi ohjelma ilmoitetaan postituslistan kautta. Listalle pääsee ilmoittautumalla mika.hemmo@helsinki.fi

Kansainvälinen kauppa ja kuljetus-oikeus

Jatkokoulutusseminaari/seminarium för lic. och dr. studier

Kuljetusoikeuden ja kansainvälisen kaupan jatkokoulutusseminaari kokoontuu lkv 2007–2008 seuraavasti: 27.9., 25.10., 22.11., 13.12., 7.2., 6.3., 3.4., 8.5. kello 17–20 salissa P 417. Seminaarien vetäjänä toimii prof. Lena Sisula-Tulokas. Päämääränä on tukea lisensiaattitöiden ja väitöskirjojen valmistumista. Tarkempi ohjelma sovitaan ensimmäisen kokouksen yhteydessä. Seminaarilistalle pääsee ilmoittautumalla lena.sisula@helsinki.fi. Seminaarissa voi käyttää suomea, ruotsia tai englantia, dvs. deltagarna kan använda svenska, finska eller engelska.

Tiedekunnan tutkijakoulut

Eurooppalaisen oikeuden perusteet -tutkijakoulu

“Eurooppalaisen oikeuden perusteet” on Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan tutkijakoulu, jota rahoittavat opetusministeriö ja Suomen Akatemia. Tutkijakoulu toimii Kansainvälisen talusoikeuden instituutin (KATTI) yhteydessä. Sen johtaja on professori Thomas Wilhelmsson yksityisoikeuden laitokselta ja varajohtaja dosentti Pia Letto-Vanamo KATTIsta. Tutkijakoulun yhteistyökumppaneita ovat Turun yliopiston eurooppaoikeuden oppiaine, Lapin yliopiston vertailevan oikeuslingvistiikan oppiaine sekä Helsingin yliopiston Eurooppa-tutkimuksen verkosto.

Tutkijakoulun toiminta-ajatuksena on kouluttaa vahvan tutkimuksellisen taustan omaavia eurooppaoikeuden osaajia, jotka tulevat valmistumisensa jälkeen sijoittumaan tutkimus- ja opetustehtäviin yliopistosektorille sekä kansainvälisiin asiantuntijatehtäviin. Tutkijakoulu korostaa toiminnassaan kansainvälisyyttä, minkä takeena ovat opetusjärjestelyiden kansainvälisyys, laaja eurooppalainen yhteistyöverkosto, tutkijakoulun oma vaihto-ohjelma sekä mahdolliset ulkomaalaiset tutkijakoulutettavat. Tutkijakoulu edistää työelämänsuhteita omalla harjoittelijaohjelmalla. Tutkijakoulu panostaa toiminnassaan myös tieteidenvälisyyteen.

Innovation Incentives and the Regulatory Infrastructure (INNO-CENT) –tutkijakoulu

Innovation Incentives and the Regulatory Infrastructure (INNO-CENT) on immateriaalioikeuden kansainvälinen ja valtakunnallinen tutkijakoulu. Tutkijakoululle on myönnetty vuosille 2007–2011 viisi tutkijaopiskelijapaikkaa.

INNOCENT-tutkijakoulun toimintaa tukee seitsemän kotimaista ja viisi ulkomaista yliopistoa. Tutkijakoulun toimintaa on sitoutunut tukemaan myös 17 suomalaista yritystä, yhteisöä ja virastoa.

Tutkijakoulu panostaa kansainvälistymiseen tarjoamalla tutkijoilleen mahdollisuuden jopa kaksi vuotta kestävään tutkimuskauteen ulkomaisessa yhteistyöyliopistossa. Lisäksi tutkijakoulu pyrkii lisäämään tutkijoiden mahdollisuuksia siirtyä valmistumisensa jälkeen liike-elämään tarjoamalla mahdollisuuksien mukaan enintään neljän kuukauden harjoittelujakson jonkin yhteistyöyhteisönsä palveluksessa.

Oikeus muuttuvassa maailmassa – tutkijakoulu

Oikeus muuttuvassa maailmassa (OMM) on kansainvälistymistä painottava valtakunnallinen oikeustieteen tutkijakoulu. Tutkijakoulu kattaa kaikki oikeustieteen alat, yhtä hyvin aineellisen oikeuden kuin ns. oikeuden yleisteet. Jokainen tutkijakoulutettava perehtyy oikeuden eurooppalaistumisen ja kansainvälistymisen kysymyksiin, mutta tutkimusaiheen tai lähestymistavan ei kuitenkaan edellytetä kytkeytyvän nimenomaisesti näihin aihepiireihin.

OMM tarjoaa tohtoriopiskelijoille systemaattisen, etenevän koulutusohjelman. OMM kiinnittää erityistä huomiota koulutuksen ja työnohjauksen laatuun. OMM on jatkoa vuosina 1999–2006 toimineelle Oikeus muuttuvassa yhteiskunnassa -tutkijakoululle ja huolehtii erityistoimin keskeneräisten töiden loppuunsaattamisesta.

OMM-tutkijakouluun kuuluvat kaikki Suomen oikeustieteelliset tiedekunnat ja muut oikeustieteellistä koulutusta antavat laitokset ja yksiköt. OMM:llä on tiiviit yhteydet elinkeinoelämään, ulkomaisiin yliopistoihin, tutkimuslaitoksiin ja tutkijankoulutusverkostoihin. OMM toimii kiinteässä yhteistyössä

paitsi tiedekuntien ja tutkimuslaitosten, myös oikeustieteen kotimaisten tutkijakoulujen ja tutkimuksen huippuyksikön kanssa. Tutkijakoulun toimintaa hallinnoi Helsingin yliopisto. Opetusministeriö on myöntänyt tutkijakoululle rahoituksen kymmeneen tutkijaopiskelijajapaikkaan vuosille 2007–2011. Lisäksi tutkijakoulun toimintaa rahoittaa Suomen Akatemia.

Rikos- ja prosessioikeuden sekä oikeuden yleistieteiden tutkijakoulu

Rikos- ja prosessioikeuden sekä oikeuden yleistieteiden laitoksen yhteydessä on luvun vuoden 2005–2006 alusta tutkijakoulu. Sen tavoitteena on tehostaa tiedekunnan, laitoksen ja sen oppiaineiden piirissä annettavaa jatkokoulutusta, erityisesti kehittämällä laitoksen oppiaineiden yhteistyötä jatkokoulutuksessa siten, että jatko-opiskelijat voivat hyödyntää lähiaineissa annettavaa jatkokoulutusta. Tavoitteena on myös helpottaa oppiainerajat sekä oikeuden- ja tieteenalojen rajat ylittävien, monitieteisten ja tieteenvälisten jatkotutkimusten ja tutkimushankkeiden toteuttamista. Oikeuden yleistieteisiin painottuvalla teoreettis-metodologisella näkökulmalla on järjestettävässä koulutuksessa merkittävä asema. Laitoksen oppiaineiden yhteyksiä laitos-, tiedekunta- ja yliopistorajat ylittävään vuorovaikutukseen kehitetään tutkijaverkostoja ja -kontakteja luomalla ja ylläpitämällä.

Rikosoikeuden, kriminologian ja prosessioikeuden osalta kehitetään tutkijakoulutusta ja tutkimusta edistävää yhteistyötä rikos- ja oikeudenkäyntiasioiden eri viranomaisten kanssa. Lääkintä- ja bio-oikeuden alalla kehitetään tutkimus- ja koulutusyhteistyötä etenkin lääketieteen ja etiikan tutkijoiden kanssa.

Tutkijakoulun alaan kuuluu teoreettisuuntautuneen tohtorikoulutuksen lisäksi myös ammatillisesti painottunut, lisenssiaatin tutkintoon tähtävien jatkokoulutus. Myös tut-

kimuksesta kiinnostuneiden lahjakkaiden oikeustieteen ylioppilaiden kiinnostuksen kehittämiseen ja tukemiseen kiinnitetään huomiota.

Tutkijakoulun toimintamuotoja tulevat olemaan erityisesti jatkokoulutuksessa annettava seminaarityyppinen opetus sekä luku- ja keskustelupiirit. Kun laitoksen vastuulla jo on – oppiaineen ”Oikeusteoria” alaisuudessa – koko tiedekunnan teoreettis-metodologisen koulutuksen ja jatkokoulutuksen järjestäminen, tätä jatkokoulutuspotentiaalia pyritään hyödyntämään niissä rajoissa kuin mikä sanotun oppiaineen päätehtävän huomioon ottaen on mahdollista.

Tutkijakoulun toimintaa kehitetään asteittain, voimavarojen sallimissa rajoissa. Laitoksen verkkosivulla tiedotetaan tutkijakoulun toimintamuodoista ja yhteisestä tai laitoksen oppiaineissa annettavasta jatkokoulutuksesta sekä väitöstilaisuuksista, tutkijavierailuista, vierailuluennoista yms.

Tutkijakoululla on johtoryhmä, johon lukuvuonna 2007–2008 kuuluvat professori Raimo Lahti (puheenjohtajana) sekä professori Erkki Havansi ja professori Matti Heimonen.

Yksityisoikeuden tutkijakoulu

Vuoden 2004 tammikuun alusta on perustettu tutkijakoulu yksityisoikeuden laitoksen, Hankenin ja Helsingin kauppakorkeakoulun yhteistyöprojektina. Tutkijakoulun tehtävänä on opetuksen järjestäminen, suunnittelu, kehittäminen, sekä koordinointi tutkijoita entistä paremmin palvelevalla tavalla. Tutkijakoulu on *ensisijaisesti* tarkoitettu kaikille niille jatko-opiskelijoille, joiden tutkimuksella on yhteys sopimusoikeuteen liittyviin (yksityisoikeuden) oikeudenaloihin. Tutkijakoulu tarjoaa ensisijaisesti koulutusta tutkijakouluun rekisteröityneille jatko-opiskelijoille, mutta se järjestää myös avoimia tilaisuuksia.

Tutkijakoulun tarkoituksena on jatko-opiskelijoille järjestettävän yksityisoikeuden alan yleisten aihepiirien opetuksen kattavuuden ja jatkuvuuden turvaaminen. Tässä tarkoituksessa perustetaan jatko-opiskelijoiden tutkimustoimintaa edistäviä lukupiirejä ja keskustelupiirejä, sekä järjestetään seminaareja mielenkiintoisista ja ajankohtaisista aiheista. Saatetaan myös alkuun tutkijoiden omaehtoisesti muodostamia ja vetämiä tutkijapiirejä. Mahdollisuuksien mukaan pyritään tarjoamaan jatko-opiskelijoille myös tieteellisen tutkimuksen tekemiseen, kirjoittamiseen, retoriikkaan ja argumentaatioon perehdyttävää koulutusta.

Tutkijakoulun tehtävänä on tutkimustyön tukeminen ja keskusteluyhteyksien luominen yli oppiaine- ym. rajojen. Tutkimustyötä välittömästi tukevan toiminnan lisäksi tutkijakoulu pyrkii osaltaan kehittämään jatkotutkintoihin liittyvää yhteistyötä kotimaisen ja kansainvälisten korkeakoulujen kanssa.

Tutkijakoulun toiminta 2007–2008

Tutkijakoulun järjestämästä opetuksesta ja muusta toiminnasta, sekä tutkijakouluun rekisteröitymisestä saa tietoa tutkijakoulun kotisivuilta osoitteesta: <http://www.helsinki.fi/privatelaw/tutkijakoulu/index.htm>